

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 21. IZREDNA SEJA

(23. november 2012)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJAN IN DRŽAVLJANK IN DRŽAVLJANOK, KI TERENI MA TRAJNI IN NEODtujlivi PRAVICI SLOVENSKEGA NARODA DO SAMODOLČNE.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO, DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANI, O IZVIŠTILNO IN SODNO.
PO NAČELU DEJELTIVE OBLASTI NA ZAKONODAJNO IZVIŠTILNO IN SODNO.

MANDAT

VI

IZREDNA
SEJA

21

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 21. izredna seja (23. november 2012)

Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2013

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 21. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O ZAHTEVI DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA PRESOJO USTAVNOSTI POSLEDIC, KI BI NASTALE Z ODLOŽITVIJO UVELJAVITVE ALI ZARADI ZAVRNITVE ZAKONA O UKREPIH REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KREPITEV STABILNOSTI BANK (ZUKSB, EPA 637-VI) NA REFERENDUMU, EPA 773-VI

VSEBINA

Določitev dnevnega reda.....	6
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	6
MAŠA KOCIPER.....	7
1. točka dnevnega reda: PREDLOG SKLEPA O ZAHTEVI DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA PRESOJO USTAVNOSTI POSLEDIC, KI BI NASTALE Z ODLOŽITVIJO UVELJAVITVE ALI ZARADI ZAVRNITVE ZAKONA O UKREPIH REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KREPITEV STABILNOSTI BANK (ZUKSB, EPA 637-VI) NA REFERENDUMU, EPA 773-VI.....	
JOŽE TANKO	7
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	9
DR. JANEZ ŠUŠTERŠIČ	10
MARIJA PLEVČAK	10
JOŽEF HORVAT	12
MAG. ALENKA BRATUŠEK	13
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	14
MATEVŽ FRANGEŽ	15
BOJAN STARMAN	16
ROMAN ŽVEGLIČ	18
JOŽE TANKO	19
MATEVŽ FRANGEŽ	20
DR. JANEZ ŠUŠTERŠIČ	20
JOŽE TANKO	21
ALOJZIJ POTOČNIK.....	22
SAMO BEVK.....	22
FRANC JURŠA.....	23
MAG. MATEJ TONIN.....	24
MAG. ALENKA BRATUŠEK	25
MAŠA KOCIPER.....	25
JOŽEF JEROVŠEK	26
JOŽEF JEROVŠEK	26
MAG. MARKO POGAČNIK	27
JANKO VEBER.....	27
KRISTINA VALENČIČ	28
GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ.....	29
JANI MÖDERNDORFER	30
EVA IRGL.....	31
MAŠA KOCIPER.....	31
MAŠA KOCIPER.....	31
SREČKO MEH	32
JERKO ČEHOVIN	32
IVAN VOGRIN.....	34
JOŽEF KAVTIČNIK	34
FRANC BREZNIK	35
MAG. BORUT AMBROŽIČ	37
MAG. KATARINA HOČEVAR	38
RENATA BRUNSKOLE.....	38
IVAN GRILL	39
FRANC PUKŠIČ	39
SREČKO MEH	41
ROMAN JAKIČ	41
ROMAN JAKIČ	42

JOŽEF HORVAT	42
IVAN SIMČIČ	42
ROBERT HROVAT	43
MAG. DEJAN ŽIDAN	44
MAG. TRUDA PEPELNIK	44
PATRICIJA ŠULIN	44
BRANKO FICKO	45
MARJANA KOTNIK POROPAT	46
MARIJAN POJBIČ	46
MAŠA KOCIPER	47
JOŽEF KAVTIČNIK	47
JOŽE TANKO	47
JOŽEF KAVTIČNIK	48
POLONCA KOMAR	48
MATJAŽ ZANOŠKAR	48
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	49
TOMAŽ LISEC	50
MAG. ALENKA BRATUŠEK	50
ALENKA JERAJ	51
ROMAN JAKIČ	52
MAŠA KOCIPER	52
IVAN HRŠAK	53
MAG. MAJDA POTRATA	53
MAG. BRANKO GRIMS	54
MIHAEL PREVC	55
BOJAN STARMAN	56
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	56
JOŽE TANKO	57
MAG. ALENKA BRATUŠEK	59
BORUT PAHOR	60
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	60
RIHARD BRANISELJ	60
IVAN VOGRIN	60

Državni zbor VI. mandat

21. izredna seja 23. november 2012

Predsedujoči: dr. Gregor Virant.....predsednik Državnega zbora
Jakob Presečnik.....podpredsednik Državnega zbora
Romana Tomc..... podpredsednica Državnega zbora

Seja se je začela 23. novembra 2012 ob 10. uri.

PRESEDNIK DR. GREGOR VIRANT:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci,
gospe in gospodje!

Začenjam 21. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 58. člena in drugega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje kolegice in kolegi: mag. Lejla Hercegovac, mag. Melita Župevc, Alenka Pavlič, Mirko Brulc, Branko Marinič, Janez Vasle, Peter Vilfan in Matjaž Han.

Na sejo sem povabil predstavnike vlade. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 21. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v torek, 20. novembra 2012, s sklicem seje. O predlogu bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika.

Predlogov za širitev dnevnega reda ali za umik točk z dnevnega reda nisem prejel, tako da bomo glasovali o predlogu dnevnega reda, kot ste ga prejeli s sklicem.

Proceduralno pa se je k besedi prijavil mag. Dejan Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Hvala, spoštovani predsednik, za besedo. Lep pozdrav poslanke in poslanci, tudi gospod minister s sodelavko!

Imam proceduralno prošnjo za vas, gospod predsednik. Včeraj ste na Kolegiju povozili terminski plan, ki ste ga sami sprejeli 12. novembra tega leta. In na lastnem primeru bom opisal, kaj ste povzročili. Od Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano in okolje z včeraj sprejetim planom zahtevate, da skličemo sejo oziroma jaz kot predsednik skličem sejo v ponedeljek, 3. decembra, ob tem da mi tega mala ustava ne dovoljuje. Namreč, glede na zakon, ki mora biti obravnavan in ne gre po nekem izrednem postopku – to je Zakon o ukrepih za odpravo posledic določenih zemeljskih plazov večjega obsega iz let 2000 in 2001 –, mi mala ustava, torej najvišji pravni akt, po katerem tukaj delujemo, dovoljuje samo

redno sejo, sklice redne seje odbora. Za sklic redne seje odbora pa mi ta isti poslovnik nalaga, da mora miniti minimalno 14 dni. To je nemogoče izpeljati in sklic odbora v ponedeljek pomeni neposredno kršitev, v katero vidim, da ste prisilili že dva predsednika odborov. Namreč, obveščen sem, da sta mimo poslovnika Državnega zbora že sklicana tako odbor za infrastrukturo, kakor tudi odbor za izobraževanje. Krši se 14-dnevni obvezni poslovniški rok. Želim pa vas, gospod predsednik, obvestiti, da mene v to ne morete prisiliti. Tudi če vi tako želite, tudi če vsi ostali, poslanke in poslanci, sklenete, da je treba malo ustavo kršiti, tega zaradi vas ne nameravam storiti. Ob tem se verjetno zavedate, da imamo poslanke in poslanci že celo leto rezervirane te ponedeljke za delo na terenu. Nekaterim od nas delo na terenu veliko pomeni. Tam se srečamo v poslanskih pisarnah, srečamo se na okroglih mizah z državljanke in državljani, in če bi bilo teh srečanj več, verjamem, da bi tudi Državni zbor delal bolj učinkovito in bolj v prid državljanek in državljanov.

Zato vas, gospod predsednik, na podlagi poslovnika pozivam, da še enkrat razmislite o svojem ravnanju in omogočite nam, ki vodimo odbore, da bomo delali v skladu s tem, kar nam mala ustava nalaga. Hvala.

PRESEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala.

Ta proceduralni predlog se sicer ni nanašal na to sejo, ki smo jo začeli, ampak se nanaša na terminski program dela za december 2012. Ta terminski program je včeraj sprejel Kolegij vodij poslanskih skupin. Nismo povozili prejšnjega programa, ampak smo ga spremenili, popravili, glede na to, da je treba v kontekstu sprejemanja proračuna sprejeti celo vrsto zakonov, ki so vezani na proračun, torej davčnih zakonov, pokojninsko reformo oziroma Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, in je bilo treba program dela temu prilagoditi. Res je, da je ta program dela precej intenziven, da se bo delalo precej intenzivno v decembru. Če je mogoče še karkoli popraviti, karkoli spremeniti, karkoli izboljšati, olajšati delo vašega odbora,

predlagam, da se o tem posebej dogovorimo in bomo poskušali najti kakšno rešitev.

Proceduralno, gospa Maša Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Spoštovani predsednik!

Popolnoma podpiram iniciativo gospoda poslanca Židana in vam sporočam, da poslanci, žal, nimamo druge možnosti kot na tem forumu izraziti svoja nasprotovanja. Odločanja na kolegiju, kot veste, so sama po sebi sporna. Kolegij ni institucionalna oblika, ki bi bila predvidena, bodisi v zakonu bodisi v poslovniku. Nikjer ni predvideno, da ima lahko kolegij tako močna pooblastila, kot si jih jemlje zadnje čase. Odločanje na kolegiju v nasprotju s poslovnikom ne bi smelo biti možno, čeprav seveda tudi tam koalicijska večina preglasuje opozicijo. To, kar se dogaja z nenehnim preprečevanjem rednega dela Državnega zbora, z izrednimi sejami in nujnimi postopki, je resnično nevzdržno. Vi sami ste nam zagotovili, da se bo po poletju situacija izboljšala, zdaj pa gremo iz ene seje v drugo. To nam ne omogoča kvalitetnega dela, hkrati pa kot ženska – in takih nas je v parlamentu kar nekaj – nasprotujem temu, da delamo vse popoldneve in na ta način zanemarjamo družine in večere. Enako bi se moral počutiti tudi moški del populacije. Tako tudi v svojem imenu in v imenu poslanske skupine nasprotujem temu, da nas na tak način silite v protiposlovniško delovanje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala.

Torej, še enkrat, tako kot vedno doslej, odkar je bil sprejet Poslovnik Državnega zbora, Kolegij sprejema terminski program dela Državnega zbora po mesecih in tudi tokrat smo naredili tako. Izrazim lahko svoje razumevanje do vseh tistih, ki imate težave s tem, da se dejansko dela vse dneve, celo ena sobota je predvidena tudi v decembru, vendar se mi zdi, da ko smo kandidirali za te funkcije v Državnem zboru, glede na čas, v katerem živimo, da smo se kar vsi zavedali, da bomo delali "na polno", če lahko tako rečem, in seveda vedno zakonito in po poslovniku. Po prvem odstavku 23. člena Poslovnika Kolegij sprejme program dela Državnega zbora za posamezno leto ter terminski program za obdobje najmanj dveh mesecev. To se sprejema na kolegiju, in to ni predmet razprave v Državnem zboru. Že to, da se zdajle o tem pogovarjamo, je precej benevolentna razlaga proceduralnih predlogov. O tem se pogovarjamo na kolegiju in na kolegiju smo sprejeli odločitev o tem vprašanju.

Kar se pa tiče hitrosti postopkov, vas pa moram spomniti, da se je delež zakonov, ki jih obravnavamo po nujnem postopku po poletju, tako kot smo se dogovorili oziroma kot smo obljubili, drastično znižal. Ta statistika je sedaj popolnoma drugačna in zakoni, ki se sprejemajo ob letošnjem proračunu, davčni zakoni in reformni zakoni, se za razliko od prejšnjih let sprejemajo po rednem postopku. Običajno so ti

zakoni prišli na proračunsko sejo po nujnem postopku, tokrat pa smo obravnavo začeli prej in imamo redne postopke in to je dobro, jaz to zelo podpiram.

Sedaj pa res prehajamo na tisto, za kar smo se danes zbrali, torej določili bomo dnevni red današnje seje, zato prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav in glasujemo o predlogu dnevnega reda.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev. Za je glasovalo 66, proti 2.

(Za je glasovalo 66.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je dnevni red 21. izredne seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA SKLEPA O ZAHTEVI DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA PRESOJO USTAVNOSTI POSLEDIC, KI BI NASTALE Z ODLOŽITVIJO UVELJAVITVE ALI ZARADI ZAVRNITVE ZAKONA O UKREPIH REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KREPITEV STABILNOSTI BANK NA REFERENDUMU.**

Državni zbor je na seji 3. oktobra 2012 sprejel Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. Na podlagi zahteve Državnega sveta je Državni zbor na seji, 23. oktobra 2012, o tem zakonu ponovno odločal in preglasoval veto Državnega sveta.

V skladu s pobudo volivcem za vložitev zahteve za razpis referendum o tem zakonu, ki jo je predložil Sindikat kemične, nekovinske in gumarske industrije, sem določil rok, v katerem se zbirajo podpisi volivcev za podporo zahtevi za razpis referenduma. Kot prvi dan koledarskega roka sem določil 19. november 2012 in za zadnji, 35. dan tega roka, nedeljo 23. decembra 2012.

V zvezi s to pobudo je skupina 48 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom, na podlagi prvega in drugega odstavka 21. člena Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi, Državnemu zboru predložila predlog sklepa o zahtevi Državnega zbora za presojo ustavnosti posledic, ki bi nastale z odložitvijo uveljavitve ali zaradi zavrnitve zakona na referendumu.

Na začetku naprej dajem besedo gospodu Jožetu Tanku, da v imenu predlagateljev dodatno obrazloži predlog zahteve. Prosim.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Danes bomo odločali o sklepu, da Državni zbor pošlje Ustavnemu sodišču v presojo ustavnost posledic, ki bi nastale z odložitvijo uveljavitve ali zaradi zavrnitve zakona o tako imenovani slabi banki.

Sindikat kemične, nekovinske in gumarske industrije je izpolnil pogoj, ki je potreben za začetek zbiranja podpisov za razpis zakonodajnega referenduma. Koalicijski poslanci smo mnenja, da razpis referenduma in eventualna zavrnitev zakona prinaša

kratkoročno in dolgoročno vrsto protiustavnih posledic, ki bodo še bolj znatno poglobile krizo v državi, kratkoročno in srednjeročno celo onemogočile sprejem številnih ukrepov, ki bi izboljšali položaj posameznikov, gospodarstva in vseh družbenih podsistemov ter tudi omejile suverenost države, saj brez interventne tuje pomoči, sploh ne bi mogli zagotoviti izvajanja večine nalog in funkcij države. 18. oktobra, torej pred dobrim mesecem, je dr. Peter Kraljič, ki ni ravno oboževalec sedanje vlade, na posvetu, kaj mora storiti Slovenija za izhod iz krize in kako zagotoviti družbeno in gospodarsko rast, dejal naslednje. Citiram: "Prioritete Vlade za izhod iz krize je treba podpreti, ne glede na to, ali jo ljubimo ali ne, saj se mudi." Konec citata.

Torej ne politizirati, ne se "nadmudrivati", kakor radi pravijo naši nekdanji sodržavljani onkraj Kolpe, ampak sprejeti predlagane ukrepe.

Vlada je določila pet prioritetenih področij, ki zajemajo ureditev bančnega sistema, zagotovitev finančne vzdržnosti proračuna, izboljšanje upravljanja z državnim premoženjem ter reformi trga dela in pokojninskega sistema. Na vladni in zakonodajni ravni več ali manj vse poteka po načrtovani dinamiki, ovire se postavljajo po izglasovanju zakonov v Državnemu zboru. Glede neustavnosti posledic Zakona o Slovenskem državnem holdingu bo odločalo Ustavno sodišče. Tja se bo napotila tudi zahteva Sindikata kemične, nekovinske in gumarske industrije glede referendumu o tako imenovani slabi banki. Vse te ovire, ki se sedaj postavljajo po dolgotrajnih poletnih usklajevanjih z zastopniki parlamentarnih strank, državi ne prinašajo nič dobrega. Signali, ki jih pošiljamo vse do tistih, ki nas spremljajo in ocenjujejo, ali do tistih, ki nam posojajo, pa so izredno slabi oziroma celo škodljivi.

Padajo nam bonitete države pri vseh bonitetnih agencijah, posledično rastejo stroški zadolževanja države, kar se preliva tudi v cene kreditov za gospodinjstva in gospodarstvo, seveda če jih sploh lahko dobijo. Naraščajo stroški življenja in dela in pada naša konkurenčnost. katerim v tej državi je padeč teh prioriteten cilj in zakaj? Ali res pomemben del naše politike, raznih združenj in zvez ne želi, da bi imeli vzdržne javne finance, ali da bi izboljšali gospodarjenje z državnim premoženjem, ali imeli urejen, pregleden, dobro delujoč bančni sistem, ki bo služil tako posameznikom kot tudi gospodarskim družbam? Ali se res ne želi preveriti, kaj se je dogajalo v tistih naših bankah, ki so v pomembnem ali celo v večinskem deležu, v državni lasti in v katere smo z dokapitalizacijami sistematično nalivali javni denar, da so sploh lahko delovale, in se ob tem ni storilo prav nič, da bi se odpravilo vzroke za slabo poslovanje? Predlagatelji menimo, da je potrebno storiti ravno to, kar se preprečuje s političnimi in drugimi aktivnostmi. Sanacija bančnega sistema je torej le ena od petih

prioritet, ki jih je treba sprejeti za sanacijo izredno slabega finančnega stanja države in v državi, ne samo države. Naj za primer samo spomnim, da nam je upravljanje z državnim premoženjem, z našo družinsko srebrnino, lansko leto prineslo okoli 470 milijonov evrov izgube, kajti za dokapitalizacijo smo porabili 507 milijonov, dividend pa je bilo izplačanih v istem lanskem letu samo 34 milijonov evrov.

Precej podobne rezultate dosegajo tudi tako imenovane državne banke, veliko je bilo izvedenih slabitev, veliko odpisov, več dokapitalizacij – ena velika tudi letos. Vložki države v banke so precej visoki, poslovanje pa se ne izboljšuje. Obe naši največji banki tudi letos že napovedujeta izgubo, kar ni obetajoče. Kljub vsem težavam in omejitvam s katerimi so se soočile vse banke pri nas, pa so le tako imenovane državne banke NLB, NKBM in Abanka edine, ki na našem bančnem trgu poslujejo z izgubo in tudi edine, ki periodično potrebujejo več 100 milijonske dokapitalizacije iz proračunskih, se pravi davčnih sredstev.

Istočasno pa so te iste banke vedno naše dovolj denarja za financiranje projektov na lepe oči, na zaupanje, na znanstvo ali za politične projekte. Veliko jih je dobilo velike zneske brez pravih oziroma ustreznih zavarovanj, pod zelo ugodnimi finančnimi pogoji. Denar so porabili tudi za tako imenovane menedžerske odkupe, prav ti krediti pa sedaj pomenijo pomemben del slabih naložb državnih bank. Stalno poslušamo očitke, da je bila večina teh kreditov podeljena v času prejšnje Janševe vlade, torej v mandatu 2004–2008, in da je prav prejšnja Janševa vlada kriva za prekomerno zadolževanje. Vendar ko nova Janševa vlada predlaga zakon o tako imenovani slabi banki, v katero naj bi se prenesli in tudi revidirali dosjeji vseh slabih tajkunskih kreditov, pregledali spise in opravili druge analize z doslej, z bančno tajnostjo zavarovanih zadev, pa se zgodi upor aktualne opozicijske politike, to se pravi, poslanskih skupin Pozitivne Slovenije in Socialnih demokratov, zgodi se blokada Državnega sveta z vetoma na oba zakona. Proti so sindikati, ki so zbirali podpise za referendum za oba zakona, za bančnega pa so jih tudi vložili. Med nasprotniki teh ukrepov se najde tudi predsednik Foruma 21, v katerega je včlanjenih več tajkunov, in tudi predsednik države. Sprašujemo vas, zakaj vlagate toliko naporov, da bi za vsako ceno zaščitili prejšnjo Janševo vlado, ki naj bi bila kriva za tajkunske kredite v njenem mandatu, ko jih je bilo po izjavah mnogih poslancev sedanje opozicije podeljenih največ. Zakaj hočete, torej preprečiti pregled dosjejev v slabi banki in blokirati eventualne kazenske postopke v primerih ugotovljenih zlorab in kaznivih dejanj? Koga je strah? Koga je treba posebej zaščititi? Kateri strici bi pokukali iz teh dosjejev? Zakaj ne bi spoznali tistih, ki so se šli v preteklih mandatih, v preteklih letih, moralni hazard? Na nedavnem protestnem sindikalnem shodu – udeležili so se ga tudi ljubljanski župan

in predsednik Pozitivne Slovenije Jankovič, predsednik Socialnih demokratov Lukšič, predsednik Foruma 21, v katerega je vpisanih kar nekaj znanih tajkunov – so nekateri sindikalni voditelji govorili o ukradeni državi, o lakomnih tajkunih, o požrešnem kapitalu. Če resnično želimo dobiti odgovore na ta vprašanja, potem je treba uveljaviti zakon o slabi banki, da bi ali pa, da se končno ugotovi, kdo so bili tisti, ki so odobraval slabe kredite po privilegiranih pogojih; kdo so tisti tajkuni, ki so te kredite dobili; kdo so tisti, ki so odgovorni za naložbe slabih bank na Balkanu in še kje; kdo so tisti, ki niso poskrbeli za izterjavo in so izpeljali vrsto odpisov za nakazila na račune na neznanih oziroma na neznane oziroma prikrite lastnike nabiralnikov na rajskih Andamanskih ali še kakšnih drugih otokih? Naj se razišče, zakaj so bili ustanovljeni razni ad hoc konzorciji, v katere so vstopale državne banke in zagotavljale več 10 milijonske vložke. Naj se razišče, kdo je bil v ozadju teh finančnih projektov: kateri politiki, kateri strici iz ozadja, kateri župan, kateri tovarišijski krog ali kdo drug. Nekateri so se javno pohvalili, da so lobirali za takšne projekte. Za kakšnega so bili celo prirejeni razpisni pogoji. Imamo tudi primer politično usmerjene dokapitalizacije Nove Kreditne banke Maribor, ki je pogoltnila veliko večino od 48 milijonov evrov vložka iz dobičkov uspešnih državnih podjetij Elesa, Pošte, Gen energije. Nova Kreditna banka Maribor je ostala v večinski državni lasti, rešilo pa se ni nič. Na poti reševanja izkazuje 90 milijonov evrov izgube, kar pomeni, da je na evro dokapitalizacije ustvarila 2 evra izgube, pri čemer se je vrednost vložka znižala na četrtino in pri čemer bo potrebno zevajajočo luknjo slej kot prej ponovno pokriti.

Še precej večji pa je problem v Novi Ljubljanski banki. Če želimo, da se v bodoče preprečijo slabe prakse, če resnično hočemo, da se vrne ukradena država oziroma tisto, kar je bilo tej državi ukradeno, da se razišče moralni hazard, da se prepreči nadaljnje lomastenje pod krinko bančne tajnosti, da preprečimo zlom socialne države, izgubo suverenosti in še česa, potem je potrebno zakonu o tako imenovani slabi banki dati priložnost. In sicer tako, da se umaknejo sindikalni podpisi oziroma s preklicem zbiranja podpisov za razpis referendum ali pa z upanjem, da bo Ustavno sodišče sprejelo odločitev, s katero bo zaradi neustavnih posledic prepovedalo razpis referendum. Mislím, da ima dr. Kraljič prav. Prioritete Vlade za izhod iz te krize je treba sprejeti. Če jih ne morete iz ljubezni, jih dajte vsaj iz nuje. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Predlog sklepa je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo.

Besedo dajem mag. Andreju Šircelju, predsedniku odbora, za predstavitev poročila odbora.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani predsednik, minister, kolegi in kolegice!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 37. nujni seji, 22. novembra, kot matično delovno telo obravnaval predlog sklepa o zahtevi Državnega zbora Republike Slovenije za presojo ustavnosti posledic, ki bi nastale z odložitvijo uveljavitve ali zaradi zavrnitve zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank na referendumu. Državnemu zboru je ta predlog sklepa predložila skupina poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

Uvodoma je predsednik odbora na kratko predstavil kronologijo dogajanja v zvezi z zakonom o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. V razpravi je predstavnik predlagateljev sklepa predstavil razloge za sprejem zakona in vsebino predlaganega sklepa skupaj z utemeljitvijo. Povedal je, da mora Republika Slovenija sprejeti odločne ukrepe za stabilizacijo javnih financ, reformo trga dela in reformo pokojninskega sistema, kot tudi za izboljšanje upravljanja z državnim premoženjem. V okviru tega paketa reform mora Slovenija sanirati tudi bančni sektor. Če Slovenija teh ukrepov ne bo uveljavila pravočasno, bo morala zaprositi za mednarodno finančno pomoč. Posledično pa to pomeni izgubo ekonomske suverenosti. Proces reševanja slovenskega bančnega sistema, kot ga predvideva zakon, so pozitivno ocenile mednarodne inštitucije, Mednarodni denarni sklad, Evropska komisija in Evropska centralna banka.

Minister za finance je na seji odbora na kratko predstavil kronologijo pogajanj s sindikati, ki so vložili pobudo za razpis referendum. Povedal je, da sta bili omejitvi pri pogajanjih dejstvo, da se koncepta zakona ne bo spreminjalo in dejstvo, da druge rešitve ne smejo biti dražje od že predlaganih. Glavnina pogajanj se je nanašala na vprašanje, kaj bo z deleži tistih podjetij, katerih slabe terjatve se bodo prenesle na slabo banko in vprašanje nadzora. Zahteva sindikatov je bila tudi, da se mora banke najprej dokapitalizirati in nato prenesti slabe terjatve. V nadaljevanju je minister predstavil posledice nesprejetja zakona in slabe alternative, če referendumsko zahteva sindikatov ostane. Povedal je, da se je Vlada še naprej pripravljena pogajati s sindikati. Glede očitkov, da je zakon najdražja rešitev, je povedal, da je treba upoštevati metode in načine primerjave.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je predstavila njihovo pisno mnenje in povedala, da ima predlog sklepa zakonsko podlago v določbi prvega odstavka 21. člena Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi. V razpravi so poslanci iz vrst opozicijskih poslanskih skupin povedali, da predlog sklepa ni dobro utemeljen in da pomeni samo možnost za prestavitev datuma referendum. Glede

protiustavnih posledic poslanci menijo, da jih ni. Prav tako menijo, da Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank ni edina možna razprava za krepitev bank, in poslanci iz vrst opozicijskih poslanskih skupin menijo, da je tak način reševanja bank drag. Ti poslanci so tudi povedali, da omenjeni zakon ni reformni in ne bo rešil javnofinančnega položaja Slovenije. Poudarili so tudi dejstvo, da ne vedo, koliko bo krepitev stabilnosti bank stala.

Odbor je v skladu s predlogom poslanskih skupin koalicije na podlagi osmega odstavka 131. člena Poslovnika Državnega zbora sprejel amandma, ki pomeni redakcijski popravek na podlagi mnenja Zakonodajno-pravne službe. Glede na sprejeti amandma je ob smiselni uporabi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopoljnega predloga sklepa, v katerega je vključen sprejeti amandma. Dopolnjeni predlog sklepa je tudi sestavni del tega poročila. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala.

Besedo dajem še dr. Janezu Šušteršiču, ministru za finance, za predstavitev mnenja Vlade o zahtevi.

DR. JANEZ ŠUŠTERŠIČ: Spoštovane poslanke in poslanci, predsednik!

Vlada podpira zahtevo za ustavno presojo zahteve za referendum oziroma za upravičenost takšnega referenduma oziroma za njegovo ustavno dopustnost, predvsem iz dveh razlogov. Prvi razlog je seveda to, da se strinjamo z utemeljitvami, ki so v tej zahtevi za presojo ustavnosti zapisane. V povezavi s tem, bi rad povedal, kaj so alternative in kakšna je situacija, s katero se soočamo. Če bi prišlo do referenduma, ta referendum se seveda – z dodatnim časom za zbiranje podpisov in potem še časom za referendumsko kampanjo – ne bo mogel zgoditi prej kot konec februarja, kar pomeni, da imamo v vmesnem času nekaj resnih problemov. Imamo vsaj tri banke, ki bodo že letos zaradi zahtev regulatorja in zaradi dodatnih slabitev, ki nastajajo, potrebovale dodatni kapital. Mi to rešujemo, vendar nam neuveljavitev tega zakona jemlje enega ključnih instrumentov, ki bi bil seveda izločitev slabih terjatev in v povezavi s tem krepitev kapitalske ustreznosti. Mi seveda lahko razmišljamo o tem, da bi banke neposredno dokapitalizirali, vendar smo v situaciji, ko bi v vseh treh največjih bankah, v Novi Kreditni banki Maribor, kjer država nima več glasovalnih pravic, v Abanki, kjer tudi glavni lastniki, od katerih je eden Zavarovalnica Triglav v državni lasti, tudi nimajo več glasovalnih pravic in v Novi Ljubljanski banki, kjer nas pred izgubo pravic ščiti delničarski sporazum s KBC. Tudi KBC pa bo, kot veste, moral do konca leta izstopiti iz lastništva te banke, se pravi, bo ta delničarski sporazum padel v vseh teh treh bankah. Tudi če bi bila potrebna dokapitalizacija, recimo samo 10

milijonov evrov, bomo morali tistemu, ki jo bo naredil, in če bo to država, dati prevzemno ponudbo za celotno banko. Skratka, ravno nasprotno od tistega, kar ste v opoziciji ves čas trdili. Če bomo dokapitalizirali, bo to bistveno dražja pot zaradi tega, ker bomo morali prevzemati celotne banke, namesto da bi reševali samo tisti del bančnega portfelja, ki je vezan na slabe terjatve, kar bi nam seveda ta zakon, če bi bil uveljavljen, omogočil.

Zato bodo morale banke same reševati svojo situacijo, mi jim bomo pomagali, kolikor bo to mogoče, vendar pa vemo, kakšne so metode, ki jih banke lahko uporabijo. Vse tisto, česar v zadnjih treh, štirih letih niso naredile. Agresivno unovčevanje terjatev – veste, kaj to pomeni za podjetja, do katerih so te terjatve, agresivna in hitra prodaja premoženja oziroma zavarovanj, ki jih banke imajo. Banke že nekaj let sedijo na nepremičninah, sedijo na deležih podjetij – tudi zaradi političnih intervencij teh deležev v podjetjih v preteklosti niso prodajale ali pa so jih prodajale bistveno bolj počasi, kot bi bilo treba z vidika njihovega poslovanja. Zdaj bodo to morale narediti zelo hitro, narediti za katerokoli ceno, zaradi tega, ker enostavno drugih instrumentov za zagotavljanje kapitalskih ustreznosti nimamo ali pa so izjemno dragi, kot so te dokapitalizacije, o katerih sem govoril. In potem bo državi, ko ne bo imela instrumenta za nek urejen proces prestrukturiranja bank in njihovih slabih terjatev in potem, ko bodo banke razprodale svoje premoženje in okrepile kapitalsko ustreznost, dejansko ostalo to, da bo pač banke dala v celoti v privatizacijo.

Zato da se izognemo temu strošku, ki bi nastal zaradi nepotrebnih in po nepotrebem visokih dokapitalizacij, ker tisto kar smo predlagali kot nek urejen način reševanja te situacije, ne bo uveljavljeno pravočasno. To je približno alternativa, ki jo prinaša ta referendum, in način ukrepanja, v katerega nas sili. Mi smo to predlagateljem referenduma večkrat razlagali, se z njimi pogajali, pripravili predlog sporazuma v 16 točkah. Mi smo se kot Vlada pripravili obvezati, da bomo po nujnem postopku vložili spremembe zakona, za katere bi se z njimi dogovorili, edini pogoj, ki smo ga postavili, je, da temeljnih izhodišč ne spreminjamo – vse ostalo je bilo na mizi. Nismo mi prekinili teh pogovorov, prekinili so jih sindikati z nekim pismom. Odgovorili smo jim, da smo še vedno pripravljene na nadaljnje pogovore, vendar odziva na to ni. Skratka, odločili so se za blokado, kljub našemu prizadevanju, ki ga zdaj še enkrat zagotavljam – še vedno lahko najdemo neko rešitev, da se referendumska zahteva umakne. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Najprej v imenu Poslanske skupine DeSUS gospa Marija Plevčak.

MARIJA PLEVČAK (PS DeSUS): Vsi skupaj lepo pozdravljeni!

Predstavila bom stališče Demokratične stranke upokojencev, poslanske skupine namreč. Naj začnem predstavitev našega stališča z vprašanji, ki se nam porajajo ob ravnanju nekaterih interesnih in političnih skupin v naši državi. Ali je mogoče, da komu v tej državi še vedno ni jasno, da se je Republika Slovenija znašla v situaciji, ko mora sprejeti določene ukrepe za stabilizacijo javnih financ, reformo trga dela in reformo pokojninskega sistema ter da se nikakor ne moremo izogniti temu, da se čim prej sanira bančni sektor? Ali se kdo lahko še vedno slepi, da na področju finančnega sektorja, ni nujno potrebno sprejetje ukrepov kot jih predvideva Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank? Komu ustreza, da se bi se nadaljevalo stanje, v katerem banke bistveno manj kreditirajo gospodarstvo, ki nima dovolj sredstev za poslovanje in za razvoj? Kdo si želi, da bi se zvišale obresti za državne obveznice, državi pa bi se onemogočil dostop do mednarodnih finančnih posojil, da bi Slovenija bila prisiljena zaprositi za mednarodno finančno pomoč in sprejeti vse posledice izgube suverenosti, ki jih takšna pomoč prinaša? Precej suverenosti smo glede EU že tako ali tako izgubili, če si priznamo to ali ne. Dejstvo, pred katerim si ne moremo več zatiskati oči, je, da imajo slovenske banke za 6 milijard evrov slabih terjatev. 6 milijard! Za lažjo predstavbo – gre za znesek, ki je praktično primerljiv z višino prihodka v državni proračun, ki je za leto 2013 predviden v višini 8 milijard in 608 tisoč milijonov evrov. Prav tako si moramo pošteno priznati, da je sedanje stanje pokazalo, da reševanje slabih naložb znotraj samih bank ni racionalno. Kajti, če bi banke in Banka Slovenije to izvajale že v preteklih letih, slabih naložb danes sploh ne bi imeli. Tako nam ostaneta le dve realni rešitvi te problematike. Ena je reševanje z javnim dolgom, druga pa z zunanjo pomočjo, ki pa se je nekateri otepajo z nerazumljivimi in neracionalnimi izgovori. Če že moramo reševati slabe naložbe s sredstvi davkoplačevalcev, bi bilo pošteno in politično primerno, da se slabe naložbe rešujejo izven bank, v zato primernih državnih institucijah, kot sta Družba za upravljanje terjatev bank in Sklad za stabilnost bank. Obe sta oblikovani po nemškem modelu, nemške banke pa rešujejo povsem drugačne razloge oslabitve, torej vzroke, ki so delno notranje narave, predvsem pa dolžniška kriza v Grčiji, Španiji in podobno. Pri nas poleg globalne finančne krize prevladujejo domače zgodbe, ki se kažejo v neodgovornem podeljevanju predvsem lombardnih kreditov, ki so se podeljevali raznim finančnim holdingom in podjetjem – predvsem zaradi privatizacije le-teh – brez ustreznega nadzora nad porabo podeljenih sredstev. To je povzročilo izčrpanje podjetij zaradi osebnih koristi elite. Posledice se kažejo v zastareli, nekonkurenčni proizvodnji, neplačevanju dobaviteljev, zaposlenih in ne nazadnje v insolventnosti, prisilnih poravnava in stečajih. Tudi zidanje finančnih piramid,

precenjanje vrednosti investicijskih gradenj, stanovanj in drugo. Iz teh primerov je razvidno, da je odgovornost za slabe naložbe predvsem na odgovornih v bankah, žal pa še informacij o vsem tem nimamo dovolj.

V izogib nadaljevanju sporne poslovne prakse bi morala državna institucija, Družba za upravljanje terjatev bank, biti v grobem zadolžena tudi za podrobno revizijo vseh kreditnih pogodb, ki jih banke vodijo kot oslabitve, na eni strani, in upravljanje s slabimi naložbami. Pobudniki zakonodajnega referenduma o Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank trdijo, da jih skrbi, da se bo sanacija bank poplačalo s prodajo podjetij in da so želeli zagotoviti, da bo prvi kriterij dolgoročen obstoj teh podjetij in delovnih mest, ne pa maksimiranje cen. Z ministrom za finance so se pogajali o spremembah Zakona in morebitnem umiku referendumske pobude, a neuspešno. Sindikat je vse odgovorne v državi pozval, naj poiščejo novo rešitev za sanacijo slabih bančnih terjatev, ki bo imela najširše soglasje. Ob tem pa seveda kakšnih svojih alternativnih in konkretnih rešitev sindikat ni predlagal, tako kot smo že navajeni od nasprotnikov in kritikov ponujenih zakonskih rešitev. Samo kritika, brez lastnih predlogov.

V Poslanski skupini DeSUS ne vemo, ali bo uveljavitev Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank dejansko odpravila kreditni krč. Vemo pa, da je treba nekako presekat gorijski voz in ustaviti slabo poslovanje slovenskih bank z ustrežno zakonsko rešitvijo. Ker v Poslanski skupini DeSUS menimo, da je Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank eden od pravih načinov in da bi njegova uveljavitev pripomogla k izboljšanju stanja v bančnem sistemu in posledično okrepila celoten finančni sistem, bomo s tem pripomogli tudi k izboljšanju bonitete ocene bank in Republike Slovenije ter omogočili lažji dostop do virov financiranja in tako tudi sprostili kreditni krč. Zato smo tudi pristopili k podpisu zahteve Državnega zbora Republike Slovenije za presojo ustavnosti posledic, ki bi nastale z odložitvijo uveljavitve ali zaradi zavrnitve omenjenega Zakona o referendumu.

Seveda sklep o zahtevi podpira celotna Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev, s tem pa slovenskim državljanom in državljanom ne odrekamo pravice do referenduma. Vendar pa je pri teh zahtevah treba biti dovolj kritičen, da veš, kaj pri odločanju prepustiti stroki ter kaj neposredno volivcem in volivkam.

Glede na navedeno v naši poslanski skupini menimo, da referendum o temu zakonu ni na mestu, zato bomo, kot že rečeno, podprli sklep o presoji ustavnosti.

PRESEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu Poslanske skupine Nove Slovenije gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik Državnega zbora. Poslanke in poslanci, gospod minister, vse vas prav lepo pozdravljam!

Globalna družba, Evropska zveza in še posebej država Slovenija, se je znašla v finančni dolžniški krizi in posledično v ekonomski krizi zaradi nespoštovanja obče človeških vrednot. To danes predavajo različni gurugi z različnih področij proučevanja človeške družbe – to bi danes moral vedeti že vsak. To pomeni, da ključni ljudje iz politične, finančne in ekonomske sfere, ki so jim bile zaupane velike odgovornosti pri svojih ravnanjih, pri opravljanju zaupanega in premoženja in procesov niso upoštevali splošno znanih korporacijskih vrednot in etičnih načel poslovanja. Nekateri, v Sloveniji jih je kar nekaj, so bili pripravljene za položaj zatajiti vse moralne in etične norme. Duhovna in kulturna raven neke družbe pa se prepozna predvsem po njenih etičnih in moralnih vrednotah, ki odslikavajo družbeno zavest.

Gospe in gospodje, kakšna je danes družbena zavest v Sloveniji v 22 letu njene samostojnosti? To je vprašanje, ki bolj kot odgovor, terja odgovornost slehernega izmed nas, ki predstavljamo zakonodajno, izvršilno ali sodno vejo oblasti v Republiki Sloveniji. Za ustvarjanje družbene zavesti je izjemno pomembna tudi neformalna četrta veja oblasti, ki jo v demokratičnih družbah predstavljajo mediji. Situacija kliče po odgovornosti vseh državljanov, predvsem pa vseh politikov, od prvega politika v državi pa vse tja do zadnjega izmed 3 tisoč 323 občinskih svetnikov. Žal je trenutna situacija v Republiki Sloveniji takšna, in za to nam je zelo žal, da danes Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank sploh ni tema – morda drugorazredna. Danes je prvorazredna tema v tej državi, kako blokirati implementacijo rešitev, ki poskušajo in imajo dober in iskren namen ponovno zagrnati slovensko gospodarstvo, ustvariti poslovno okolje za razvoj podjetij – mnoga imajo dobre proizvode, nove proizvode, nove trge, vendar pa zaradi več kot tri leta trajajočega kreditnega krča, ne morejo uresničiti svojih poslovnih ciljev.

Soočamo se s situacijo, ko peščica ljudi napumpa – ta izraz sem tukaj namerno izbral, ker sodi v kontekst današnje seje oziroma v kontekst predlagateljev referendumov – ko torej peščica ljudi napumpa zadostno množico ljudi, ki a priori nasprotuje in blokira rešitve, ne da bi vsaj približno poznala vsebine rešitev. Te sicer niso idealne, priznamo, saj idealnih ni. Morda danes, ko še ni podzakonskih določil, še niti niso operativne – so pa rešitve, ki bodo s kompetentnimi, s poštenimi ljudmi pripeljale do ciljev, ki smo si jih zadali.

Koalicija posluša očitke, da preveč hiti z zakonskimi rešitvami, drugič se od nje zahteva hitre rešitve. Opozicija zahteva odprtje velikih javnih investicij, s čimer se seveda zelo strinjamo, s to razliko, da je za opozicijo dovolj, če zgolj govori, koalicija pa ima nalogo, da

zagotovi tudi finančna sredstva za tretjo os, za četrto os, za drugi tir, tretji pomol, elektrarne na Savi, elektrarne na Muri in tako dalje in tako dalje.

Zaradi blokad v tej državi nam denarja nihče, vsaj zadosti poceni, ne posodi – sami ga nimamo, pravi pristop h koriščenju evropskih sredstev pa se je šele s to vlado sistematično intenziviral, saj se na sejah vlade tedensko spremljajo napredki oziroma problemi. V Sloveniji se tudi vse preveč govori o nekem brutalnem varčevanju, o rezih na različnih področjih, o rezih vse povprek. Ustvarja se depresivna družbena klima, ki uničuje ustvarjalne potenciale, ki jih je v Sloveniji, hvala bogu, zelo veliko. In prav tem potencialom želimo ustvariti okolje, v katerem se bodo lahko maksimalno razvili, ustvarili nove proizvode, nova delovna mesta, privabljali domače in tuje investitorje in z vsem tem ohranjali in ustvarjali dobro socialno politiko in blaginjo za vse nas. Spoštovani, mi ne počenjamo nič drugega, kot samo to, da poskušamo porabo sredstev iz državnega proračuna približati prihodkom državnega proračuna. Žal imamo spet peščico ljudi, ki napumpa množico ljudi v prepričanje, da je treba več trošiti, kot ustvariti. Še vedno dobro milijardo več potrošimo, kot pridelamo – če bo šlo tako naprej, bo šla Slovenija samo še nazaj.

Pa kljub vsemu, in še petič v Državnem zboru, katere cilje pravzaprav zasledujemo z Zakonom o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank? Navajam pet najpomembnejših ciljev. Prvi cilj: izločiti slabe terjatve iz bank, kar bo zmanjšalo dvome o bilancah stanj kreditnih institucij. Na ta način se bodo v bankah zmanjšale izpostavljenosti do komitentov, ki svojih terjatev niso zmožni odplačati. Posledice bodo višje bonitetne ocene za banko in lažji dostop do virov financiranja. Drugi cilj: dokapitalizirati kreditne institucije, kar je pogoj za začetek novega kreditnega cikla. Tretji cilj: pripraviti načrte prestrukturiranja bank, ki bodo omogočili dolgoročno poslovanje brez državne pomoči. Četrti cilj: prožno prestrukturirati dolgove podjetij do bank. In peti cilj: konsolidirati bančni sistem z združevanjem, povezovanjem in prevzemi, kar je nujno za povečanje učinkovitosti in lažjega dostopanja do prepotrebne kapitala.

Na tem mestu ponovno izražam ključno pričakovanje Poslanske skupine Nove Slovenije, in to je, da bo Družbo za upravljanje terjatev bank upravljal najkompetentnejši slovenski kader. Nas sicer tudi ne moti, če bi v poslovodstvu sedel kakšen vrhunski tuji menedžer oziroma finančni ekspert, ki bo delal za interese Slovenije. Ob vseh zablodah menedžiranja nekaterih poslovnih subjektov v državni lasti – poudarjam, v državni lasti –, se nam velikokrat poraja vprašanje, ali imamo doma dovolj dobre kompetentne ljudi; ljudi, ki jih odlikuje poslovna etika, menedžerje, ki bi se lahko spopadali s težkimi problemi upravljanja državne lastnine, ki pod roko AUKN niso dali

pričakovanih finančnih učinkov za boljše blagostanje državljanov.

Rad bi podčrtal še tri ugotovitve oziroma priporočila Poslanske skupine Nove Slovenije in članov Stokovnega odbora Nove Slovenije za gospodarstvo, v katerem sedijo tudi strokovnjaki z mednarodnimi izkušnjami v najeminentnejših svetovnih finančnih institucijah. Prvič, Zakon o ukrepih Republike Slovenije za zagotovitev stabilnosti bank je dober. Zeleno luč mu je dala Evropska centralna banka, to je javni dokument s podpisom predsednika ECB Draghija. Pripombe ECB so bile z amandmaji upoštevane. Drugič, posebno pozornost je treba nameniti menedžmentu Družbe za upravljanje terjatev bank. Ta mora biti profesionalen v najširšem smislu besede. Menedžerji tako imenovane slabe banke bi morali dati letno poročilo o svojem premoženju. Tretjič, plače menedžerjev Družbe za upravljanje terjatev bank bi morale biti v veliki meri odvisne od uspeha poslovanja, torej od hitrosti in učinkovitosti pri reševanju problemov – zmerne osnovna plača in znatni bonusi za uspeh oziroma učinkovitost poslovanja oziroma poslanstva Družbe za upravljanje terjatev bank. Nova Slovenija je tvorno sodelovala pri snovanju Predloga zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. Vsem članom te skupine se s tega mesta zahvaljujem, seveda prav vsem, ne samo predstavnikom Nove Slovenije. Vsem se zahvaljujem za vložene napore – veliko jih je bilo.

V imenu Poslanske skupine Nove Slovenije najjavljam podporo predlogu sklepa o zahtevi Državnega zbora Republike Slovenije za presojo ustavnosti posledic, ki bi nastale z odložitvijo uveljavitve ali zaradi zavrnitve Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank na referendumu. V Poslanski skupini Nove Slovenije pa si želimo, da bi se akcija "Stopimo skupaj" nadaljevala danes in tudi prihodnje dni, in potem bomo vsi zmagovalci. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu Poslanske skupine Pozitivne Slovenije mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Spoštovane in spoštovani!

Referendum je ustavna pravica, gospod Horvat, pa napumpan ali nenapumpan. Prav tako je ustavna pravica preveriti, ali bi morebitna zavrnitev zakona na referendumu povzročila protiustavne posledice. Vse ostalo, kar se dogaja okoli tega in tudi druge referendumske pobude, pa je velik škandal in sramota za Slovenijo in celotno vašo koalicijo. Izgubite podpise. Z obvestilom, da je podpisov premalo, čakate do zadnje minute. Preverjate podpise poslank in poslancev Pozitivne Slovenije in v zvezi s tem, si minister Gorenak in vodja največje vladne poslanske skupine, gospod Tanko, dovolita celo deliti nasvete

policiji, kako mora preveriti naše podpise. Škandal, ki mu v Sloveniji še nismo bili priča. Ampak to so metode in načini vladanja te vaše koalicije za izhod iz krize, kot ste se poimenovali.

Ob pripravi zakona o slabi banki smo vam naivno verjeli, da vam gre res za reševanje in odpravo kreditnega krča. Iz dneva v dan nam s svojimi dejanji iz obupa, ko ne izbirate več sredstev, kako preprečiti referendum, kažete, da je za tem zakonom vse kaj drugega. Vaša edina želja in cilj je, da se polastite državnega premoženja. En del se ga boste polastili preko slabe banke in drugi del preko državnega holdinga. V obrazložitvi današnjega sklepa zapišete, da je uveljavitev zakona edini način odprave neustavnega stanja. Neustavno stanje? Za ta primer to seveda ne drži. Ste pa po pomoti pozabili to umakniti iz gradiva, ki ste ga očitno vzeli za osnovo – in to je ustavna presoja za referendum o pokojninski reformi. Tam pa se je z novelo zakona res odpravljalo neustavno stanje, ki pa ga je ugotovilo Ustavno sodišče. V vašem primeru to seveda ne drži. Razen, če v tej vladi kar koalicija sama ugotavlja neustavno stanje. Prav tako v obrazložitvi zapišete, da se bo le na podlagi tega zakona z obravnavo slabih terjatev zunaj bank lahko sprostil kreditni krč. Vi sami dobro veste, da tudi to ne drži. Vaša rešitev nikakor ni edina rešitev za naše banke. Obstajajo tudi drugačne, cenejše alternative. Ampak vi nočete za njih niti slišati. Nobene primerjalne analize niste naredili, da bi nam in celi Sloveniji pokazali, da je vaša rešitev najboljša in tudi najcenejša. Tudi danes bomo veseli te alternativne rešitve. 5 milijard je znesek, o katerem se pogovarjamo. To je največ, kar lahko damo za to sanacijo. 5 milijard! Slaba banka je slaba rešitev. To je danes sicer slogan tistih, ki želijo referendum. Še kakšno leto nazaj pa je to govoril gospod Šušteršič, danes minister za finance. Zakaj tak preobrat v njegovem razmišljanju, nam ni nikoli pojasnil. Državnih bank ne bomo dokapitalizirali in sanirali z davkoplačevskim denarjem – tudi to so besede ministra Šušteršiča. Danes je v igri 5 milijard davkoplačevskega denarja. 2 tisoč 500 evrov na vsakega našega državljan. Govorite nekaj in delate drugo, in prav to je naš največji problem. Vaša nekredibilnost je največji problem naše države v tem trenutku.

Dovolite, da se dotaknem tudi tega, kako in kdaj so slabi ali, če hočete, najslabši krediti v naših bankah nastali. Vsi že vemo in vsem nam je jasno, da je bilo to v letih 2006 in 2007. Kako je do teh kreditov prišlo, kdo jih je odobral in kdo in zakaj jih je dobil? Pravite, da se tega bojimo mi. Mislim, da je ravno obratno. V obeh največjih državnih bankah, kjer je daleč največ slabih kreditov, imate svoje nadzorne svete in svoje uprave. Vsi ti ljudje imajo dostop do kreditnih map in če je kje šlo za kriminalna dejanja, so celo dolžni sprožiti ustrezne postopke oziroma zadeve prijaviti pristojnim organom. Če jim pri tem manjka še kakšna

preiskovalna kompetenca, pripravite spremembe ustrezne zakonodaje in podprli jo bomo. Ni pa treba, zaradi zadostitve vaše detektivske vneme, kopati 5-milijardne luknje v javne finance. Še enkrat, takoj smo tudi za to, da se vsi podatki razkrijejo. Če je za to potrebna sprememba zakonodaje, jo bomo podprli. Upam, da je to dovolj jasno sporočilo, da se nihče v Pozitivni Sloveniji tega ne boji.

Vašega predloga, zaradi vsega, kar se dogaja okoli referendumov, poslanke in poslanci Pozitivne Slovenije ne bomo podprli.

Spoštovane kolegice in kolegi iz koalicije, danes bi bila vesela mnenja vam tako ljube trojke glede tega zakona. Prepričana sem namreč, da če bi že imeli nadzor s strani trojke, se v tem zakonu in takšnem načinu sanacije bank sploh ne bi pogovarjali. Zakaj? Ker je predrag in bo naredil pregloboko luknjo v naše javne finance.

Naj vam na koncu, ko sem že ravno pri trojki, še enkrat povem, kaj je zapisala ena izmed slovenskih novinark ob vaših neprestanih grožnjah. Če bo v Slovenijo prišla trojka, zato ne bo kriva neodgovorna opozicija ali nerazumen narod, ampak nesposobna vlada. Tako da če že ne iz ljubezni, pa vsaj iz nuje, začnite delati v dobro naše države, spoštovana koalicija.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu poslanske skupine Slovenske demokratske stranke mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo. Spoštovani minister, kolegi in kolegice!

V Slovenski demokratični stranki smo že od leta 2009 in 2010 predlagali številne ukrepe za izhod iz krize. Ti ukrepi večinoma niso bili sprejeti v prejšnji sestavi Državnega zbora – eden izmed teh ukrepov pa je bil sanacija bančnega sistema. Sanacija bančnega sistema na način, da bo učinkovita in da bodo banke, ko se bo ta sanacija končala, v boljšem stanju, kot so danes in da bo njihov temeljni namen zadoščen – to pa je na eni strani varnost prihrankov, na drugi strani pa zagotavljanje podpore gospodarstvu zato, da bo gospodarstvo lahko uspešno in konkurenčno delovalo na domačem in na tujem trgu. Žal se v preteklosti in v času, ko je do krize prišlo, na bančnem sektorju ni kaj dosti zgodilo razen da je država, kot lastnik, sanirala bančni sektor tako, da je banke dokapitalizirala. Banke so ta denar porabile za slabitve in ta denar dejansko ni prišel do gospodarstva. To seveda pomeni, da je bil ta denar na eni strani neučinkovito potrošen oziroma da so ga bankirji uporabili tudi za to, da so zadostili kapitalski ustreznosti bank.

Ta zakon, ki je bil delan v poletnih mesecih – čas je seveda potem zahteval, da se zakon dopolnjuje še v jesenskih mesecih – je ena izmed rešitev, ki ni običajna rešitev za naš bančni, ekonomski in gospodarski prostor. Zakaj ne? Zaradi tega, ker smo prišli do ugotovitve, da

banke niso bile sposobne same rešiti slabih terjatev. Zato se te terjatve prenesejo na posebno ustanovljeno družbo, ocenijo se po metodah, ki jih predpisuje Evropska komisija – s tem se prepreči kakršenkoli moralni hazard – in ta družba bo izdala tem bankam obveznice z državnim poroštvom. To z drugimi besedami pomeni, da bo država aktivno sodelovala pri tem in da bo banka s tem dejansko pridobila boljšo naložbo. S tem, ko bo pridobila boljšo naložbo, pa bo seveda tudi lahko imela ustrežnejše izvide oziroma ustrežnejše bilance za to, da bo lahko kreditirala gospodarstvo.

Ta zakon oziroma ta ukrep ne izključuje tudi drugih ukrepov na bančnem sistemu in nikoli si nismo zatiskali oči, da je samo ta zakon in samo uveljavitev in izvajanje tega zakona tisto, kar bo rešilo naš bančni sistem. Tudi ob tem sistemu so seveda možne dokapitalizacije bank, vendar ob tej dokapitalizaciji in ob tem, da imamo zakon, s katerim rešujemo slabe terjatve, bo ta svež denar uporabljen za kreditiranje gospodarstva. In opozicija nas stalno opozarja, da je treba več sredstev in več energije usmeriti v razvoj. Ne razumem, ne vem, kako si predstavlja opozicija razvoj brez zdravega bančnega sistema. Kako si predstavlja razvoj s tem, da bančni sistem ne bo mogel slediti idejam, inovacijam – invencijam, če želite! – posameznikov, tudi dobrim podjetjem, ki izvažajo na tuje trge. In to se danes dogaja in dejansko ne razumem, na kakšen drug način, naj bi se pri nas začel razvoj. S tujim kapitalom. Se strinjam. Z domačim kapitalom. Se strinjam. Vendar ves ta kapital potrebuje še banke. Tisti, ki smo kdaj delali v gospodarstvu, to dobro vemo in tukaj se ne slepimo, da je to možno brez bančnega sistema. Ni možno brez bančnega sistema. Poleg dokapitalizacije je treba v bankah, predvsem v državnih bankah, zagotoviti boljše upravljanje bank. Tudi to je ukrep, za katerega mora država kot lastnik v največjih bankah poskrbeti. Poskrbeti mora tudi za stroškovno učinkovitost bank. Poskrbeti mora tudi za to, da bodo banke bolje nalagale prosta sredstva. Tukaj ne gre samo za en ukrep, tukaj gre za kombinacijo ukrepov in to vse čas govorimo in ves čas razlagamo, žal nekateri ne slišijo.

Naslednje vprašanje je, ali si bo s tem ta oblast, ta koalicija, ta Vlada in tako naprej, polastila premoženje. Ne, gospe in gospodje, nobenega premoženja si s tem zakonom dejansko ne bo polastila. Država ima premoženja, kolikor ga pač ima. Žal je to premoženje iz dneva v dan manj vredno, pa ne zaradi tega, ker bi to želela država, ampak zaradi tega, ker nam to kaže trg in danes smo v tržnem gospodarstvu. Nismo v diregističnem gospodarstvu, planskem gospodarstvu, ko so lahko s pozicije moči nekateri ugotavljali, kakšna je vrednost premoženja. Danes nam stanje kažejo bonitetne hiše, pa če smo z njimi zadovoljni ali ne, ali bomo imeli evropsko ali ne – verjetno jo bomo enkrat imeli –, vendar te

bonitetne hiše nam kažejo seveda tržni položaj, finančni položaj, ekonomski položaj in seveda na podlagi tega tudi ceno denarja. In ta cena denarja je danes visoka. Visoka je tudi zaradi tega, ker čakamo, moledujemo z ukrepi, tudi z ukrepi za sanacijo bank. Namreč ti ukrepi bi bili lahko sprejeti že veliko prej. Navsezadnje ta zakon dopušča možnost, da banke same rešijo te svoje terjatve. Da predstavijo program, ga pošljejo na Ministrstvo za finance oziroma Vlado, ki ga bo pregledala, odobrila in bodo banke same to dejansko lahko naredile. In to tri državne banke, ki se tega do danes niso lotile. Ostale so se. Zaradi tega je seveda nasprotovanje tem rešitvam opozicije, na drugi strani seveda tudi pomembnih politikov v državi in ne nazadnje sindikatov, popolnoma nerazumljivo. Popolnoma nerazumljivo zaradi tega, ker ta ukrep gre v korist in je v korist gospodarstva. V korist, da bo gospodarstvo dobilo zdrav denar za zdrav razvoj. In zaradi tega, pravzaprav zahteva za referendum in upočasnitev izvajanja tega zakona dejansko pomeni, da bo zaradi tega manj denarja v gospodarstvu, pomeni seveda manj delovnih mest, pomeni tudi večjo nezaposlenost in tako naprej. In to je nerazumljivo.

Vsekakor se ob tem zakonu poraja veliko govoric, navsezadnje tudi veliko demagogije, veliko populizma, kaj se z njim želi, s tem da bi se prikriji temeljni namen, to je zagon gospodarstva, to je razvoj, to je več delovnih mest. S populizmom, demagogijo, ne nazadnje tudi s provokacijami pa se ne rešuje kriza. Krizo se rešuje s smelimi ukrepi, s kombinacijo teh ukrepov, in le na ta način je potrebno dobiti podporo ne le delodajalcev, ampak seveda tudi sindikatov in navsezadnje tudi politične javnosti. Zaradi tega bo Slovenska demokratska stranka podprla sklep za presojo ustavnosti posledic, ki bi nastale z zavrnitvijo Zakona za krepitev stabilnosti bank na referendumu.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu poslanske skupine Socialnih demokratov gospod Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Slovenska država je utemeljena na demokratični volji ljudi. V teh izjemnih zgodovinskih obdobjih je ta državnost nastajala od spodaj navzgor. V teh izjemnih zgodovinskih obdobjih je demokratična volja ljudi odločila, da bomo Slovenci gospodarji na svoji zemlji. To je bil tudi obet in to so bile sanje, ki smo jih kot narod sanjali pred 20 leti, zato ker smo verjeli, da bomo kot gospodarji na svoji zemlji bolje upravljali s svojo usodo. Zato je treba vedno in dosledno braniti demokratično pravico, ustavno pravico do referenduma. Socialni demokrati jo bomo zagovarjali vedno, zato ker je sama državnost utemeljena na njej. Zato jo zagovarjamo tudi tokrat. Vedno smo se pripravljali odreči možnosti, da politika sama generira referendumska vprašanja. Nikoli pa nismo pripravljani ljudstvu odreči možnosti, da

odloči o temeljnih vprašanih slovenske sedanosti, in še več, slovenske prihodnosti. Socialni demokrati nimamo dolgov – nimamo dolgov ne do tranzicijskih elit, ki so čas prehoda znali izkoristiti za bogatenje in privatizacijo do včeraj skupnega premoženja in nimamo dolgov do revanšistične desnice, katere edini smoter je vzpostavitev ekonomske elite, ki bo sposobna trajnega zagotavljanja politične in vrednostne prevlade v Sloveniji. Imamo pa dolg do ljudi. Znamo ocenjevati svoja ravnanja. In tudi do svojih ravnanj smo kritični. In pri tem ugotavljamo, da so bili poskusi tudi naše vlade, da reši problem bančnega krča nezadostni. Prvič zato, ker smo primerjalno gledano z drugimi državami, v sanacijo bančnega sistema vložili bistveno manj javnih sredstev kot Nemčija, Nizozemska, Avstrija. In drugič zato, ker smo se v upanju, da postajamo zrela družba in da se je politika sposobna odpovedati posegom v upravljanje pomembnih gospodarskih sistemov, vzdržali ukrepanja tudi tam, kjer je bilo očitno to nujno – v bankah.

Zato danes zelo neobremenjeno gledamo na problem, ves čas, vsa leta opozarjamo na to, da je prezadolženost slovenskega gospodarstva in posledičen kreditni krč, ključen problem, ki onemogoča okrevanje slovenskega gospodarstva za izhod iz krize. Ves čas! A pri tem ne moremo in ne smemo mimo vzrokov, ki so Slovenijo pripeljali v to krizo, ki so povzročili to, da je njena sposobnost okrevanja tako šibka kot je. Zato da rešimo ta problem, imamo odgovornost, da razumemo njegove vzroke. Slovenske banke so bile na začetku tega tisočletja kapitalsko močne banke, ki so imele občutne likvidnostne rezerve v tujini, ki so bile pretežno v državni lasti – in to je bilo pri ocenjevanju njihovih bonitet prednost, in ne slabost, ker je zadaj stala močna država, ki bi v primeru šokov znala in bila sposobna intervenirati. Bile so relativno previdne in konservativne pri prevzemanju naložbenih tveganj in bile so izjemno konkurenčne. Imele so relativno strog nadzor regulatorja v panogi, ki je zaradi evropske kot tudi nacionalne zakonodaje že tako ali tako močno regulirana. Banke imajo relativno nizek kapital glede na desetkratnike sredstev, s katerimi pravzaprav upravljajo.

Banke niso le ene od gospodarskih družb. Banke predstavljajo temeljno infrastrukturo za funkcioniranje celotnega gospodarstva, za funkcioniranje ljudi. Banke odločajo, ali se bo akumulacija, ki Slovenija ustvarja, ki jo ustvarjajo naša podjetja, ki jo ustvarjajo naši ljudje, investirala tukaj, ali pa se bo nalagala drugam. Banke odločajo o tem! S tem določajo tako obseg kot pogoje investiranja in s tem bistveno vplivajo na razvoj in možnosti za gospodarsko rast. Pomembno je, da se zavedamo, da ni niti ena zrela zahodnoevropska država prevladujočega vpliva na lasten bančni sistem prepustila tujcem. Zakaj? Zato ker je to preveč pomembno. Vem, da so mnogi v tem parlamentu in tudi v javnosti siti interpretacij

nacionalnega interesa. Država brez nacionalnega interesa ni vredna biti država in banke so vprašanje prvovrstnega nacionalnega interesa.

Pozivamo vas, da v želji, da rešimo ta problem, ne zapravimo dolgoročnih možnosti za razvoj, za stabilen in vzdržen razvoj, slovenske skupnosti. Pri analizi problema se moramo osredotočiti na obdobje med letoma 2004 in 2008. Ne zato, ker bi želeli kazati s prstom na vladu Janeza Janše, ampak zato, ker se je tam zgodilo – takrat zgodilo – nekaj, kar je ošibilo nadaljnje možnosti Slovenije. Razmerje med prejetimi depoziti in danimi krediti je bilo v letu 2004 še 87 – to pomeni, da so bili depoziti višji od kreditov, ki so jih Slovenija in slovenske banke dajale. Leta 2008 je bilo to razmerje 163. Krediti so močno preseglj zbrane depozite in slovenske banke so se zadolževale na medbančnem trgu. Da ni problem samo v državnih bankah, še več, da je problem v državnih bankah celo primerjalno manjši, kot je v zasebnih tujih bankah, kaže podatek, da je bilo to povprečje v letu 2008 v Novi Ljubljanski banki 134, v Novi Kreditni banki Maribor pa 119. Nacionalno povprečje je 163. Tuje zasebne banke so bistveno več tvegale in bile bistveno bolj izpostavljene pri ustvarjanju tega velikega bruto zunanjega dolga, ki ga je Slovenija v štirih letih predelala. In zato ni res, da problem prihaja iz državnih bank! Ni res, da je zasebna in tuja banka rešitev za naše probleme!

Mi moramo torej poiskati rešitev za ta problem. Ta rešitev je najdražja med danimi možnostmi in ne obeta ključnega cilja – in to je sanacija bančnega sistema in zagona kreditiranja. Je tehnično izjemno zapletena operacija, ki na široko odpira vrata moralnemu hazardu in bojimo se, da če bo ta rešitev obveljala, nas bo čez leta močno bolela glava, ko bomo gledali, kako so se posamezniki, pa naj bodo povezani s sedanjo politično elito ali ne, okoristili na račun zakonskih možnosti, ki smo jim jih s tem zakonom odprli. Še več. Izkušnje drugih držav, recimo Združenih držav Amerike, kažejo, da so na začetku krize stavile na podobne ukrepe, na katere danes stavi vlada Janeza Janše, a so ugotovile, da na ta način problema ne bodo rešile in so šle v bistveno enostavnejšo operacijo, in to je dokapitalizacija bank. In pravite: "Že doslej smo vložili v slovenske banke toliko in toliko denarja!" Del tega denarja, večji del 1,9 milijarde evrov, smo vložili zato, ker je imela Slovenija v 90. letih problem z deviznimi vlogami, in ne zaradi tega, ker bi banke same po sebi imele problem.

Problem je, da v krizi, takrat ko je bilo treba okrepiti slovenski finančni in bančni sistem, nismo vložili dovolj in nismo uredili upravljanja – še več, z ukrepi te Vlade, smo politiki ponovno na široko odprli vrata za politično mešetarnjenje v najpomembnejših gospodarskih institucijah v državi. Mi torej priporočamo, da Vlada razmisli. Referendum bo sam po sebi odgovornost Vlade. Upamo, da se Vlada tega zaveda in zato jo

pozivamo, da pravočasno, zdaj, najde druge učinkovitejše rešitve. Sporočilo o dokapitalizaciji Nove Kreditne banke Maribor je morda majhen signal tega, da se Vlada tega problema začenja zavedati na pravilen način.

Pravna država je utemeljeno pričakovanje, da bo skozi mehanizme te pravne države zavarovano utemeljeno pričakovanje ljudi. Kakšen signal dajemo tej pravni državi z zahtevo za presojo ustavnosti referendumu o zakonu o slabi banki? S kakšno argumentacijo stopamo pred Ustavno sodišče in od njega terjamo, da referendum oceni kot protiustavno posledico? Ni nobenega tehtnega argumenta, s katerim bi lahko opravičevali to ravnanje. Ni nobenega argumenta, ki bi resnično utemeljeval obstoj protiustavnih posledic obstoječe ureditve, na katero se sklicujejo predlagatelji. Ta presoja ustavnosti je samo maneuver, s katerim se odlaga nujna, da posežemo po pravilnejših in pravočasnih rešitvah. Vlada se sklicuje na potrebo po pravočasnosti, s tem samim korakom pa pravzaprav to pravočasnost sama odlaga. Gre za žalitev ustavnega reda. Gre za sporočilo, da je dovoljeno vse, da je mogoče v postopku vedno izkoristiti procesne pravice, ne glede na to na kakšno resnico, na kakšen dejanski stan, jo utemeljuje. In očitno resnica ni več smoter. Očitno cilj posvečuje sredstva. Kakšna odmevna sodba tega tedna nam daje močno sporočilo - ni važno kaj smo slišali, ni važno kar vemo, ni važno, kar je res, zdaj se moramo vsi skupaj delati, da to ne obstaja in da to ni resnica.

Spoštovanje do pravne države nam nalaga naslednje ravnanje. Socialni demokrati zahteve, milo rečeno, šibko utemeljene zahteve za presojo ustavnosti referendumu o slabi banki zato ne moremo podpreti.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu Poslanske skupine Državlanske liste gospod Bojan Starman.

BOJAN STARMAN (PS DL): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik, in lep pozdrav vsem skupaj!

V tej naši majhni deželici šentflorjanski pa res kar močno smrdi in to zmeraj bolj. Izgubljam podpise za referendum. Mladi množično bežijo v tujino, ko smo jih enkrat izobrazili, ker tukaj ne najdejo zaposlitve, dela in prostora, da bi si ustvarili družino. Dobivamo sklepe razsodbe sodišča, ko je bilo že ravno prej omenjeno, kjer se človek vpraša: Kaj se dogaja? Zakaj naš pravni sistem v celoti odpoveduje in ne deluje na nobenem področju? Verjetno je nekaj narobe s samim sistemom.

Nič ne rečem, da je bila obsodba nepravilna. Če je bila obsodba pravilna, potem je pa tisti sodnik, ki je od vsega začetka vedel, da nima dovolj dokazov, držal dve leti in koliko, te ljudi, popolnoma neupravičeno v zaporu in jim kršil državljanske pravice. Povsod in na vseh področjih se dogajajo tako čudne stvari tukaj pri nas, da jih res ne mora človek razumeti.

Zdaj razpravljamo o referendumu, o ustavni pobudi za slabo banko. Vrabci čivkajo, da je s tem našim bančnim sistemom nekaj narobe. Evropska unija, cel svet nas opozarja. Pol leta oziroma eno leto se dogovarjamo o eni varianti neke rešitve in sedaj, ko smo do nje prišli, poskušamo z vsemi naporji preprečiti njeno uveljavitev. Ali je bilo res vse prav v tem našem bančnem sistemu? Ali smo res pravilno reševali problem, ko smo dokapitalizirali te banke, brez da bi povprašali kam izginja denar? Vem, da smo tukaj izgubili – najmanj 10 milijard denarja smo zmetali skozi okno, kljub vsem nadzorom in ne glede na to, kdaj se je naredilo. Banke ugotavljajo, vsak trenutek ugotavljajo, koliko je treba odpisati. Prmejduš, prebral sem, da so letos že odpisale 780 milijonov evrov. Koliko bodo še do konca leta, ko bodo ugotovile, koliko je še takih stvari? Vse te stvari so bile natančno znane v tistem trenutku, ko so kredite dajali in to je vedela tudi Banka Slovenije, ki ni nič naredila. Ne vem, kako razmišljajo ti ljudje, ki so praktično dopustili tako krajo v naši družbi. Ne moreš dati kredita – in to ogromnega kredita – za špekulativne nakupe podjetij in tako naprej. Velike milijone! Ne moreš dati kredita z zastavo delnic. Saj ljudje, druge banke tega niso delale, ker so skrbele za svojo ekonomičnost poslovanja in nimajo takih odpisov, in samo v državnih bankah se je lahko to dogajalo.

Lahko rečem, da sem na svetu Banke Slovenije – in to mi je guverner potrdil –, leta 2007 je bilo to ali pa 2006, vprašal, če res dajemo kredite z zastavo delnic za pokritje teh kreditov, in to tistih, ki jih bodo šele kupili. Odgovor je bil – ja! Sprašujem se, ali veste, da je tako pokritje kredita zelo slabo in kako se bo ta kredit vrnil – tak špekulativen nakup – in kakšno ceno upoštevate za to, kakšno tržno vrednost delnice. Pa sem vprašal, če vemo to, da je v tem trenutku ta cena desetkrat prevelika, še preden je prišlo do tega padca. Ja! Potem so ukrepali in niso več dovoljevali zastavljati delnic, ki niso bile v lasti tistega, ki je jemal kredit, in so odredili z ukrepom Banke Slovenije, da se lahko kot zastavna vrednost upošteva samo 50 % tržne vrednosti.

Kljub temu pa trdim, da je bila večina teh kreditov postavljenih in danih – vnaprej se je vedelo, da se bo ta denar izgubil. In tako smo izgubili ogromno denarja, ga zmetali skozi okno. Zdaj pa, ko hočemo to preprečiti, ko hočemo na nek način tudi pogledati, kaj se je dogajalo, in hočemo postaviti sistem na svoje noge, pa poslušamo, prvič, opozicijo, potem sindikate in ne vem koga še, Državni svet – kaj za božjo voljo je tukaj narobe, da se poskuša nekaj rešiti. Ja, ne morem tega razumeti, kako si ljudje lahko s svojim dejanji pljujejo v lastno skledo, saj so jih pa ja te banke okradle in onemogočile, da bi imele plačane malice, da moramo krčiti socialne transfere, pa vse skupaj. Mi pa hočemo na vsak način in za vsako ceno obdržati privilegije, ki so jih nekateri imeli. Ja, saj tukaj v naši razpravi se ugotavlja, počasi prihaja na dan, kdo so ti strici

iz ozadja, o katerih se vsi sprašujejo. Še malo bomo razpravljali, pa se bo razkrilo, ko bomo prišli do podatkov, kdo ima največ na svojih računih nekje v tujini ali pa tudi pri nas. In ne morem razumeti, da kar vztrajamo na tem in ne vidim nobenega razloga, zakaj ne odstopimo od teh svojih dejanj in omogočimo, da si nekje izboljšamo svoj položaj in ekonomski položaj. Ali vemo, da nas je takšno ravnanje, ne izvrševanja nekkih sklepov ali karkoli, uveljavitev nekkih zakonov, ki so nujno potrebni, že ogromno kostalo? Samo naša obrestna stopnja in naše bonitetne ocene so nas pripeljale, kako bi rekel, da imamo 5 % dražje kredite na letni ravni kot so bili pa nekje v začetni fazi. Vsak procent, ki nam poslabša situacijo 20 milijard kot je država zadolžena, pomeni 200 milijonov evrov – 1 % pomeni to. In nič nas ne briga, kaj si mislijo, kako bomo prišli do novih kreditov, zagovarjamo stvari in hočemo na vsak način zaščititi interese nekaterih, ki so ribarili v tem in so potegnili velike koristi. Res bi rad videl, da se na nek način prenehamo prerekati in začnemo enkrat delati tisto, za kar smo postavljeni. Sindikati naj se borijo za pravice svojih delavcev, ne pa za to, da jim bomo dopustili, da se bodo še naprej nekateri lahko polaščali njihovega premoženja. Tako tudi poslanci, saj ne vem, saj zgleda kot da smo dejansko – ali smo tako naivni izvrševalci nekkih ukazov, brez da bi vedeli ali kaj imeli od tega ali pa imamo kaj od tega, ko te stvari na tak način peljemo in ugotavljamo. Tako, da jaz bi še enkrat rekel, da bi bilo prav, da se nekaj spremeni v naših glavah, da podpremo ta, pa nekje poskušamo narediti to našo deželo bolj prijazno do naših ljudi, da poskušamo zagotoviti, da bomo izboljšali konkurenčnost našega gospodarstva, predvsem pa, da bomo zagotovili možnosti, da se tudi pri nas začnejo odpirati nova delovna mesta – edino to nas vodi iz krize, edino to – in preprečiti moramo vse stvari, ki so se dogajale v naši družbi nepravilno, ki so nas osiromašile. Osebnost me je kar sram, ko petič razpravljaš o istih stvareh, pa dopoveduješ prepričan, ki izvajajo točno določene ukaze zelo pridno. Mi v Državlanski listi bomo predlog za ustavno presojo podprli. Upamo, da bo Ustavno sodišče ugotovilo, kako velika škoda se dela z neizvajanjem tega zakona, in se čisto nič ne bojim za vse stvari, katere grozijo. Ne vidim nobenega strahu in siguren sem, da bo implementacija tega zakona, in to čim prej. Vsak dan nas košta nekaj milijonov evrov, ko o tem razpravljamo; če pa bomo postavljali ta vprašanja še pred ljudi, ki jih ne zanima to, kaj in kako – zanima jih pa to, kako živijo – in zato sem omenil na začetku, da se začnimo ukvarjati s tem, kako bomo zagotovili boljše življenje našim ljudem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Še v imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke gospod Roman Žveglič.

ROMAN ŽVEGLIČ (PS SLS): Spoštovani, lep dober dan vsem skupaj!

V Slovenski ljudski stranki ne pomnimo, kdaj je nazadnje potekala tako dolga in temeljita razprava o nekem zakonskem predlogu in da bi pozicija in opozicija ostali konceptualno na tako različnih bregovih. Vsi se strinjamo, da je v slovenskem bančnem sistemu treba nekaj narediti. Res je, da nekateri trdijo, da je problem v podjetjih in ne v bankah. Ti so v manjšini in verjetno podjetništva niti od daleč niso videli. Toda pri tem konsenzu, da je treba nekaj narediti, se tudi vse konča. Po mesecih razgovorov še vedno govorimo o dveh različnih konceptih in dve minuti pred dvanajsto, opozicija in sindikati želijo popolno spremembo koncepta te načrtovane državne intervencije v banke. Ko takole poslušamo stalne in ponavljajoče se kritike na račun koalicije, moramo v Slovenski ljudski stranki priznati, da včasih ne vemo več, kaj pravzaprav želi parlamentarna opozicija od nas. Karkoli želimo narediti, smo tarča kritik. Če tega istega ne storimo, smo prav tako tarča kritik. Če rečemo, da bomo dokapitalizirali banke, poslušamo očitke, da to ni v skladu z našimi napovedmi pred volitvami. Če rečemo, da jih ne bomo dokapitalizirali, potem ogrožamo delovna mesta, ropamo državo, razprodajamo premoženje. Če tisočkrat obrazložiš, da za nas koncept postopnih dokapitalizacij – v prevodu nadaljevanje deljenja denarja bankam brez nadzora – ne pride v poštev, opozicija še toliko bolj vztraja pri nasprotnem. Seveda, ker se tako lepo sliši v kamero govoriti o zapravljanju 5, 6 milijardah evrov. Finančni minister, ki je že tisočkrat ponovil, da gre v večji meri za državna jamstva in je v zakonu zapisana samo zgornja meja, težko tekmuje s poslanskimi nastopi, ki vpijejo o ropu stoletja, razprodaji premoženja in govorijo o najdražjih možnih rešitvah. Je pa zanimivo: nasprotniki zakona o ukrepih za krepitev stabilnosti bank si niso edini, koliko sploh stane njihova alternativna rešitev in ali bi sploh kaj rešila. Tukaj v parlamentu se govori o milijardi, dveh, treh. Po nekaterih neuradnih ocenah naj bi slabe terjatve v bančnem sistemu znašale okoli 6 milijard evrov. Iz tega vidika je govorjenje o dražji in cenejši rešitvi prazno govoričenje, ker v resnici na ljubo alternativna rešitev ni niti slučajno realno predstavljena s številkami. V Slovenski ljudski stranki se resnično bojimo, da pravega alternativnega načrta za dejansko čiščenje bančnih bilanc ni. Nadaljnje vzdrževanje bank na intenzivni negi z nekaj sto milijonov evrov vsakih pol leta ne koristi nikomur in ne pomeni premika pri odpravljanju kreditnega krča. Zato si ne morem kaj, da me ne bi to mrzlično nasprotovanje temu zakonu napeljevalo k razmišljanju, da je v ozadju nekaj drugega.

Ali res ne izvira del strahu tudi iz tistega famoznega člena, ki predvideva veliko daljše zastaralne roke za vsa dejanja povezana z dajanjem sumljivih kreditov brez kritja? Ali res ni mogoče problem, da se bodo kreditne mape

slabih terjatev odprle in da se prav lahko zgodi, da bodo iz njih začeli padati okostnjaki? In če je res, da je bila večina tajkunskih kreditov podeljena v mandatu 2004–2008, kje je potem problem? Na plano s temi kreditnimi mapami – v Slovenski ljudski stranki s tem nimamo prav nobenih problemov!

Zdaj pa dovolite, da preidem na samo zahtevo za ustavno presojo. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke verjamemo, da ima lahko zavrnitev tega zakona dejansko za posledico onemogočanje države, da izpolni svoje obveznosti. Mogoče se to ne bo zgodilo izključno, zaradi vsebine tega zakona. Tisto, kar veliko bolj skrbi, je psihološki učinek. Če kdo misli, da bi zavrnitev tega zakona pomenila politični zlom aktualne vlade, je to še najmanj, kar nas skrbi. Stvari se bodo hujše zakomplicirale. Zavrnitev tega zakona bi bila tista češnja na vrhu sadne kupe, ki bi glasno sporočala v Evropo in svet, da v Sloveniji spet ni dogovora, tako kot tudi ni sprejete rešitve, in posledice bodo tukaj. Nič ne bo pomagalo protestiranje, da nismo tako mislili, da se bonitetne agencije motijo, da so nepravilne in podobno. Nič ne bo pomagalo prepričevanje nekaterih politikov, da pri nas pa le ni tako hudo. Posledice bomo čutili izključno v denarnicah. Če se izrazim popolnoma pragmatično, povsem vseeno je, ali se mi tukaj prepiramo ali je to reformni zakon ali ni. Gre za potrjen ukrep s strani Evropske centralne banke, Evropske komisije in Mednarodnega denarnega sklada. Evropska skupnost in vse pristojne institucije so ga vzele kot bistveni korak našega napredka, obračanju trenda padanja gospodarskih aktivnosti. Za njih je zakon reformni in njegov padec bodo zaznali kot padec reforme, ne glede na to, kaj razpravljamo tukaj v Sloveniji in kaj si o tem mislijo sindikati.

Pri tem zakonu je veliko govora o stroki. Zanimivo, tudi tukaj je prišlo do delitve, če se spomnite na resne in neresne ekonomiste. Ob tem nujno velja izpostaviti, da so vsi tako imenovani resni ekonomisti tisti, ki štejejo že kar krepko preko 60 let in so svoje znanje dokazovali že v nekdanji skupni državi. Medtem, ko nekoliko mlajši – tisti, ki so obiskovali tudi kakšne ekonomske šole v tujini in objavljali članke v mednarodno priznanih strokovnih revijah – veljajo za neresne. Kaj je njihova krivda? To, da bolj ali manj podpirajo slabo banko, ker kakršne koli druge alternative ne vidijo.

Poslanci Slovenske ljudske stranke smo prepričani, da je prav vsem kolegicami in kolegom tukaj v dvorani še kako kristalno jasno, kaj pomeni referendumski "ne" tej rešitvi. Pomeni takojšnjo izgubo zaupanja finančnih trgov. Moram reči, da sem osebno fasciniran, kako brezbrizno in lahkotno gledate na to in brez težav govorite v kamero ljudem, da se ne bo nič zgodilo. Ne gre pri tem, da škodite ministru ali pa kakšnemu koalicijskemu poslancu ali kompletni vladi. S tem vztrajanjem pri referendumu se

škodi državi, zato, ker bomo imeli zelo kmalu kapitalsko neustrezne banke. Slabe terjatve danes obstajajo in so takšne kot so – ne bodo izginile. Ali jih bo poskušala reševati posebna družba ali pa bomo to naredili tako, da bomo bankam neposredni dali denar, konec koncev v teoriji je znesek, ki ga potrebujejo, enak. Banke potrebujejo določeno vsoto denarja na takšen ali drugačen način.

Miselni preskok – pri čemer se bistveno razlikujemo –, da smo se odločili izbrati možnost, ko bo slabe bančne terjatve obravnavala posebna agencija. Tega ne bomo več prepuščali bankam. Ob tem bi spomnil na besede najuglednejšega bančnika pri nas, gospoda Franceta Arharja, ki je na eni izmed sej Odbora za finance lepo povedal: "Kje ste bili zadnja štiri leta s predlogom o slabih bankah znotraj bank samih?" UniCredit je notranjo slabo banko ustanovila leta 2008. Kje so bili tedaj današnji kritiki? Kje je bil tedaj kdo, ki je bil odgovoren za državne finance, da ni šel pogledat, kaj se tam dogaja? Danes nimamo več časa, da bi bankirjem nalagali, naj se vendarle sistematično lotijo upravljanja s slabimi terjatvami. Danes banke rabimo zato, da so s kreditiranjem tista prva podpora gospodarstvu. Opozicija govori, da je vsega kriva previsoka zadolženost podjetij, toda poznamo primere dobrih, uspešnih, malo zadolženih podjetij, ki pri teh istih bankah prav tako ne dobijo denarja. Seveda ga nekateri najdejo drugje, bodisi v tujih bankah doma bodisi v tujini. Imamo v lasti banke, ki ne posojajo in ki ne kreditirajo gospodarstva – to je bistvo problema in tudi bistvo te ustavne presoje. Država ima velik del odhodkovne strani proračuna zakonsko določene. Spomnimo samo na socialne transfere, ki znašajo okoli milijardo evrov in na doplačilo iz proračuna za pokojnine, ki znaša skoraj milijardo in pol. Če ne odpravimo kreditnega krča, si ne upam niti pomisliti, kakšna drastična krčenja se obetajo tako v socialni kot kje drugje. Si mar to želimo? Če zakon pade, bo problem ostal – ne bo izginil –, samo izvrševanje proračuna bo še veliko težje.

Spoštovani! Po mnenju Slovenske ljudske stranke takšno vprašanje, kot je način saniranja bank, ni stvar za referendumsko odločanje. Zato bomo poslanci Slovenske ljudske stranke podprli zahtevo za ustavno presojo referendumskih zahtev. Če pa do njega pride, verjamemo, da bo pri ljudeh vseeno prevladal razum. Svoja politična prepričanja bodo za hip odložili na stran in naredili tisto, kar je za njih najbolje in kar jih bo najmanj prizadelo.

PRESEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Proceduralno, gospod Tanko? Ne. Kot predlagatelj. V redu.

Torej kot predlagatelj gospod Tanko, potem pa gospod minister.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

V tem mandatu imam bolj malo proceduralnih predlogov, pa še tisti, ki so, so kar takrat na mestu, ko so.

Stvar, ki jo obravnavamo danes, je sestavni del predvidenih postopkov, kadar se obravnavajo podobne stvari. Tako kot je možnost, da se zahteva referendum o določeni zadevi in tako kot je možnost, da se izglasuje veto, je tudi zahteva za presojo utemeljenosti zakona oziroma zakona, ki gre na referendum, sestavni del procedure. Tukaj ne gre za nobeno zlorabo, za nobeno uporabo kakršnihkoli moči. Tisto kar smo napisali v argumentacijo kot predlagatelji, je naš pogled na zadevo z vidika ustavnopravnih posledic, in pač če se kdo s tem ne strinja, je tudi dopustno. Zato imamo koalicijo in opozicijo, in zato imamo več strank v Državnem zboru. Ali so ti razlogi, ki smo jih navedli, pravi ali ne, bo odločilo Ustavno sodišče, pa če nam je to všeč ali ne. In Ustavno sodišče, če bo šel ta sklep naprej, se bo odločilo, ali referendum bo ali ga ne bo. Tako da, ni nobene težave v tem smislu. Vso to govorjenje o tem ali je to predrag ali najdražji način, ki smo ga izbrali za reševanje bank ali ne, to je stvar presoje. Do sedaj smo imeli nekaj zelo cenjenih načinov reševanja bančnega sistema. Nekaj zelo cenjenih. Imeli smo dokapitalizacije. Več ali manj so bile vse dokapitalizacije izvedene s proračunskimi sredstvi, to se pravi z denarjem davkoplačevalcev, in navsezadnje, ko smo to na cenen način storili, se ni zgodilo nič. Nobena racionalizacija v bančnem sistemu, ne v eni banki, ki je bila dokapitalizirana, niti ne v drugi ali tretji banki, v katero je izvršena dokapitalizacija. Zaradi tega so imeli direktorji iste plače in nagrade, zaradi tega je banka izračunala iste ali celo višje stroške pri poslovanju z občani in gospodarstvom in tako naprej. Nobena racionalizacija ni bila popolnoma narejena. Prav tako se ni nič ugotovilo in ugotavljalo odgovornosti, zakaj so bile potrebne dokapitalizacije. Niso bile vse dokapitalizacije potrebne samo zaradi svetovne ali prejšnjih svetovnih kriz. Veliko dokapitalizacij je bilo potrebnih zato, ker nadzor nad bančnim poslovanjem ni bil urejen in zato, ker ni nihče v tem bančnem sistemu odgovarjal za to, kar je počel. Ko je enostavno prišlo do točke, ko bi morala zadeva kolapsirati, se je našla odgovorna ali pa neodgovorna politika in izglasovala ali odločila, kar je pač odločila. Tako da je to stanje, ki smo ga podedovali.

Prav tako je treba na nek način ugotoviti, da model, da izvršimo samo dokapitalizacijo ali pa da sistem razdvojimo – to se pravi dobro od slabega in pomagamo v dobrem delu tisto, kar je potrebno pomagati in za namen, ki smo ga napisali, in slab del analiziramo in preverimo. Mislim, da je ta rešitev mnogo bolj čista od tiste, kot če bi spet samo zagotovili denar za neko začasno obratovanje bančnega sistema oziroma teh državnih bank. Tam se ne bi popolnoma nič ugotovilo. In mislim,

da je treba zadeve razdvojiti, ugotoviti, razčistiti in določiti toliko, da bo vsaj zdravi del, ki bo ostal v bankah, v bančnem delu, funkcioniral in omogočal tisto, čemur sedaj pravimo odprava kreditnega krča za gospodarstvo in morda še za kaj.

To, da so nekatere druge države izvedle bistveno večjo dokapitalizacijo v bančni sistem, kot jo je kdajkoli Slovenija – temu se ni mogoče izogniti. Mi ne bomo nikoli za delovanje bančnega sistema zagotovili toliko sredstev kot sosednja Avstrija. Najbrž ne bomo. Predvsem pa je potrebno najprej razčistiti tisto, kar je povezano s slabimi odločitvami. V bančnem sistemu, v naših bankah je bilo verjetno bistveno več podeljenih sredstev na osnovi dobrih zvez, na osnovi poznanstev, na osnovi tovarištva in spominov in še česa, kot v povprečni evropski državi, ki ima evro. Tudi nikjer najbrž ni bilo ali pa v povprečju ni bilo v nobeni evropski državi izvedenih toliko zgrešenih nakupov in naložb – recimo na Balkanu – kot so jih izvedle banke, pa ne samo banke, tudi nekatere gospodarske družbe, ki se sedaj umikajo in ugotavljamo, da so tam nastale velike luknje. Pač to se je zgodilo. To se je zgodilo zato, ker je bil prisoten tako imenovani ali pa dejanski moralni hazard. Če tega moralnega hazarda ne bi bilo, teh špekulacij ne bi bilo, potem se ne bi pojavili in ne bi nastale tolikšne izgube in se ne bi pojavili tajkuni in podobno. To se je zgodilo izključno zaradi načina delovanja in pa neustreznega nadzora pri tem. Tu pa se pojavlja tudi veliko tistih obtožb o tem, da se bo nekdo polastil premoženja nekoga enkrat v bodočnosti. Veste, polastil se je premoženja nekoga drugega tisti, ki ga preganjajo upniki. Imamo nekaj takih primerov, nekaj zelo odmevnih primerov. In tisti, ki jih preganjajo upniki z veljavnimi sodnimi odločbami, so tisti, ki so se polastili premoženja koga drugega. In to poteka pač na tak način, da se v sodnih postopkih to dokaže, da se v sodnih postopkih to potem, če ne gre drugače, tudi izterja. Ni pa to etično, da se s tem moralnim hazardom in da se o tej polastitvi premoženja govori glede na neko zgodbo v prihodnosti. To pa najbrž ne stoji, ker ko govorite o moralnem hazardu, ko govorite o polastitvi premoženja, potem se to nanaša na nek dejanski dogodek, ki se procesira. Če se upnik za to ne odloči, pa niti ne. In te zgodbe tudi poznamo. In več ali manj, del teh vaših razprav je produkt te agitpropovske šole. Te stvari, ki jih govorite, je potrebno dejansko jemati z veliko, veliko rezervo, predvsem pa inverzno, to se pravi 1 z x je prava funkcija za tisto, kar ste, recimo, povedali v Pozitivni Sloveniji ali pa v stališču Socialnih demokratov.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Replika, gospod Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Vladajoča večina rada takrat, kadar oporeka dokapitalizacijam, spomni na dokapitalizacijo Nove Kreditne banke

Maribor v lanskem letu oziroma v letu 2010. Pravijo, da je bila izpeljana s strani Agencije za upravljanje kapitalskih naložb, pod političnim mentorstvom. To je bil tudi eden od ključnih krivdnih razlogov, zaradi katerih so razreševali dva člana uprave Agencije za upravljanje kapitalskih naložb. Priporočam, da gremo s spominom v leto 2007, v čas vlade Janeza Janše, ko je bila izvedena 381- milijonska dokapitalizacija Nove Ljubljanske banke. Gospod Tanko, na kakšen način? Tako, da so ministri tiste vlade klicali direktorje pomembnih gospodarskih družb v državni lasti in jim nalagali, da kupujejo delnice Nove Ljubljanske banke za dokapitalizacijo te banke, ko je bila cena tiste delnice bistveno, bistveno višja, kot je danes. Toliko o tem.

Drugič. Nova Ljubljanska banka ni v perspektivi zanimiva zaradi tega, ker je slovenska banka, zanimiva je zato, ker je ena od redkih regionalnih igralcev v prostoru jugovzhodne Evrope. Ko so jo pred krizo ocenjevali tuji potencialni vlagatelji, so ocenili, da je zanimiva zato, ker je močna, stabilna regionalna banka v prostoru, ki ima največji potencial za prihodnjo rast bančnih in finančnih storitev v Evropi, ker je Balkan s temi storitvami danes, realno gledano, precej podkapitaliziran. In predlagam, da ko se oziramo po podružnicah Nove Ljubljanske banke na Balkanu, ne pozabimo, da so vse po vrsti dobičkonosne – da so to dobre banke. Da to premoženje Nove Ljubljanske banke na Balkanu predstavlja resnično vrednost, recimo, za to, če bi se v letih po krizi, potem ko bomo banko sanirali, resnično odločili, da država izstopi iz njenega lastništva. Takrat bomo ravno zaradi te regionalne razsežnosti te banke lahko kot država to banko bolje unovčili – če jo že prodajamo, pa mislim, da je ne smemo prodajati, zato ker je pomembno, da nacionalno gospodarstvo v možnostih črpa akumulacijo svoj prihodnji razvoj. Tega zasebne banke ne bodo nikoli mogle zagotoviti.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Minister Šušteršič.

DR. JANEZ ŠUŠTERŠIČ: Lepo pozdravljeni!

Bilo je postavljeno vprašanje, kaj bi o teh ukrepih rekla trojka. Zelo dobro vem, kaj bi rekla. Pred kakšnim mesecem je bila v Sloveniji redna misija Mednarodnega denarnega sklada. V svojem poročilu so se zelo pozitivno izrazili o načrtih Vlade glede reševanja slabih bančnih terjatev in eksplicitno tudi o tej rešitvi, ki smo jo predlagali. To je bilo javno objavljeno, tudi predstavnik Mednarodnega denarnega sklada je to na tiskovni novinarski konferenci sporočil. To poročilo Mednarodnega denarnega sklada je bilo v sredo obravnavano na seji izvršnih direktorjev Mednarodnega denarnega sklada. Na tej seji je bila predstavljena skupna izjava Evropske unije glede tega, kar počnemo v Sloveniji. V tej skupni izjavi Evropske unije med

drugim piše tudi tole: "Zagotovitev normalnega delovanja bank je ključna za ponovno vzpostavitev kreditiranja zasebnega sektorja." To je odgovor vsem tistim, ki govorite, da takšen ukrep nima zveze s kreditiranjem zasebnega sektorja. Če berem naprej: "Reforme v bankah z državnim lastništvom so nujne za omejitev potencialnih javnofinančnih vplivov, ki so se do določene mere že pojavili, za krepitev sistema korporativnega upravljanja in za privabljanje tujih investitorjev. Prvi koraki v ta namen so primerni, še posebej z vzpostavitvijo Družbe za upravljanje terjatev bank in sprejetjem Zakona o Slovenskem državnem holdingu." In potem piše še naprej: "Sprejeta zakonodaja se mora nemudoma uveljaviti. Zamude pri uveljavljanju omenjenih zakonov so skrb vzbujajoče, utegnejo povečati potrebe po dodatnem kapitalu," se pravi, zavračanje te rešitve vodi k dražjim, ne k cenejšim rešitvam, "v splošno pa sproža negativne signale glede reform v Sloveniji, kar bo dodatno omajalo izhod iz krize." Toliko o tem, kaj bi rekla trojka, če bi jo imeli in to pomeni, da je to, kar počnemo, kar smo predlagali, najboljši način, da se trojki izognemo.

Kar se tiče drugih vsebinskih – tudi teh je bilo nekaj v vaših razpravah – argumentih, ki ste jih podali, je po nekem spletu naključij naneslo, da ima Vlada danes zgolj pet minut časa za razpravo. Mislim, da to ni neka posebna škoda. Jaz sem na vsa ta vprašanja, ki ste jih ponovno odprli, na dolgo in široko odgovarjal v Državnem svetu, na sejah odborov in v javnosti, pojasnjeval sindikatom in tako naprej. Zdaj če ne razumete, najbrž tudi če bi danes govoril še 45 minut ali pa eno uro, ne bi razumeli. Morda pa vam to, kar sem prej prebral, vendarle da misliti, da morda pa vsaj približno vemo, kaj delamo in da to še kdo razume, ne samo mi.

Na kratko glede vprašanj, ki so bila postavljena. Glede cene slabe banke. Ves čas ponavljate 4 milijarde, ki so zgornja meja in ki so bruto cena. Poroštva, ki se izdajo ob začetku procesa – mi ves čas ponavljamo, da se bodo ta poroštva povrnila s prodajo sredstev, ki bodo iz bank prenešana in z odprodajo državnih deležev v bankah. Zakaj? Zato ker bodo prenešana po realni ekonomski vrednosti.

Ves čas govorite o alternativnih rešitvah. Mi smo že večkrat razložili, da točno ta zakon, ki naj bi šel na referendum, vsebuje tudi nastavke za alternativne rešitve. Na podlagi tega zakona je predvidena ustanovitev Družbe za upravljanje terjatev bank, vendar je pa možno na podlagi tega zakona, če se oceni – to piše v zakonu – da bi bilo to učinkovitejše in cenejše v konkretnem primeru, dati tudi garancijo za interno slabo banko in je možno tudi dokapitalizirati banke. Se pravi vse rešitve, ki so potrebne, so v tem zakonu in nobena od teh rešitev ne bo možna, če bo ta zakon na referendumu zavrnjen. Kaj potem ostane, kot alternativa, sem vam pa že danes tudi povedal.

Glede mojih pisanj o slabi banki – niso stara eno leto, stara so kot začetek krize, iz

prvega leta Pahorjeve vlade. Takrat je bila situacija bistveno drugačna. Obseg slabih terjatev v bankah je bil bistveno manjši, ni šlo za sistemski problem – šlo je za problem ene, največ dveh bank.

Kar je še najbolj pomembno, ta zakon, ki ga predlagamo in ima tudi zelo jasna določila, da je treba te terjatve in te deleže v podjetjih potem odprodati, ne odpira poti za podržavljanje gospodarstva ampak nalaga, da se to ne zgodi, kar je bil takrat eden ključnih argumentov. Jaz s svojo konsistentnostjo lahko mirno živim veliko bolje kot verjetno vi z razumevanjem tega, kar predlagam. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Tanko se je javil v imenu predlagatelja.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Če bi bilo stanje v podružnicah naših bank na Balkanu res tako rožnato, potem ne bi imele te naše banke težav, niti v podružnicah, niti pri konsolidirani bilanci. Oboje je problem in te naše banke, ne NKBM, ne NLB, ne Abanka, ne bi potrebovale dodatnih virov za svoje delovanje. Nobena od teh – pa se pri vseh treh pogovarjamo o velikih vložkih. Vse tri banke tudi napovedujejo veliko tekočo izgubo v letošnjem letu.

Torej tisti, ki s tako lahkoto govorite o uspešnosti funkcioniranja bančnega sistema in tudi naše sistemske banke, najbrž to počnete iz drugih razlogov, ne iz vsebinskih in ne iz podatkovnih. Temu enostavno ni tako. Če to ne bi bil problem, se ne bi v preteklih letih in tudi sedaj ne, pogovarjali o tem, da je na tem področju, nekaj potrebno narediti in da je potrebno zagotoviti proračunske vire.

Mimogrede, kot sem omenil prej, so bile večinoma dokapitalizacije izvedene s proračunskimi sredstvi. Zelo rad bi prisluhnil, recimo v prejšnjem mandatu, razpravi kogarkoli iz Direktorata za proračun, ki je ta denar za banke zagotovil, in prisluhnil čisto vsem opozorilom, ki bi bila povedana. Čisto vsem! Niti enega ne bi preslišal, tako kot danes ne preslišim nobenega opozorila, ki ga izreče kdorkoli tukaj – saj ne bom na vse odgovarjal, na nekatere pa. Čakali smo na številna opozorila Direktorata za proračun o tem, zakaj bi bile, in so, dokapitalizacije potrebne ali pa problem. Tega ni bilo. Moram reči, da so nekatere razprave zgolj špekulativne narave, zgolj politikantske narave, in ne temeljijo na vsebinskih podatkih, niti ne na argumentih, ampak so zgolj zato, da se nekaj opravi ali pokaže, kako naj bi to bilo slabo. Takrat, ko je bil čas za to, ko smo izvedli dokapitalizacije z državnimi sredstvi, proračunskimi ali iz državnega premoženja, teh opozoril ni bilo – pa je šlo čez 80 milijonov v Adrio Airways in imamo ponovno, mislim, da 17 milijonov evrov tekoče izgube; je šlo v NLB, pa imamo težave; pa je šlo

v NKBM iz državnih virov 48 milijonov, pa imamo spet 90 milijonov tekoče izgube, mislim na 9 mesecev. Kaj bo na koncu, ne vemo. Situacija pa je takšna.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Alojzij Potočnik.

ALOJZIJ POTOČNIK (PS PS): Hvala za besedo, podpredsednica. Spoštovani!

O Zakonu o ukrepih za krepitev stabilnosti bank je bilo danes povedano praktično vse, zato o stališčih poslanskih skupin nič novega. O bankah zato samo v zadnjem stavku tega nastopa.

Po urah sestankovanj in izčrpavanj, v maniri maratona ali če rečem po šahovsko, ponavljanja potez, smo prišli do konca – do zahteve za presojo ustavnosti posledic. Torej, do kakšnih posledic zna priti? Kje se je torej zataknilo in kaj je šlo v tem procesu narobe? Storjenih je bilo več napak. Omenil bom predvsem tisto, ki se mi zdi bistvena. Storjena je bila politična napaka, ki se kaže v dejstvu, da se je Vlada, in z njo tudi vi, kolegi v koaliciji, brez ali z razlogom, predvsem pa preko mere, preko potrebne mere, zanašala na politično oblast, ki jo ima ta trenutek v rokah – in to ni sporno. Podcenila je, in to pa bo zvenelo paradoksalno, tisto družbeno voljo, ki jo je še pred letom predstavljala. Podcenila je moč tistih, ki so sicer v istem čolnu, a so jim vesla zgolj roke in sem ter tja različni pogledi o smeri plovbe. Dokument, ki ga bomo danes najverjetneje poslali Ustavnemu sodišču, je spet posledica – je posledica tega spregleda, te zablode, ki se je v tem procesu neprestano dogajala. Kakorkoli je bil že zakon imenovan – in mimogrede, ne vem, ali je imel 33 členov in 99 amandmajev –, se je v času spreminjanja enkrat imenoval rešilni pas, enkrat zaganjač, enkrat vzvod, vendarle pa stoji in seveda lahko, kot vidimo, tudi pade na tezi, da je edina možnost on sam in da alternative zanj praktično ni. To je pred petimi minutami v svojem nastopu potrdil tudi minister Šušteršič.

To tezo upravlja znan mehanizem, ki ga pretirano ne zanimajo posledice, ki ga pretirano ne zanimajo poškodbe in okvare, ki se bodo lahko v družbi zgodile. Najbolje pa ga precizira stavek, izrečen ob sprejemanju ZUJF pred približno pol leta: "Proti je tisti, ki ne razume, za kaj gre." Proti je tisti, ki ne razume, za kaj gre. To je rekel premier, in danes smo ga spet, tokrat pa pred 4 minutami, slišali iz ust ministra Šušteršiča. Za kaj torej gre? Seveda obstaja problem, velik problem obstaja. Problem bank, problem gospodarstva, problem gospodarske rasti – vse to obstaja. Slepilo pred realnostjo je v to državo v zadnjih 10 letih udarilo večkrat, mnogokrat, in bilo je doma in obiskalo pravzaprav vsako stranko in vsako interesno skupino. Posledice so bile za državljane in državo velike – danes so osupljive. Smo v položaju, ko pamet, blago, storitve, kapital,

okolje, med seboj ne komunicirajo. Politika ne komunicira. Mi ne komuniciramo med seboj. Denar je oprezen, zato je negiben. Podjetja čakajo z investicijami, država čaka, nevidna roka trga, čaka in je v krču pravimo. Vsi čakajo vse! Smo v veliki družbeni čakalnici in drug čez drugega govorimo, pogostokrat tudi zelo glasno, da je nekaj treba storiti. Metoda, način, kako kaj storiti in odgovornost nista neznani. Način je, gospodje, konsenz. Dolgoročna državna politika brez konsenza ne more, to je tudi razumna politika. Kaj pa odgovornost? Povezana je z načinom, z metodo, in politični obrti, pa naj gre za spodrsrljaj ali pa uspeh, je povsem jasno, da ključno odgovornost praviloma nosi močnejša stran. Praviloma jo nosi močnejša stran, in to je v pogajanjih Vlada. Za takšne stvari si seveda Vlada mora vzeti čas, mora si vzeti razum, potrpljenje in si ne sme vzeti ugleda. Priložnosti, gospod Tanko – zdaj vidim, da ga ni –, niso izgubljene, dokler obstajajo. To je treba vedeti. In Tanko je edino v tem imel prav.

Pred več kot letom in pol sem v tem zboru, v razpravi o dokapitalizaciji Nove Ljubljanske banke kot pozicijski poslanec rekel stavek, ki ga sedaj brez težav ponavljam v opoziciji. Takole gre: "Interes države ni zgolj interes vladajočih; in interes strank, ki pridejo na oblast, ne more postati interes države." Se ni posebej slišalo in zato smo šli takrat vsak na svoje – to se nekaj kolegov tukaj dobro spomni, zgodba se ponavlja.

O zakonu pa to: sem za zakon po logiki lastnikov in ne po logiki oblastnikov. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Na vrsti je gospod Samo Bevk, potem gospod Jurša in gospod Tonin.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica, spoštovani zbor!

Predlagatelji sklepa za ustavno presojo posledic referendumu o slabi banki, se pravi koalicijske parlamentarne poslanske skupine, so prepričani, da je sedanja zakonska ureditev protiustavna, ker ne omogoča reševanja sanacije bančnega sistema. To naj bi bil vzrok za padanje bonitetnih ocen države, posledično pa je zaradi omejenih možnosti najemanja posojil ogroženo financiranje iz javnih financ. Koalicija je očitno ponovno iznašla toplo vodo, morda ji bo uspelo do konca mandata celo ponovno iznajti elektriko. Dejstvo je, da je prejšnja vlada opozarjala že davno pred super referendumsko nedeljo, junija 2011, da če bodo padli reformni projekti Pahorjeve vlade, bo za našo državo denar na bančnih trgih postajal iz meseca v mesec bolj drag in s tem tudi vse bolj nedosegljiv. Seveda ta opozorila niso nič pomagala. Ob asistenci večjega dela takratne opozicije in sindikatov so zakoni na referendumih vsi po vrsti padali. Poleg tega so koalicijo zapustile še nekatere stranke, prišlo je do politične krize in do prvih predčasnih volitev v

samostojni Sloveniji. Za strankarski politični dribling smo porabili skoraj eno leto – vlada v odhajanju ni mogla ukrepati, novo pa smo dobili šele februarja letos; prvi reformni ukrep s ponesrečenim ZUJF pa šele maja 2012. Izgubili smo torej celo leto dragocenega časa. Ob tem pa bi rad citiral enega izmed bančnih strokovnjakov, ki je slovenski javnosti povedal, da so imele naše banke še leta 2004 za 2 milijardi neto premoženja v tujini, do konca leta 2008 pa smo prišli do 13 milijard minusa oziroma neto dolga do tujine. Od tega sta 2 tretjini oziroma 10 milijard odpadlo med letoma 2007 in 2008. Pospešeno zadolževanje in pregrevanje gospodarstva se je radikalno zgodilo v drugem delu Janševe vlade, čeprav se je svetovna finančna kriza v Združenih državah Amerike začela že sredi leta 2007. Ne vlada, ne centralna banka, niti nadzorniki bank takrat niso ukrepali. Presenetljivo je, da so v tistem času najbolj radodarno in neodgovorno podeljevala posojila prav banke, ki so bile v tuji lasti – in ne NLB in NKBM. Takrat so se zgodili tudi tajkunski krediti v višini 2 milijard evrov, skoraj polovico na račun mariborskega Zvona.

Spoštovani! Predlog za sanacijo bančnega sistema s tako imenovano slabo banko je po mnenju Banke Slovenije, združenja bank in večjega dela strokovne javnosti tri do štirikrat dražji, kot bi lahko bil. Državni proračun bi zato obremenili za 3 do 4 milijarde evrov, ki bi jih lahko bistveno bolje naložili v razvojne in investicijske ukrepe ter socialno državo; v pokojnine, zdravstvo in izobraževanje. Agencija za upravljanje kapitalskih naložb je še pred svojo razgradnjo naredila izračun, da bi za dokapitalizacijo slovenskih bank potrebovali okrog 1,2 milijarde evrov, kar pa je bistveno manj od sedanjega vladnega predloga.

Vladni predlog ima številne slabosti. Prvič, ker gre za največjo možno obremenitev davkoplačevalcev. Drugič, ker rešujemo tudi banke v tuji lasti. Tretjič, ker obstaja velika možnost zlorab. In četrtič, ker je to tehnično slab in zapleten zakon in nasprotuje mu velika večina strokovne javnosti in tudi ali pa predvsem Banka Slovenije.

Nesporno dejstvo pa je, da je sanacija bank ključna prioriteta Slovenije. Le tako bo omogočeno hitrejše razdolževanje gospodarstva in s tem zagon gospodarske rasti, vendar menimo, da bi lahko to storili na bistveno cenejši in transparentnejši način. Sklepa koalicije seveda ne bom podprl.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica, lepo pozdravljam kolegice in kolege ter druge v dvorani!

Glede na to, da smo o tem v tej dvorani spregovorili že mnogokrat, izrečenih je ogromno

besed, pa bi samo želel dodati par svojih enostavnih, preprostih, lahko bi tudi rekel logičnih kmečkih razmišljanj, kajti strokovnjak s področja bančništva, ekonomist nisem, sem pa temeljito poslušal obrazložitve poslanskih skupin in moram priznati, da mi je bila najbolj všeč razprava stališča poslanske skupina, ki jo je predstavil gospod Starman in jo zaključil nekako tako, da delajmo v dobro države, njenih državljanov in da se ukvarjamo s tistim, za kar imamo pristojnosti in da naj se nekateri drugi – omenjal je tudi sindikate – ukvarjajo s svojimi nalogami. Če bomo tako počeli, potem bodo verjetno tudi doseženi rezultati uspešni.

Danes, ko sem šel na to sejo, je nekdo iz ene skupine poslancev rekel, da zdaj pa gremo "nabijati" v dvorano. Prehuda in preresna zadeva se dogaja v tej dvorani, da bi šli v dvorano samo zaradi tega, da bi to počeli. Mislim, da nam je vsem nekako jasno, da moramo odločno ukrepati za stabilizacijo javnih financ in poleg tega še posebej bančnega sistema.

Komu je – pa mislim, da nobenemu izmed nas ni, v interesu, da naše slovensko gospodarstvo ne dobiva ustreznih kreditov, sredstev za poslovanje oziroma za svoj razvoj. Tega enostavno v tej državi ni. Samostojni podjetniki, mala podjetja, srednja podjetja, dragi moji, odhajajo v tujino po kredite, in to naj bo zaskrbljujoče. Še posebej tisti, ki smo na meji, še kako dobro slišimo od svojih kolegov podjetnikov, kam in po kakšen denar hodijo v tujino. Če govorimo o 6 milijardah slabih terjatev, mislim, da nam je vsem jasno, za kakšna sredstva gre. Nekdo je danes že primerjal to zadevo – pa mislim, da naša predstavica, ki je predstavila poslansko stališče – s proračunom za naslednje leto. Še malo, pa bi se te slabe terjatve izenačile s proračunom za naslednje leto. Veste, ti neodgovorno podeljeni krediti brez nadzora so šli v glavnem za privatizacijo v korist elit, ne pa delavcev, ljudi, ki so v teh podjetjih delali. Na konkretnih primerih se lahko pove, da so posamezniki iz vrst elite vzeli kredite – nekdo je prej rekel, da na osnovi delnic podjetij, katerih sploh še niso kupili. Se pravi, tisto obveznost so obesili kar na podjetja, ki so odplačevala kredite, s tem da so oni postali lastniki. Logično in normalno je, da so se ta naša podjetja izčrpavala in da niso imela sredstev za potreben razvoj in so dejansko ostala tam, kjer so bila pred toliko in toliko leti. Mislim, da je treba obvezno ugotoviti – in mislim, da zakon to možnost tudi daje –, kdo je dobil kredite; kdo je delil kredite; kakšne so višine kreditov; ali so, in v kakšni meri, poplačane obveznosti; ali so v tej – bi rekli naši bivši sosede iz skupne države –, ali so v tej работi sodelovali tudi politični botri. Vse skupaj, te ljudi, ki sem jih malo prej naštel, je treba pripeljati pred roko pravice. Če v nekem delu ta zakon to tudi zagotavlja, smo na nek način dosegli svoj cilj. Veste, Slovenija ne more biti oaza, da ne bom rekel kriminalcev in lopovov – v tej državi se enostavno in preprosto

nobenega več ne obsodi za takšna in drugačna kazniva dejanja. Zakon o slabih bankah bi v vsakem primeru to omogočal in osebno bom ta sklep o ustavni presoji tudi podprl. Še enkrat hvala lepa za besedo, podpredsednica.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite, mag. Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi! Lepo pozdravljeni!

V moji današnji razpravi bom poskušal odgovoriti na vprašanja: zakaj je sanacija bank sploh potrebna, kaj smo mi konkretno v zakonu predlagali in kaj se bo zgodilo, če ta zakon ne bo sprejet in bi šel na referendum in bil na temu referendumu morebiti zavrnjen. Zakaj je potrebna sanacija bank? To je vprašanje, ki si ga zastavljajo številni. O tem so govorili tudi tisti, ki so organizirali najrazličnejše proteste – videli smo transparente. Banke naj rešujejo bankirji, tisti, ki so jih zafurali, in tisti, ki so jih pripeljali v takšno stanje, kakršno trenutno je. Pa jih res rešujejo? Jih ne. Banke so, kljub temu da bankirji pravijo, da se trudijo, v takšni situaciji, ki ni dobra za slovensko gospodarstvo. Mislim, da takšno stanje terja določene ukrepe. Zakaj? Zakaj bi morala sedaj celotna država, vsi davkoplačevalci, reševati neke banke, če pa so te banke zafurali popolnoma neki tretji ljudje. Zaradi tega, ker je banka pomembna v gospodarskem sistemu in logika gre nekako takole: če ima nek podjetnik neko dobro idejo, za to dobro idejo potrebuje denar, da jo realizira, in ko jo realizira, ustvari nova delovna mesta. Zato je potrebna sanacija bank, da bodo banke opravile svojo nalogo v bančnem sistemu in v celotnem gospodarskem sistemu, da bodo kreditirala dobra podjetja in da bodo ta dobra podjetja ustvarjala nova delovna mesta – nova delovna mesta bodo pa ustvarjala priliv v državni proračun. In konec koncev, ko potegnemo črto, iz sanacije bank pridobimo vsi državljani, ne samo bankirji, kot poskušajo pojasnjevati nekateri. Ko rešujemo banke, rešujemo na eni strani delovna mesta in na drugi strani rešujemo tudi državno premoženje, to so državne banke. Kje se je pri teh državnih bankah zalomilo? Predvsem tam, kjer so te državne banke dajale kredite brez kakršnihkoli ekonomskih osnov. To je bistvena razlika od komercialnih bank, ker so dajale kredite na podlagi dobrega imena, na podlagi lobiranja posameznih visokih političnih funkcionarjev, torej brez kakršnegakoli ekonomskega kritja. In situacija je takšna, pred kakršno smo se znašli danes.

Naj se lotim drugega vprašanja. Kaj konkretno je predlagala naša koalicija? Kaj smo predlagali mi? Predlagali smo koncept reševanja bank, ki vključuje opozicijski koncept in dodaja še nekaj novega. Če razmejim, opozicija se v največji meri zavzema za dokapitalizacijo, češ, da naj bi bilo to najcenejše, da bi s tem najlažje rešili in tako dalje. Mi v našem zakonu to

možnost dopuščamo, vendar pa hkrati določamo, omogočamo ustanovitev slabe banke, kjer bi banke izločile neke slabe terjatve in jih prenesle na to slabo banko.

Če se najprej dotaknem dokapitalizacij. Mi smo v slovenske banke v zgodovini vrgli, po domače govorim, okoli tisoč 500 milijonov evrov. Kakšni so rezultati – to je vprašanje! Tisti, ki zagovarjate dokapitalizacijo – vaš zagovor bo učinkovit, če boste tudi razložili, zakaj zdajšnja vlaganja in zdajšnje dokapitalizacije niso bile učinkovite. Na drugi strani, slaba banka je ponesrečeno ime, ampak govori o tem, da banka, ki ima nasedle naložbe, le-te izloči in jih prenese na neko agencijo in ta agencija s temi naložbami upravlja. Seveda ta agencija banki ne da denarja v gotovini, ampak ji izda neke obveznice. Obveznice so pa nek papir, s katerim naj bi bile banke poplačane v nekih 5, 10 letih in v tem obdobju upamo, da bo ta agencija že odprodala te nasedle naložbe, ki so jih banke prenesle nanjo. Ampak bistveni del te zgodbe pa je, da od bank odrežemo gnili del njihove zgodbe in jim s tem omogočamo, da začnejo normalno delovati.

Zgodovinsko gledano – ali pa, da ne bomo tople vode odkrivali –, če se obrnemo širom po svetu in pogledamo, kakšne opcije, kakšne možnosti imajo druge države, za kaj so se druge države odločile. Na eni strani imamo Japonsko, ki se je v 90. letih lotila dokapitalizacij. Oni to obdobje označujejo kot obdobje izgubljene generacije, takrat praktično ni bilo nekega napredka in problem kot tak, se ni rešil. Nasprotni primer so pa skandinavske države, ki so v 90. letih uporabile isti princip, ki ga danes uporabljamo mi.

Konkretno, kaj zakon predlaga? O 2. členu sem že govoril, da omogoča in opozicijsko varianto in še nekaj novega. V 16. členu govori o tem, da bo imel Državni zbor še vedno neko roko nad vso to celotno zgodbo. Ampak bistveni pri vsej tej stvari pa se mi zdi 33. člen, ki podaljšuje zastaralne roke. Moja kolegica Maša Kociper si tam že mane roke – verjamem, da ta 33. člen marsikoga moti, ker to pomeni, da če je bil nek kredit izdan, za tak kredit obstaja kreditna mapa in pod to kreditno mapo se je nekdo podpisal. Če je dal kredit brez ekonomskih osnov, pomeni, da je oškodoval banko in bo moral za to svoje dejanje odgovarjati. Zato je prav, da se zastaralni roki podaljšajo.

Še zadnje vprašanje, ki sem si ga postavil – kaj pa se zgodi, če mi tega zakona ne sprejmemo in če ta zakon pade na referendumu? Verjamem, da je opoziciji veliko lažje razpravljati in da je marsikatera stvar za njih lažja, ampak ko pa si v koaliciji, imaš odgovornost za vodenje države. Stvari, ki ste si jih lahko prebrali in smo o njih že ogromno debatirali – ampak še enkrat, če ta zakon pade, je jasno, da se bo padanje bonitetnih ocen nadaljevalo, da bo s tem dostop do denarja še težji oziroma skoraj onemogočen. Zdaj pa ne bo denarja za financiranje tekočega proračunskega

primanjkljaja, posledica tega pa je, da ne bomo mogli financirati določenih, z ustavo zagotovljenih pravic. Verjetno vsak razume, da če ni denarja, potem tudi ni možnosti, da financiraš tiste pravice, ki so zagotovljene v ustavi. Tako pač je.

Ne pozabite, da imamo v naslednjem letu, pa še v prihodnjih letih milijardne dolgove, ki so nastali v preteklosti in jih moramo še odplačati. Če ta zakon pade, potem bomo najverjetneje prisiljeni zaprositi za pomoč – ko zaprosimo enkrat za pomoč, pa izgubimo del suverenosti. Tukaj so tiste protiustavne posledice, o katerih govorimo: izguba suverenosti in pa onemogočenje plačevanja določenih socialnih in ustavnih pravic – in zaradi tega je izjemno nevarno, če bi ta zakon na referendumu zavrnil.

Sam kolegica Bratuškovo vidim kot izjemno pogumno poslanko, ker je ob dejstvih, da je bila direktorica Direktorata za proračun in da je bila članica nadzornega sveta NKBM, na nek način soodgovorna za to stanje. In zdaj si nas upa, vse poslance, poučevati, kaj in kako bi bilo treba storiti – če pa je bila ona, v takšni ali drugačni funkciji, za to stanje soodgovorna! To pa se mi resnično zdi pogumno dejanje – seveda se bo kolegica Bratuškova izgovorila, da ona ni imela s tem nič, da je ona bila samo ena izmed mnogih. Teh stvari si nisem jaz izmislil. Če bi šli pogledat njen Facebook, bi lepo videli napis, kjer med njenimi uspehi piše, da je bila kot direktorica "odgovorna za pripravo in izvrševanje državnega proračuna." Kolegi so že povedali, da bi bilo – ker je bila odgovorna za izvrševanje državnega proračuna – zelo pomembno, da bi ves čas opozarjala, da je prekomerno trošenje zelo škodljivo za Slovenijo, kakšne so posledice, pa vidimo danes.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Gospa Alenka Bratušek, postopkovno.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Gospa podpredsednica, pričakovala sem, da boste skladno s tem, kar ste se zadnjič pogovarjali na Kolegiju, gospoda Tonina ustavili. Se mu pa zahvaljujem – sem že mislila, da bo prekinil oziroma, da bo nehal govoriti, še preden mi bo naredil reklamo. Tako da, gospod Tonin, hvala.

Žal mi je, da vidnega člana vaše stranke – to je gospoda Bajuka –, ni več med nami, ker bi vam lahko marsikaj, na kar sem opozarjala, povedal. Gospod Horvat, ki sedi za vami, bo mogoče vedel, kaj o tem, saj je bil tudi takrat v parlamentu. Tako da, res mi je žal – odgovornosti se ne izogibam nikoli – ampak potem razrešite vse ministre, predsednika in predajte oblast uradnikom. Lepo vas prosim! Ceneje bo, rešitve bodo bolj smiselne, bolj prave, zakonite in še kaj.

Gospa podpredsednica, vas pa prosim, da skladno s tem, kar je bil dogovor, da naj ne bi žalili, obtoževali in tako naprej – to zagotovite

oziroma v nasprotnem primeru dovolite replicirati temu žaljenju in sprenevedanju.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Sama nisem zaznala kakšne zelo grobe žalitve. Na Kolegiju smo se zmenili še marsikaj drugega – in da bo zadeva vsaj približno enakopravna, tudi vas zdaj nisem ustavila, pa bi vas lahko. Gremo naprej.

Gospa Maša Kociper, izvolite.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Spoštovane poslanke in poslanci!

Zahteva za presojo ustavnosti referendumu je po mojem mnenju popolnoma neupravičena in neutemeljena ter pomeni čudno zavlačevanje. Če se tako zelo mudi s sprejetjem tega zakona, da ste v postopku kršili vsa pravila procedure v parlamentu, potem ne vem, zakaj je potreben zdaj ta korak, ki je sicer po zakonu in ustavi predviden, da osporavate referendum. Kajti Ustavno sodišče – pa ne bom zopet v detajle razlagala – je v preteklosti zelo jasno povedalo, da mora biti obstoječa ureditev protiustavna, da lahko zavrne referendum, in da mora nova ureditev to protiustavnost sanirati. Ker temu ni tako, je očitno to zavlačevanje resnično rezultat vašega strahu pred tem referendumom. Očitno se na smrt bojite, kaj bodo v zvezi s tem odločili ljudje, drugega razloga ne vidim. In argumenti nasprotnikov referendumu, kako je krivično to, da dajemo ljudem v presojo zakon, ki je izredno strokoven in težko razumljiv za ljudi, so prav tako izjemno, bom rekla, potegnjeni od nekod. Referendum je kot institut vendar namenjen najbolj pomembnih vprašanjem, najbolj pomembnim odločitvam, ki se sprejemajo v državi. In če to, kako se bo porabil davkoplačevalski denar v vrednosti 5 milijard ter način, kdo in kako bo saniral banke, ni nekaj, o čemer se lahko ljudje izjavijo, potem pa res ne vem. Je pa naloga nas, politikov, da razložimo ključna vprašanja v zvezi s tem zakonom tako, da jih bodo ljudje razumeli. Ključno vprašanje je točno to, ali bodo breme tega izredno dragega načina reševanja bank, za katerega se je odločila ta koalicija, plačali izključno davkoplačevalci ali pa bodo morda pri plačevanju tega bremena sodelovali tudi tisti, ki so to povzročili. Zato so ta zavlačevanja, ta osporavanja poslanskih pobud, izgube podpisov in vse to očitno izraz strahu pred legitimnim ljudskim odločanjem.

Zakon sam po sebi – o njem je bilo veliko povedanega – je tak, kot je, in zame sporen zlasti zaradi dveh zadev. Prva je ta elementarna nepravilnost, o kateri sem že govorila, to, kdo bo plačal bremena te gospodarske krize. Da bodo ljudje razumeli, bom povedala konkreten primer. Cerkev, ki sicer opravlja spoštovanja vredno poslanstvo, se je, namesto da bi se ukvarjala s tem svojim poslanstvom, v določenem obdobju odločila, da se bo s svojimi zvonovi, namesto da bi zvonila, šla finančne transakcije. Posledica je skoraj 700

milijonov škode, ki jo bodo plačali davkoplačevalci – prav nič pa tisti v tej Cerkvi, ki so to škodo povzročili, lastniki! Ali je to pravično? Meni se zdi, da ne. Drugi razlog, zakaj nasprotujem temu zakonu, je ta, da poskušate temu zakonu dati neke enormne razsežnosti pravičniškega obračunavanja z vsemi, ki so v tej državi kdajkoli kaj slabega naredili. Ne vem, koliko od teh, ki so o tem tako govorili, poslancev in drugih, je prebralo ta zakon – ker jaz sem ga. V tem zakonu samo en člen – in to je 33. člen – govori o kakršnikoli odgovornosti. Člen je relativno enostaven: govori o tem, da morajo tisti, ki bodo pregledovali kreditne mape, sume storitve kaznivega dejanja prijaviti, sicer se jim lahko to očita kot razlog za razrešitev oziroma prekinitve delovnega razmerja, in govori o podaljšanju zastaranja. Pa se bom najprej dotaknila prvega. Čemu je namenjena ta družba, ki bo upravljala slabe terjatve? Ali je namenjena upravljanju slabih terjatev, se pravi, bodo tam finančni strokovnjaki? Ali pa je mogoče namenjena lovu na čarovnice, ker potem morajo biti tam neke druge vrste ljudje. Dr. Ribnikar, znameniti strokovnjak za te zadeve, starosta slovenskega bančništva, dolgoletni član Sveta banke in profesor na Ekonomski fakulteti je rekel, da je mogoče v tem primeru najbolje, da kar dr. Gorenak prevzame upravljanje še te družbe, če je pač temu namenjena. Ne pa, da se bodo ubogi reveži, ekonomski strokovnjaki s tem ukvarjali in potem po mapah malo gledali, kaj se je zgodilo. Pri čemer nimajo nobene druge pristojnosti, gospod Tonin, kot da prijavijo kaznivo dejanje, kar je že zdaj možno. Že zdaj se takšna kazniva dejanja morajo prijaviti. Kdor pri svojem delu naleti na sum storitve kaznivega dejanja, mora to prijaviti. V tem zakonu niste pogruntali nič posebno revolucionarnega. In druga stvar ... / oglašanje iz dvorane/ Če me ne motite med razpravo, prosim. Druga stvar je to znamenito podaljšanje zastaralnega roka. Ne bom se spuščala v debato o tem, da je popolnoma zgrešeno, da se zastaralni roki za kazniva dejanja podaljšujejo v zakonu o bankah, saj je to jasno tematika, ki sodi samo v kazenski zakonik ali pa mogoče v OZ, kadar gre za odškodninske zadeve. Ne bom se spuščala v to, da popolnoma rušite vse te postulate o zastaranju v kazenskem zakoniku in bi bilo zdaj zastaranje za tako kaznivo dejanje daljše, kot je zastaranje recimo za posilstvo ali kaj podobnega – v to se ne bom spuščala.

Rada bi pa opozorila tiste, ki tega ne veste, da je ta člen popolno metanje peska volivcem v oči. Ta člen, če bo sprejet, omogoča, da se bodo zastaralni roki podaljšali za kazniva dejanja v bodoče. Ne rabiš biti namreč pravni genij, da razumeš določbo kazenskega zakonika, ki določa, da se pri kaznivih dejanjih upošteva zakon, ki je veljal ob storitvi kaznivega dejanja. Če se zakonodaja kasneje spremeni, ta isti kazenski zakonik določa, da mora biti upoštevan milejši zakon. To je vsebovano, gospod Tonin, v našem kazenskem zakoniku in

to ni neka prav posebna jedrska fizika, da človek ne bi razumel. Se pravi, za vse, kar je bilo storjeno s temi krediti v preteklosti v letih, baje največ 2004–2007, ne bo preganjano in zaobjeto v tem podaljšanju zastaralnega roka. Veljajo popolnoma isti zastaralni roki, ki se, mimogrede, ne morejo več zaključiti kot nekoč z absolutnim zastaranjem, ker je bila naša zakonodaja spremenjena in absolutnega zastaranja praktično ni več in zastaranje odmakne vsako dejanje tožilstva ali koga drugega v smislu preiskovanja tega dejanja. Tako da bi že po sedanji zakonodaji ob minimalni aktivnosti organov pregona takšno kaznivo dejanje težko zastaralo. Prosim, ne prepričujte ljudi, da s tem rešujete probleme za nazaj, kaznujete tajkune in da mi nasprotujemo temu zakonu, zato ker tega nečemo. To je totalno zavajanje. Sramota je, da Vlada, ki ima takšen aparat, takšne pravne službe, spusti tak člen v zakon. Seveda vedoč, da ta člen pomeni, kar pomeni, ampak se pač zanašajo na to, da bodo poslanci dovolj prepričljivi, da bodo ljudi prepričali v nekaj drugega.

Bom počasi zaključila – samo še to, ponovno poudarjam, dajte že umakniti oznako poslovna skrivnost s poročil o kreditih! Gospod Jerovšek, naj že vaša stranka, prosim, s pomočjo Vlade sprejme neko zakonodajo, ki bo to poslovno skrivnost umaknila s teh kreditov, da bomo vsi videli, kdo jih je sprejel. Vi imate to moč. Tega zakona ne moremo sprejeti in priznam vam, smo ob študiju zakonodaje, kako bi to naredili, ugotovili, da je to zelo težko narediti. Kajti, če banke ne bodo imele več oznak poslovnih skrivnosti, kdo bo pri njih sploh še jemal kredite? S tem posežeš v temelje bančništva. Je pa izredno nepravilno, da gospod predsednik Vlade in še trije in še par poslancev očitno vedo, kaj je bilo v teh mapah vsebovano – vsi ostali, pa ne. Nimamo nobenega orodja, da bi to izvedeli – nobenega! Razen, če bo, zopet prosim, Vlada s svojimi pravnimi strokovnjaki, mnjenji in delovno skupino ugotovila, na kakšen je pa to mogoče odpreti, da bo to vidno in da bo to zakonito. Tako, da apeliram, da to storite.

Čisto za konec, ne govorite mi – ker to me pa res razjezi –, da ni alternativ, da ni alternativ glede vsebine, ker vedno so, in da ni alternativ glede vlade, ker tudi te vedno obstajajo. Vlada, ki zlorablja ekonomsko krizo zato, da uveljavlja neke svoje druge interese ali pa skriva napake za nazaj, po mojem vedno ima alternativo. Hvala lepa.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Proceduralno.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Izvolite, proceduralno.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa, gospa predsedujoča.

Prosil bi vas, če se v mojem imenu gospe Maši Kociper zahvalite za izredno

pozornost, da se je obrnila k meni in me nagovarjala, ne vem, 5 minut. Žal je tokrat nisem poslušal, pa ne vem, o čem je govorila – sploh nisem komuniciral z njo –, ampak moram pa biti hvaležen za posebno pozornost. Pozneje je rekla, da jo je nekaj zelo razjezilo. Verjetno jo je tokrat razjezilo to, da je nisem poslušal. Se je prav k meni obrnila in nastopala, Tako se ji še enkrat, prosim, zahvalite! Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Tudi vi ste malce zlorabili proceduralni predlog. Gospa Kociper, kot sem jaz razumela, vam je pripisala eno zelo veliko moč, tako da ste lahko ponosni na to – če še do zdaj niste vedeli, kaj vse zmorete.

Mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovana predsedujoča, hvala za dano besedo. Kolegice, kolegi!

Sam osebno bom predlog današnjega sklepa podprl. Ocenjujem, da lahko z neuveljavitvijo oziroma nesprejemom tega zakona res nastanejo nepopravljive posledice, tako za finančni sistem, kot za proračun. Treba se je zavedati, da je sanacija bančnega sistema sigurno ena izmed najpomembnejših zadev. Strinjam se nekako z opozicijo, ki pravi, da ta zakon, o katerem govorimo danes, ni reformni zakon, vendar brez uveljavitve in sprejema tega zakona – katerokoli reformo bomo sprejeli, ne bo imela takšne teže oziroma dodane vrednosti. Bančni sistem v Sloveniji je v zelo slabem položaju. Kje vidim največjo dodano vrednost sprejetja tega zakona? Predvsem v tem, da se bo bančni sistem začel reševati na eksterni način, ne na interni. Interni način reševanja bančnega sistema smo poznali do zdaj. V Novo Ljubljansko banko smo do zdaj vložili približno 1,6 milijarde evra – rezultati pa so vsem poznani. Efekta ni, bilančne vsote bančnega sistema se znižujejo, 9-mesečno poročilo poslovanja slovenskih bank je katastrofalno; približno 120 milijonov evrov izgube. Kreditiranje, tako gospodarstva kot potrošnikov, se zmanjšuje.

Imam svoje mnenje, zakaj opozicija takšen predlog zakona zavrača. Verjetno predvsem zato, ker eksterni način reševanja bank pomeni tudi to, da bodo določene povezave, določeni prijateljski krediti, ki so bili podeljeni, naplavljeni na površino. Da je eksterni način reševanja bank pravilen, nedvomno tudi govori dejstvo, da je evropski bančni sistem v prvi polovici letošnjega leta odprodal za približno 27 milijard slabih terjatev in kreditov – tako kreditov potrošnikov, kot kreditov gospodarstva, kot nepremičninskih kreditov. Samo v Sloveniji se izogibamo temu načinu in zato je slovenski bančni sistem verjetno eden izmed najslabših v Evropi v danem trenutku. Poleg vseh zadev, zaskrbljujočega stanja, poslovnih rezultatov, osebno vidim, da so se v zadnjem obdobju v slovenskih bankah – predvsem tistih, ki imajo

državno lastništvo – začele dogajati ene zelo nevarne poteze. In sicer: odkupovanje obveznic za diskont. 30 % diskont ponujajo Nova Kreditna banka Maribor, Banka Celje, NLB. To vidim kot že eno obliko prisilne poravnave. Kako bodo lahko investitorji, ki so zaupali, ki so vlagali sredstva v banko, sprejeli, da se zdaj banka sama odloči, da jim to odkupi s 30 % diskontom? Kdaj bodo slovenske banke dobile še kakšne nove investitorje? Te poteze se mi zdijo zelo nevarne in razumem tudi, da Banka Slovenije na te zadeve ne opozarja. Regulatorji bančnega sistema v Evropi so čedalje bolj striktni in to je verjetno tudi pravilno. Slovenske banke imajo šibke lastnike. Ne vem, na kakšen način se bo dokapitalizirala Abanka. Ima samo enega močnega lastnika, še ta lastnik pa ima verjetno omejitve pri sami dokapitalizaciji.

Prepričan sem, da je zakon, o katerem govorimo danes, dober in da je to edini način rešitve za banke – da se začnejo reševati na eksterni in ne na interni način – in pričakujem, da bo Ustavno sodišče sledilo temu in da bo ta referendum zavrnen in da se bo bančni sistem v Sloveniji končno začel sanirati, kajti brez sanacije bančnega sistema, ne moremo pričakovati gospodarske rasti. Ne moremo pričakovati niti tega, da bi bile reforme – upam, da bodo nekatere do konca tega leta še sprejete – uspešne, če ne bomo sanirali tega sistema. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Glede na to, da je bilo kar nekaj besed izrečenih o tem, da imamo v Sloveniji slabe banke in da je vse, kar se je dogajalo v naših državnih bankah, slabo – moram priznati, da sem razočaran nad takšnimi izjavami in želim odločno protestirati proti takšnim razpravam, to pa utemeljujem z naslednjimi dejstvi: Slovenija je majhna država, je majhna ekonomija in če želi preživeti, mora imeti predvsem močne gospodarske izvozne družbe. Če želimo imeti močne izvozne družbe, potrebujemo tudi slovenske banke, da to gospodarstvo podpirajo pri prodiranju na tuje trge. To so te banke v Sloveniji ves čas počele in prepričan sem, da kljub vsemu, vsaj v glavnem veste, da imamo v Sloveniji močne gospodarske izvozne družbe in da je zato Slovenija pomemben igralec tudi znotraj Evropske unije. Kako lahko preprečiš vpliv slovenskega gospodarstva na tujih trgih? Z načinom, da prevzameš nacionalne banke – ko prevzameš nacionalne banke, dobiš neposreden vpogled v vsako gospodarsko družbo in potem se seveda kot tuji lastnik odločaš o tem, katero podjetje boš preprodal, prevzel in omogočil tujemu podjetju, da razširi svoj tržni delež na tujih trgih.

Dragi moji, ta zakon o slabi banki omogoča samo to, da lahko tujci prevzamejo slovenske državne banke oziroma tiste banke, v katerih ima Slovenija pomemben lastniški delež. Nova Kreditna banka Maribor, Nova Ljubljanska banka, Abanka – to so tiste banke, ki so seveda pomembne za razvoj slovenskega gospodarstva. Poglejte, leta 2004 so imele slovenske banke v tujini deponirani 2 milijardi evrov. Gospod Tonin, uspešnost bank hočem dokazati zato, ker ste prej rekli, da če vas prepričam, boste z nami. Poglejte, leta 2004 so imele banke v tujini deponirani 2 milijardi evrov sredstev – to ima lahko samo uspešna banka, neuspešna banka tega ne more imeti. Zaradi tega so imeli tudi zelo veliko zaupanja, predvsem domačih varčevalcev v tej banki in domačega gospodarstva. Kaj se je zgodilo potem od leta 2004, ko smo imeli 2 milijardi deponirani od zunaj, pa do leta 2008, ko smo imeli za 13 milijard dolga v tujini, preko bank? Vzrok je bil v tem, da nas je enostavno tuji kapital peljal žejne čez vodo – žal je bila to takrat vlada Janeza Janše, ki je takrat vladala in je naivno nasedla temu –, ker so tuje banke ponujale poceni kredite našim bankam in te banke so potem kreditirale naše gospodarstvo. Danes imamo zadolženo gospodarstvo, ker so se takrat po preugodnih pogojih zadolževali ob upanju, da bo gospodarska rast kar trajala. To sta omogočili samo naivnost takratne vlade, ki se temu ni uprla, in Banka Slovenije, ki je že leta 2007 vedela, da bo prišla gospodarska kriza in kot regulator na finančnem trgu v Sloveniji ni odreagirala in začela ustavljati dejavnost bank, ki so se zadolževale v tujini. Danes imamo to situacijo, ki jo je potrebno rešiti. Ampak kako jo rešujemo? Rešujemo jo tako, da pravite: slovenske banke so kriminalne, sesujmo jih, ker je to, kar delajo, vse slabo. Zdaj vas bom pa samo vprašal: zakaj smo sesuli slovensko gradbeništvo? Zato, ker so vsi govorili, da so v slovenskih gradbenih podjetjih sami kriminalci. Kdo danes obvladuje slovenski gradbeni trg? Tujina. Tuji gradbeniki obvladujejo slovenski gradbeni trg. Torej, mi se moramo dejansko, če govorimo o suverenosti, vprašati, kaj je naš interes, in se ubraniti tega izjemno agresivnega tujega kapitala, ki želi v Slovenijo. Če bi Slovenija bila neuspešna država, ta tuj kapital ne bi želel priti v Slovenijo – seveda pa želi priti pod čim cenejšimi pogoji. To, kar počne ta zakon, omogoča predvsem preprodajo naših zasebnih podjetij tujcem, namreč terjatev – slaba terjatev, ki bo šla iz banke na Družbo za upravljanje terjatev bank – bo šla s popustom, bo šla z diskontom. Družba za upravljanje terjatev bank bo poskušala s ponovnim popustom na trgu prodati novemu lastniku naše uspešno podjetje. Namreč s 4 milijardami našega denarja te Družba za upravljanje terjatev prevzela te terjatve, ta podjetja in jih potem preprodajala tujim lastnikom.

Dragi moji, z uveljavitvijo tega zakona prodajamo slovenske banke tujcem in s tem

izgubimo svojo suverenost. Zakaj nihče ne protestira proti temu, da bo v nadzornem svetu Nove Ljubljanske banke po 20. decembru od šestih nadzornikov, pet tujcev – in to je za vse sprejemljivo, celo predsednik Vlade mi je zadnjič odgovoril, da bodo tujci pa bolje gospodarili z našimi bankami kot Slovenci. Oprostite, protestiram proti takšnem razmišljanju! To je dejansko izguba slovenske suverenosti. Sprejem tega zakona pomeni izgubo slovenske suverenosti – če izgubimo svoje banke, izgubimo svoje gospodarstvo, izgubimo trge, bomo odvisni od drugih in tega ne smemo dovoliti. In za to gre, samo za to gre pri tem zakonu in za noben drug ukrep. Ne bomo pomagali našemu gospodarstvu, ne bomo sanirali bank ampak jih bomo poceni preprodali tujemu kapitalu, in to je edini cilj! Zakaj danes nihče iz tujine noče dokapitalizirati Nove Ljubljanske banke? Ker vsi čakajo na ta zakon, ker bodo ti diskonti bistveno večji – ti popusti bodo bistveno večji. Saj ni nor, da bo danes vložil milijardo, če bo jutri lahko vložil 100 milijonov. Nekateri celo pravijo, da bi prodali Novo Ljubljansko banko za en evro. Oprostite, to pa je kriminal za moje razumevanje! Samo za to zgodbo gre pri tej banki, ko pravite, kako je to uspešna poteza, da bi s 4 milijardami našega denarja odkupili te terjatve. Gre samo za princip preprodaje naših podjetij in naših bank tujcem.

Ali so samo slovenske banke podeljevale slabe kredite? Zakaj nihče ne govori o tem, da so tudi tuje banke, ki delujejo v Sloveniji podeljevale slabe kredite? Tudi te banke rešujemo danes s tem zakonom. Zakaj moramo Slovenci reševati tudi te tuje banke? Zakaj? Tega odgovora še nisem dobil, odkar se v parlamentu pogovarjamo o slabi banki. Zakaj moramo reševati tudi tuje banke?

Še enkrat vam utemeljim, da ne gre za reševanje Slovenije, da ne gre za reševanje slovenskega gospodarstva, ampak za preprodajo vsega, kar imamo, tujcem. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospa Kristina Valenčič.

KRISTINA VALENČIČ (PS DL): Hvala za besedo.

Za pripravo na to razpravo, sem malo pobrskala po spletnih medijih, forumih in blogih, in rezultati objav so mi ponovno potrdili, da ima Slovenija velike težave. Pa ne le finančnih in gospodarskih ter političnih – predvsem me skrbi stanje duha v naši družbi. Prve tri, sem prepričana, da bomo prej ali slej prebrodili, za slednjo pa ne bo dovolj ne Janša, ne Jankovič in ne Bruselj. Potrebna bo izjemna volja vsakega posameznika, da vzpostavimo nov sistem vrednot, ki ne bo temeljil zgolj na denarju in ki bo v vsakem izmed nas iskal tisto, kar je dobrega in ne le kritiziral, kar vse po čez, kot to počnemo danes.

Samo pogledimo, s kakšnimi novicami se začenejo naše dnevno informativne oddaje in časopisi, kako so usmerjene naše razprave v parlamentu in na čemu temeljijo kritike in referendumski pobuda o slabi banki. Pa se bom ponovno vrnila k blogu, ki sem jih omenjala na začetku. Veliko, najbrž večina jih gre v smeri: razlog sem imel, čas sem si vzel in oddal svoj podpis za referendum o slabi banki, zato ker ne mislim plačevati zavoženih tajkunskih kreditov in neodgovornosti bankirjev; zato ker se ne strinjam z našimi politikami, ki hočejo preko slabe banke ljudstvu naprtiti plačila nekaj milijard tajkunske zavoženih kreditov, namesto da bi odločno kaznovali tako bankirje kot tajkune.

Uveljavitev tega zakona bo omogočala točno to. Mogoče bo z imenom in priimkom identificirati odgovorne za šibko finančno stanje bank, ki so osiromašili državno blagajno, ljudstvo in celotno družbo. Te krivice je potrebno sankcionirati in zagotoviti, da se tovrstno dogajanje v bankah prepreči. Brez uveljavitve zakona bodo obstoječi krivci za nastalo stanje v bankah ostali na svojih položajih ter s svojimi dejanji nadaljevali brez kakršnihkoli sankcij. S prenosom terjatev bodo obstoječi lastniki prevzeli tudi del izgub. Dokapitalizacija teh učinkov nima. Uveljavitev zakona o slabi banki omogoča hitro sanacijo bank. Predvidoma že v drugem letu, saj se slabe terjatve prenesejo na slabo banko. V saniranih bankah se sprostijo kreditni potenciali, ki ga bodo lahko usmerjali v nove naložbe, podporo perspektivnemu in propulzivnemu delu gospodarstva. Druga skupina blogerjev razmišlja v smeri: referendum ne bom podprl. Odločitev je strokovno-politične narave in naj je ne obešajo na pleča ljudstva. Tudi predsednik Sindikata kemične, nekovinske in gumarske industrije Slovenije je dejal, da je referendumski pobuda neke vrste darilo aktualni politikam, kot odgovor na dialog, ki po njegovih besedah ne poteka – kar zagotovo ne drži. Zakon smo imeli na mizi že julija, pa smo obravnavo prestavili na jesen, ravno zato, da bi imeli čas za iskanje skupnih rešitev za dialog. Usklajevanje je bilo dolgo in težko. Strokovna javnost in politika sta glede tega zakona in postopka, ki ga s svojo uveljavitvijo prinaša, razdeljeni. Vprašanje, ki se postavlja je, ali je etično s tako visoko strokovnim in zahtevnim vprašanjem stopiti pred slovensko javnost in od državljanov zahtevati, naj odločajo o zadevi, o kateri se niso zedinili niti največji slovenski ekonomski strokovnjaki. Menim, da ne. Zakon ni popoln, je pa v danih okoliščinah najboljši, kar lahko naredimo za našo skupnost in naše državljane. Pa bom zaključila z mislijo: "Česar polno je srce, to usta govore." Dajmo, zberimo moč in ustvarimo v sebi razpoloženje čim bolj stalnega zadovoljstva in veselja – potem bomo lažje poiskali skupne rešitve v dobro vseh!

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Gašpar Gašpar Mišič.

GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ (PS PS):
Spoštovana podpredsednica, spoštovani!

Torej danes bi se morali bolj pogovarjati in bi nas moralo skrbeti o posledicah, ki bi jih prinesla morebitna uveljavitev tega zakona, o katerem se bomo pogovarjali, a se vse preveč pogovarjamo o referendumu. Referendum je zgolj posledica slabih ukrepov in slabih zakonov te Vlade. To je samo še en dokaz več, da je ta Državni zbor in parlament dobesedno podaljšana roka, glasovalni stroj Vlade, in da je zakonodajna veja oblasti podrejena izvršni veji oblasti, kar je dejansko nesprejemljivo. Če bi tukaj poslanke in poslanci odgovarjali – ali pa zares čutili odgovornost – ne bi kar tako pritiskali tipko "za". Morda bi bil najboljši predlog, da bi poslanke in poslanci prejeli plačo na koncu mandata, seveda zmanjšano za vse slabe posledice, ki bi jih prinesli sprejeti zakoni. Takrat bi odgovorno razmišljali in bi se zamislili, preden bi pritisnili tipko "za". Vsi zakoni, ki so vloženi – recimo konkreten zakon je imel 39 členov, dopolnjen pa je bil z 99 amandmaji. Torej, ko je predlagatelj vlagal zakon, ni vedel, kaj dela. Vsak zakon, ki se tako nepripravljen vloži v parlamentarno proceduro, si že na začetku zasluži kritiko. Referendum ni rešitev. Tudi sam ne podpiram referenduma. Ampak kako se izogniti referendumu? Morda bi bil najboljši predlog, če bi vse zakone, ali pa vsaj takšne zakone kot je ta zakon o slabi banki, sprejemali z dvotretjinsko večino. Takrat bi se morali v parlamentu dogovarjati in pogovarjati in upoštevati mnenje stroke, da bi bil zakon lahko sprejet in uveljavljen. Proizvajamo slabe zakone. Slabe zakone, ki imajo trajne posledice, trajne negativne posledice za to državo. Vsi se nam že smeji čes, kaj počnemo v tej državi. Zavozili smo državno premoženje in še to malo, kar nam je ostalo, kar vas opozicija opozarja: ne delajte, ne počnite tega! Ne, vi ne. Vi pravite: "Ne, mi imamo prav in referendum bo škodoval." Ne! Ta referendum je samo skrajno orodje, dobesedno orodje v sili, ki smo ga kot opozicijske stranke uporabili za to, da – in ne samo mi, ampak tudi sindikati na koncu koncev. Saj vas ljudje, ki razmišljajo, ki jih skrbi za to državo, vsa opozorila Banke Slovenije, Združenja bank Slovenije in stroke in širše slovenske javnosti, ne zanimajo, vi to odklanjate, vi tega ne sprejmete. Zakaj to počnete? Saj je vendarle država, ki ne upošteva, ki se ne ozira na stroko in na strokovna mnenja – zakaj vendarle potem imamo stroko –, obsojena na propad. Z velikim obžalovanjem lahko ugotovim, da to ni prav in kar ni prav za celotno skupnost, ni dobro, da sprejemamo takšne in drugačne odločitve, ki imajo negativne posledice za državljane in državljane.

Gospod Tanko je rekel, da on prisluhne, da pozicija prisluhne, vsem pobudam in predlogom. Ne, vi niste upoštevali nobene

pubude, nobenega predloga opozicije za konkreten zakon, Zakon o ukrepih Republike Slovenije za sanacijo stabilnosti bank – vse ste dobesedno ignorirali. Kako naj vam zaupamo, če imate v celoti nadzor na vaši strani? Rekel bom tako: "Kar je moje, ni vaše, kar je vaše, ni moje – kar je naše skupno, je prav, da nadziramo s skupnimi močmi." To bi bilo dobro tudi za samo vlado. Ker čez nekaj let se bo spet zgodilo, da bodo takšne in drugačne posledice, ki jih bodo utrpeli vsi državljani in državljanke. Tukaj bi se lahko izgovorili: "Ja, saj ste imeli nadzor!" Vi pa v tem primeru ne želite, da ima opozicija nadzor. In kaj je logična posledica vsega tega? Naš zaključek je takšen, da imate vi dejansko slabe namene. 21 let se je tukaj odgovarjalo, so se odgovorno sprejemale takšne in drugačne odločitve. Ampak kdo od politikov pa je odgovarjal? Ali je to samo odgovornost, dokler si politik? Za vse slabe rešitve naj pa – odgovarja kdo? In potem vse pade na hrbet navadnih državljanek in državljanov, delavk in delavcev, ki potrebujejo samo delo in pravično plačilo. To moramo zagotoviti tem državljanke in državljanom in potem smo zmagovalci, potem bomo ponosno hodili po tej državi – tako nas je pa sram, mene je sram, ker nimam moči, ker ne morem, ker vam govorim, kot da bi steni govoril. To je velik problem in velika težava. Slaba banka, slab zakon, slaba država! To je problem, da nočete razumeti. Potem je pa problem referendum. Ne, ni problem referendum. Problem so ukrepi in rešitve, slabe rešitve, ki ste jih predlagali v tem zakonu in referendum je samo posledica vaših slabih ukrepov, s katerimi želimo preprečiti krajo in netransparentno poslovanje z edinim preostalim premoženjem vseh državljanek in državljanov – in to je vse, kar vam sporočamo ves ta čas. Še vedno imate priložnost, da presekate ta referendum, da ne pride do referendumov, samo dajte sprejeti naše predloge in pobude, pa bomo vse umaknili. Rešeni boste vi in mi, predvsem pa državljanke in državljani in ta država. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Jani Möderndorfer.

JANI MÖDERNDORFER (PS PS): Zahteva za referendum. Seveda smo v Državnem zboru že ugotovili, da je zakonita, zato tudi danes teče ta razprava o zahtevi za presojo ustavnosti, ki je tudi legitimna – za razliko od ostalih korakov, ki se dogajajo v Državnem zboru –, ni pa dobra in je ne podpiramo. Ne podpiramo pa je iz enega preprostega razloga, zato, ker ta zakon – ne da zakon ni dober –, ta zakon je slabša rešitev od drugih rešitev, ki so bile na razpolago. In o tem danes nočemo govoriti. Mi smo namreč imeli še dve rešitvi zraven tega in ne tako kot danes slišimo, da že od meseca julija razpravljamo o tem zakonu in smo se lahko posvetovali. Ni res. Prvič, danes smo že slišali, da smo o tem zakonu govorili samo enkrat na usklajevanjih. In

drugič, kar je še bolj pomembno, ne od julija, ampak šele od septembra naprej. Tisto, kar je pa bolj pomembno od tega, da se ves čas poskuša ustvarjati en poseben vtis, to pa je, da je opozicija v Državnem zboru nasprotnica tega zakona zgolj in samo zaradi enega razloga. Ta razlog naj bi bil skrit v vseh nečednostih pri teh kreditih, slabih kreditih, ki so se v določenem obdobju dajali.

Naj opozorim na nekaj dejstev. Pozitivna Slovenija ni sodelovala v nobeni vladi in je prvič v Državnem zboru, se pravi ni imela niti vpliva na sprejem nobene zakonodaje. Sedaj, ko imamo ta vpliv, pa seveda nimamo niti potrebne večine, da bi lahko odločali. Tisto, kar je pomembno in s čimer se največkrat zavaja javnost, pa je, da s tem, ko bo onemogočil ta referendum uveljavitev zakona o tako imenovani slabi banki, bo seveda onemogočil tudi dejstva, da bi javnost in pa vsi tisti, ki bi morali izvedeti, da so ti krediti slabi in predvsem kdo jih je dobival in pod kakšnimi pogoji jih je dobival. Naj povem, da je ta vlada tista, ki bi pravzaprav morala, če želi ta problem rešiti, ponuditi rešitve. Rešitev pa je samo takšna, da se spremeni osnovni zakon, ki govori o tem, kako se krediti oziroma podatki o kreditnih mapah tudi varujejo. To je zakon o bančništvu in ne zakon o slabi banki. Vse, kar pravzaprav ta zakon naredi, je, da te kreditne mape prenaša – se pravi, slabe terjatve prenaša v zakon oziroma v to novo slabo banko, ki bo morala s temi kreditnimi mapami delati pod popolnoma enakimi pogoji kot prej v Banki Slovenije.

Če pogledamo Zakon o bančništvu; 208. člen, 214., 215. in 216. člen. Vsi ti člani nam zelo jasno govorijo, kako se pravzaprav ravna v primeru s tretjo osebo, ki je sklenila neko razmerje za posamezno banko in tako ustanovila neko kreditno razmerje. Tam notri je zelo jasno opisano kdaj in pod kakšnimi pogoji se pa lahko ti podatki razkrijejo. Povejte mi, kdo v državi ima moč, da ta zakon spremeni in kaj se zgodi v primeru, da bi te člene tudi zelo na široko odprli. Prvič, o tem bodo morali kaj povedati strokovnjaki v banki, ki se spoznajo na bančništvo – poleg tega tudi Banka Slovenije – in seveda vsi pravniki, ki bodo s tem spremenili pravni red in bo popolnoma drugačen kot v celotni Evropski uniji, če ne v svetu, kar se tiče poslovanja znotraj banke. In koga bi radi odvrnili, seveda, če bomo ta način spremenili? Prepričan sem, da bo Vlada v najkrajšem možnem roku, ko jim tega zakona ne bo uspelo uveljaviti, našla način, da bomo to lahko uredili in odprli vse tisto, kar želimo rešiti s to problematiko, s to slabo banko.

Zame je pomembno, da govorimo o rešitvah. Nekajkrat je bilo v razpravi – ne danes, danes smo enajstkrat v enajstih razpravah slišali samo dejstvo, da hočemo in želimo skriti te kredite in zaščititi te tajkune, skratka tisto, kar je pomembno, pa je, kako pravzaprav rešiti ta bančni krč. Švedski model pozna kombinacijo enega in drugega – delno vzpostaviti tisto, kar

hoče uresničiti ta zakon, in delno kombinacije drugega, to je z dokapitalizacijo bank. O tem se nihče ni želel niti pogovarjati. Trmasto kot noji ste dajali glavo v pesek, prepričani, da boste s tem rešili vse probleme. Tujine ne zanima, koliko denarja bomo mi zapravili s tem zakonom, niti jih ne zanima, kateri model je cenejši ali dražji. Njih zanima samo, če bomo ta problem rešili. To je tisto, o čemer je minister govoril. Zato je zavajanje ministra, ko pravi, da je ta zakon najboljši in da so zunaj z njim vsi zadovoljni – je samo delno resnično, delno pa ne. Namreč, govorimo o tem, koliko bo to državo oziroma davkoplačevalce stalo. Absolutno podpiram samo eno rešitev. To je, da danes sprejememo sklep, da zadeva ne gre v ustavno presojo in naj davkoplačevalci odločajo o svojem davkoplačevalskem denarju. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Šircelj, kaj želite? Ne morete imeti replike, niste še razpravljali. Imeli ste predstavitev stališča poslanske skupine, razpravljali pa še niste. Vem, da je bila praksa prej drugačna, ampak mislim, da ni bila v skladu s poslovníkom – mislim, da gospod Frangež ni bil upravičen, ko je dobil besedo za repliko.

Zdaj bi bila na vrsti gospa Marija Plevčak, pa je ni tukaj. Gospa Eva Irgl, izvolite. Za njo pa gospod Srečko Meh in Jerko Čehovin.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Spoštovane poslanke, poslanci!

3. oktobra 2012 smo v Državnemu zboru sprejeli Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. Nato pa smo na zahtevo Državnega sveta o njem ponovno odločali. Ker je bil zakon v obeh primerih sprejet, je sledila vložitev zahteve za razpis referenduma s strani Sindikata kemične, nekovinske in gumarske industrije Slovenije. Ker smo v koaliciji menili, da lahko pride do nepopravljivih posledic, če bi bil zakon na referendumu zavrnjen, smo se odločili, da na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije vložimo predlog sklepa o zahtevi Državnega zbora za presojo ustavnosti posledic. O tem bo odločalo Ustavno sodišče. Že danes pa lahko rečemo, da posledice neuveljavitve zakona o slabi banki, ki bi v prvi vrsti presekal kreditni krč, nedvomno bodo. Komu bi neuveljavitev zakona o slabi banki najbolj koristila? Državljanom in državljanom Slovenije zagotovo ne, nedvomno pa vsem tistim, ki so dajali slabe kredite, ki so klicarili in dajali ukaze bankam, komu in pod kakšnimi pogoji naj se odobri sporni kredit. Če se zakon, ki je bil pripravljen, uveljavi, potem bomo lahko izvedeli, kdo so osebe, ki so klicale, izvedeli bomo imena in priimke oseb, ki so podpisovale sporne kredite in zaradi tega bomo lahko terjali tudi odgovornost za slabe banke. Klici so nedvomno prihajali tudi s strani

predsednika največje opozicijske stranke, to je Pozitivna Slovenija.

Vsako odlašanje z uveljavitvijo tega zakona bo zagotovo imelo trajne negativne posledice za finančno stabilnost in pa tudi za vzpostavitev zdravega in konkurenčnega gospodarstva. Slednje bi morala biti prioriteta vseh nas, ki sedimo danes tukaj, kajti le tako bomo lahko dosegli nova delovna mesta, dosegli bomo lahko večjo zaposljivost mladih – vsi vemo, da je to v tem trenutku izjemen problem – in ne nazadnje, dosegli bomo lahko nižjo stopnjo brezposelnosti. Če se bo odlašalo z uveljavitvijo zakona, se bo nadaljeval trend padanja bonitetnih ocen, kar bo nedvomno slabšalo izhodiščne pogoje glede zadolževanja in takrat bomo, spoštovane kolegice in kolegi, hočeš nočeš, prisiljeni v to, da zaprosimo za mednarodno finančno pomoč. Pa si tega želimo? Mi zagotovo ne! Kaj pomeni, če bomo prisiljeni zaprositi za mednarodno finančno pomoč? To pomeni, da bomo prisiljeni del svojih suverenosti, ki smo si ji izoblikovali in pridobili v 20-letnem procesu demokratizacije, prenesti na institucije Evropske unije.

Zakaj v Pozitivni Sloveniji ne želite, da se razišče rop bank? Zakaj v Pozitivni Sloveniji ne želite oziroma zakaj ščitite tiste, ki so dajali slabe kredite tajkunom? Zakaj v Pozitivni Sloveniji ne želite, da se poišče odgovornost za nastalo situacijo? Če pa vsi skupaj natančno vemo, da so bile rešitve, ki jih Vlada ponuja, v praksi dobro sprejete in so se izkazale kot dobre tudi v nekaterih drugih državah, na primer na Švedskem ali pa v Nemčiji. V teh deželah so kreditni krč reševali na prav takšen način. Zakaj v Pozitivni Sloveniji ne želite, da se razjasnijo koruptivno klientelistični posli oziroma, kakor piše Spiegel, zakaj ne želite, da se razišče bančni banditizem.

Sama bom vsekakor predlog sklepa podprla. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Želite? Repliko imate, saj ste bili omenjeni.

Izvolite.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Spoštovana podpredsednica, omenjeni smo bili poslanci ...

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: To bom razumela, kot da je bila gospa Maša Kociper omenjena kot članica Pozitivne Slovenije.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Večkrat v tej razpravi gospe Irglove smo bili omenjeni poslanci Pozitivne Slovenije. Očitno smo bili povsem narobe razumljeni, gospa Irgl, kajti vsi razpravljavci do sedaj, na strani Pozitivne Slovenije, smo poudarjali, da želimo razčistiti ta, kot vi pravite, bančni banditizem. Ponovno vas pozivamo, vladajoča stranka, lepo prosim, odprite zdaj že to poročilo, ki ga imajo gospod

predsednik Vlade, gospod Gorenak in mislim, da gospod minister za finance, da bomo lahko vsi videli, kdo je te kredite sprejemal in na kakšen način – ne pa, da vi tako politično manipulirate s podatki, sami pa tega ne moremo.

Resnično so bili narobe razumljeni, zato bom še enkrat poudarila: želimo, pričakujemo in zahtevamo, da boste poiskali odgovorne, da boste odprli te kreditne mape in da bomo lahko vsi videli, komu so bili podani ti sporni krediti v obdobju 2004–2007, zaradi katerih je nastala takšna bančna luknja. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Srečko Meh, imate besedo.

SREČKO MEH (PS SD): Gospe in gospodje, mi pravzaprav danes govorimo o dveh referendumih oziroma tudi o siamskem dvojčku SDH, Slovenskem državnem holdingu – kajti ni možno govoriti samo o slabi banki, ne da bi istočasno povedali, da se na drugem koncu dogaja prav tisto, kar naj bi se dogodilo tudi s slabo banko.

Zdaj na 19. strani nekega – oprostite, tukaj v Financah 19. septembra, ko govorite o politiki, je bilo napisano, da sta bila ožja sodelavca Janeza Šušteršiča Dejan Krušec in Matej Runjak na nadzornih svetih Zavarovalnice Triglav in Nove Ljubljanske banke, pa tam ne smela biti. Se pravi, da je povsod enako, kadar govorimo o politiki, o vmešavanju politike – vedno kažemo na druge. V Dnevniku s 26. septembra so povedali, da je Banka Slovenije poslala podatke o slabih kreditih vladi Republike Slovenije, ministru in da je potem predsednik vlade podatke o slabi banki nepooblaščenno dal ministru Gorenaku. Torej te podatke imamo.

Pravzaprav bi rad povedal tole: mi se danes ne pogovarjamo niti prav niti dobro. Referendum je razpisan. S tem sklepom, ki ga danes predlagate, sta možni dve rešitvi. Ena, da bo poseglo Ustavno sodišče, in druga, da ne bo. Če Ustavno sodišče ne bo poseglo, obstaja možnost, da bomo v prav takšni situaciji, v kakršni smo danes – situaciji, ko referendum bo – in vas sprašujem, zakaj to delate, zakaj to delamo, kakšni so nameni in kaj želite doseči s tem, da ta referendum na vsak način predstavljate v nek drug čas in si s tem kupujete čas? Zaradi česa, zaradi koga, kaj želite doseči?

Situacija v državi Sloveniji je takšna, da na prav vseh področjih vnašamo nesigurnost in negotovost, da je vse tako, vključno s podpisi in o tem danes – o referendumu, da ali ne – da vnašamo med ljudi nezadovoljstvo. Ni dobro! Mi bi se morali, gospe in gospodje, danes pogovarjati, kaj je tisto, da referendumu ne bi bilo. Pogovorimo se s sindikati in z opozicijo in poskušamo najti skupno rešitev. Ni res, da je samo ena rešitev, ni res. Možnih rešitev je več in poiščimo te rešitve – ampak jih nočemo. Govorimo samo: naša rešitev je prava, samo

naša vladna rešitev rešuje Slovenijo. Tudi to ni res, dokazano ni res in o tem bom poskušal še nekaj reči.

Strinjam se morda s tistimi, ki pravijo, da je slaba banka strokovno vprašanje. V marsičem je to strokovno vprašanje. Ampak, oprostite, državljanke in državljane pa vprašajmo, če so pripravljeni dati iz svojega žepa 700 milijonov Cerkvi za naložbe, ki so bile slabe in ki jih je Cerkev sama producirala skozi Zvon in je rezultat ta, da bomo to plačali davkoplačevalci skozi slabo banko. Vprašajmo to naše prebivalke in prebivalce! Vprašajmo prebivalce, če želimo prodati Energetiko. Vprašajmo, če želimo prodati Krko, Telekom, Triglav, banke, tisto premoženje, ki ga še imamo! Ampak to, gospe in gospodje, ni najslabše. Tisto, česar ne bomo prodali skozi Slovenski državni holding, bomo prodali skozi slabo banko – ne da bi vedeli, komu, ne da bi vedeli, kdaj, in ne, za kakšno ceno. In ne da bi vedeli tudi za posledice! O vsem tem so danes mnogo govorili tudi tisti, ki so razpravljali pred mano.

Zakaj torej hočemo preprečiti uveljavitev Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank? Zato, ker je slab. Zato, ker je škodljiv. Zato, ker ne posluša opozicije, ne stroke, ne sindikatov, nikogar, ker vztraja pri tem, da je dobra samo ena rešitev. Zato, ker je proti logiki in proti ljudem. Zato, ker ni usklajen, če bi bil usklajen, bi lahko šel – ni usklajen!

Že nekajkrat je bilo govora o tem, kdo so tajkuni, ki so dobili kredite. Ja, pa nekaj naredite! Devet mesecev imate škarje in platno v rokah, da bi lahko sprejeli zakon, s katerim bi odprli, kar je bilo tudi rečeno – kdo so tisti tajkuni –, da bi odprli kreditne mape in bi nekaj naredili. Pa niste naredili, ali nismo naredili ničesar.

Torej bi rekel tako, marsikaj je bilo danes tu povedanega in niti ne želim o vsem tem še enkrat govoriti, ker bi sicer moral obtoževati, zakaj nekdo govori, da nekaj smrdi – ja, saj res smrdi. Zakaj bi obtoževali politiko – ker je politika. Danes bi morali poiskati rešitev! Ne, da bomo do petih popoldne govorili vsi, eden drugemu, kako je to slabo in kako je drugo dobro, namesto da bi naredili tisto, kar moramo narediti – s sindikatom, pa morda tudi z opozicijo, če vam ni izpod časti, bi se lahko usedli in se dogovorili o tem, kakšne so rešitve, ki bi bile boljše kot ta, ki je predlagana, in ki bi Slovence združile, ne pa jih razdruževale – oprostite, Slovenke in Slovence.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Na vrsti je gospod Čehovin, potem Vogrin in nato Kavtičnik.

JERKO ČEHOVIN (PS PS): Hvala lepa, gospa podpredsednica.

Najprej sem se nameraval odpovedati razpravi, ampak moram reči, da me je ravno

razpravljanje poslank in poslancev koalicije navedlo k temu, da se ne odpovem razpravi. Namreč, vi imate večino in lahko danes ta predlog sprejmete brez opozicije. Vendar pa tako sterilno zadevo uporabljate za obračun z opozicijo. Tisti, ki smo prišli v parlament prvič, nimamo nobene zveze, med nami ne vidim nobenega tajkuna; če ga vidite vi, ga pokažite, ga bomo takoj izločili. Toda v ta parlament se je vnesel duh medsebojnega obtoževanja in se mi zdi, da je več prosekutorjev, kot je pa žrtev. Ta duh Wiszinskega, ki se je priselil kot nek zombi v ta parlament, nas ne bo pripeljal nikamor. In če danes govorimo o tem, ali boste dali v ustavno presojo ali ne, lahko povem kot poslanec, da je to zame samo zavlačevanje. Če je zakon tako odličen, dober, potem se nimamo česa bati – naj se čim prej zgodi ta referendum. Vprašanje, morda se pa ne bo zgodil, morda pa ne bo uspelo sindikatom zbrati 40 tisoč podpisov. Tega dejansko ne razumem. Argumenti, ki jih navajate, so lahko za nas kvečjemu protiargumenti. Glavni problem v tej državi je nekredibilnost vladajoče politike. Dajte to že enkrat razumeti! To je glavna stvar. Zdaj bom pa povedal tudi na konkretnih primerih. V ponedeljek, ko sem ministru za finance postavil vprašanje izboljšanja kapitalne strukture Nove Kreditne banke Maribor in posledično s tem prodajo Zavarovalnice Maribor, sem dobil odgovor, da se ne bo pod nobenimi pogoji dokapitaliziralo Nove Kreditne banke Maribor z deleži naših skladov, državnih skladov. Že včeraj sem prebral v časopisu, da bosta Kad in Sod dokapitalizirala. Nimam nič proti, ampak niti en dan, dva dni ne velja tisto, kar se reče.

Gospod minister je rekel – in to je tisto vprašanje, kdo je žrtev tega procesa –, da nasprotuje konceptu slabe banke, ker bi to pomenilo neupravičeno darilo zasebnim lastnikom. To je rekel naš minister, ki ga žal ni tukaj in je tudi povedal zakaj. Ampak zdaj mi povejte, kaj se je spremenilo v temu času? Katerim zasebnim lastnikom bomo s tem konceptom slabe banke zdaj pomagali? Samo to se je spremenilo, vse ostalo je folklor, vse to, kar se vleče naprej. Večkrat sem že postavil vprašanje – glavni problem tajkunskih kreditov je bil to, da je nekdo zadržal zakon, ki je bil pripravljen leta 2007 in se je za eno leto odložila njegova implementacija. To je zakon, po katerem je bilo prepovedano dajanje kreditov na podlagi lombardnih zastavkov bodočih delnic. Pa je nekomu to odgovarjalo, takrat prav v letih 2006, 2007, 2008, takrat se je množično izrinilo male delničarje iz vseh družb v tej državi – povsod se je uporabilo načelo, da se male delničarje izrine. Takrat je tudi narod izgubil zaupanje v korporativno upravljanje oziroma tudi v delničarstvo in posledično tudi v druge finančne institucije.

To slikanje in dramatisiranje situacije v Sloveniji do absurda, češ da je tukaj neka apokalipsa, to sploh ni res! Če pogledate podatke, ali jih spremljate, ali kar koli, naše

banke so imele v letošnjih devetih mesecih za 30 % boljši finančni rezultat kot lani v istem času. 30 %! Res je pa, da je drug problem to, da je naše gospodarstvo prezadolženo. Glavni problem javnih financ, in to govorim že celo leto, je to, da so naša podjetja prezadolžena, kar se kaže tudi v bančnem sistemu. Banke ne poplačujejo – nimajo poplačanih svojih obveznosti. Ta delež terjatev z zamudami nad 90 dni se je v letošnjem letu z 18,5 % dvignil na 23,9 %. To pomeni, da so bilance podjetij tiste, ki ne omogočajo bankam, da normalno poslujejo – vse ostalo pa slabi pravzaprav samo bančni sistem.

Kako nekredibilna je tudi politika, naj povem še na naslednjem primeru: v upravi NLB je za področje upravljanja tveganj in ocenjevanja investicij in premoženja vse od leta 2007 odgovoren predstavnik KBC, torej tujega lastnika v banki. Ta je tudi najverjetneje z NLB pripravil projekcijo o njeni kapitalski ustreznosti, zato je pravzaprav res čudno, kakšen servilen odnos do KBC ima naše finančno ministrstvo. Veste namreč, da se pripravlja skupščina Nove Ljubljanske banke. Iz nje, iz uprave se mečeta dva slovenska predstavnika, medtem ko predstavnik KBC, ki je prav odgovoren za to dajanje kreditov, ostaja notri. Zanimivo je, kakšen servilen odnos imamo do vseh, ki prihajajo recimo iz severa Evrope, in podcenjujoč odnos do vsega tistega, kar izhaja iz nekega drugega konca. Ampak mi tega gospoda, ne bom ga niti imenoval, puščamo – tudi spomladanska skupščina NLB ga ni razrešila. Kaj to pomeni? Po drugi strani pa točno vemo, da KBC ni smel dokapitalizirati Nove Ljubljanske banke, zaradi tega ker ima sam velike probleme s svojo kapitalno ustreznostjo. Zato sprašujem: Komu odgovarja to, da dajemo neupravičeno darilo KBC s tem sistemom slabe banke? Rešitve, ki so dosti hitrejše in dosti boljše, obstajajo, ni treba hoditi ne vem kam in iskati koncepta slabe banke – koncept slabe banke ne samo, da je drag, je tudi počasen. Zakaj moramo ustanavljati delniško družbo? Zakaj moramo postaviti kompletno infrastrukturo tej delniški družbi? Zakaj moramo v tej delniški družbi zaposliti še ostale politične podrepnike, ki jih do zdaj še nismo? Komu se mudi, da bi zamenjal sedež v tej dvorani ali kje drugje za sedeže v novi družbi? Zakaj ne gremo na hitro z zadevo? Prvič, očiščenje bilanc bank – imate vse vzvode: lahko zamenjate nadzorne svete, postavljate svoje uprave. Naredite to nalogo. Po drugi strani pa naj se opravi takojšnja dokapitalizacija bank do višine, ki je potrebna, tako da bo ta tako imenovani "Core Tier 1" kapitalski količnik, ustrezen. Ni treba, da je 9, zaradi mene je lahko tudi 15 % – naj bo boljši, kot je tisti minimalni zahtevani. Zakaj tega ne naredimo s takojšnjo predajo državnih obveznic obema največjima bankama v Sloveniji? Zakaj tega ne naredimo? V konceptu slabe banke bomo naredili samo to, da bomo to naredili pol leta kasneje. Isto bomo naredili, samo zraven

bomo še koga drugega rešili – kakšnega zasebnega lastnika, ki nam je naročil, da ga moramo reševati. Zadeve bodo hitre in celo z dobičkom – ni ti treba delati niti vrednotenja, če da država svoje obveznice in banke izdajo državi prednostne delnice. Prednostne delnice imajo tudi prednost pri dobičku, pri ustvarjanju dobičkov. Država se je – uprla pa plačala. To pomeni, da bi lahko z dobičkom te zadeve peljali, pa jih ne. Očitno je, da pri tem zakonu ne gre toliko za reševanje bank, kot gre za reševanje zasebnih vlagateljev. Po drugi strani gre pa predvsem za to – in to ste danes tudi potrdili v svojem predstavitvenem nagovoru –, da se zadovoljijo neki vampirski apetiti. Pokazati kako, naj kri šprica na vse strani, zdaj bomo pokazali tistim grdim, hudobnim, ki so to delali! Ampak, to lahko počnejo tudi zdaj. Če ni mogoče javno, ampak po zakonu o bankah – zaprimo sejo za javnost pa obravnavajmo vse te kredite. Zahtevajte od državnih bank, da prinesejo sem pole in bomo vse to obravnavali. Hitro bomo ugotovili – če bo to ugotavljanje korektno, bodo žrtve na vseh straneh, če kdo misli, da je kdo imun oziroma da je nekdo nedolžen. Nedolžnih ni. Nedolžnih ni. Ampak, očitno vi veste, kdo je kriv; krivi smo tisti, ki smo prvič v parlamentu.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mag. Vogrin, izvolite.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

Nedvomno, da je pobuda za presojo ustavnosti legitimna. Tej pobudi ne želim nasprotovati, želim samo izraziti svoje stališče v zvezi z utemeljitvijo te pobude. V utemeljitvi piše naslednje: "Državni zbor Republike Slovenije vlaga zahtevo naj Ustavno sodišče Republike Slovenije odloči, da bi z odložitvijo uveljavitve zakona oziroma zaradi zavrnitve zakona na zakonodajnem referendumu lahko nastale protiustavne posledice, ki so navedene v nadaljevanju." Potem pa sledi utemeljitev, ki govori naslednje: "Predlagatelj ugotavlja, da neuveljavitev zakona pomeni izgubo suverenosti, ki je najdragocenejša ustavna pridobitev iz katere izvirajo vse druge temeljne ustavne pravice, kot so: človekovo dostojanstvo, posebna varnost, demokracija, pravna država, socialne pravice." Sprašujem se, kakšen zakon smo mi sprejeli, da je mogoče z neuveljavitvijo tega zakona potepati človekovo dostojanstvo. Človekovo dostojanstvo je osebna kategorija človeka. In, če se človek ne odloči in si ne pusti dostojanstva odvzeti, potem mu ga ni mogoče odvzeti. V tem Državnem zboru, v tej državi mi dnevno jemljemo ljudem dostojanstvo, s tem, ko obsojamo ljudi, ker imajo svoje razmišljanje, svoja stališča – jih etiketiramo, jih obtožujemo.

Naprej seveda pravi, da jim neustavnost obstoječe zakonske ureditve z vidika demokratične in socialne države postavlja

trditev, da je do neustavnosti je prišlo zaradi spremenjenih makroekonomskih okoliščin v Republiki Sloveniji in v širšem okolju, v katerem deluje in je z njim tesno povezan. Glejte, ponoven bistroumni nesmisel. Kako je mogoče, da bi nek zakon povzročil neustavnost – saj ni bil pogojno sprejet in ni napisano, da bi zakon, če se bo spremenila rast, če se bodo spremenile zunanje okoliščine, nehal veljati. Se pravi, naslednji bistroumni nesmisel.

Potem utemeljuje naslednje: uveljavitev zakona je edini način odprave neustavnega stanja. A veste, kakšna smela trditev je to – da je to edini in zveličavni način? Ko smo na odboru oziroma v delovni skupini razpravljali, je bilo kar nekaj predlogov načinov reševanja. Takšna naduta teza kaže na veliko nevarnost, to že poznamo iz zgodovinske izkušnje, sicer Evropi znane kot "ein Gott, ein Reich, ein Führer". In to je nevarna teza. Nihče ni tukaj zato, da se postavlja kot edina rešitev in neka rešitev kot edina prava. Tudi naslednja teza je nevarna – uveljavitev zakona kot pogoj za preprečitev poglobitve neustavnega stanja, kjer predlagatelj utemeljuje sledeče: "Jasno se kaže, da je za mednarodno javnost ključni problem referendum sam oziroma njegova zloraba s strani opozicije in interesnih skupin, saj se z njim lahko blokirajo katerikoli nujni ukrepi." To pomeni, da smo se postavili v pozicijo, ko ljudstvo ni več suvereno, ampak sta suverena parlament in Vlada. To je nevarno. Zdaj se postavlja vprašanje, ali sta parlament in Vlada tukaj zaradi ljudstva ali je ljudstvo zaradi parlamenta. Teza, ki je, potrjuje, da je ljudstvo zaradi parlamenta in Vlade. In zato so seveda te teze nevarne. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Zdaj je na vrsti Jožef Kavtičnik, potem pa Franc Breznik in mag. Borut Ambrožič.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala lepa, predsedujoča.

V Poslanski skupini Pozitivna Slovenija ne nasprotujemo ukrepom za krepitev stabilnosti bank, smo pa prepričani, da je s tem zakonom izbrana najslabša možna rešitev. Da je zakon zrel za referendum, je bilo jasno takoj, ko koalicija ni želela prisluhniti našim pripombam in tudi ne opozorilom strokovne javnosti, da je ta zakon površen, da je škodljiv za državo. Banka Slovenije meni, da je vladni predlog slab. Tudi mi smo zagovarjali, da je boljša rešitev kombiniran sistem ali način reševanja. To je dokapitalizacija, bolj transparenten prenos terjatev in tako naprej.

Danes smo slišali ministra, ki je dejal, da je možno v zakonu narediti ali dopisati tudi kaj takšnega, ampak poglejte – zakon je tukaj, ne moremo vedeti, kaj je še možno in kaj bo Vlada pripravljena narediti in kaj ne bo. Imamo slabe izkušnje, velikokrat obljublja in tega ne naredi. Veliko je strokovnih predlogov, danes

smo jih tudi že slišali – resnično gre za konceptualna nasprotovanja ali razlike – o tem je govoril tudi kolega iz SLS. Vam gre verjetno za razgradnjo demokratičnega sistema in sistema socialne varnosti javnega šolstva in tako naprej. Gre za krepitev politične in ekonomske moči. Nam gre obratno – za socialno in demokratično državo, za javno šolstvo, za javno zdravstvo in za to, da bi spoznali in pomagali človeku takrat, ko je potrebno in ne takrat, ko nekdo od vas vidi, da bi bilo to potrebno in šele potem začnemo iskati neke humanitarne in druge pomoči. Gre za sistemsko reševanje. Tukaj ga mi ne vidimo. Preveč je odprtih vprašanj in prevelik je vložek, da bi lahko šli v tak rizik. Spoštovani! V naši ustavi je zapisano, da je cerkev ločena od države. Pri tem zakonu pa gre tudi za to, da damo v banko tiste dolgove, ki jih je s poraznim poslovanjem pridelala cerkev. Tukaj gre za Zvon in zadnjič sem slišal, da je rešitev za Zvon ta, da je ljudem že odzvonilo. Da ne govorim o možnosti odprodaje premoženja, ki je last državljanek in državljanov! Tega našega skupnega bogastva – tu ne gre za bogastvo, ki ga ima Vlada ali obstoječa koalicija, ampak je skupno bogastvo – ne smemo dajati v roke izbrancem, da bodo bogateli ter nato preko donacij, botrstva in miloščin vračali ljudem, ki bodo vedno bolj revni. Poglejte, spoštovana koalicija, ko smo sprejemali sistemske zakone, zakon o asistenci in tako naprej, jih niste sprejeli, jih niste potrdili. Odlašate z zakonom pomoči otrokom s posebnimi potrebami in tako naprej. Torej, tukaj gre za sistemsko reševanje in tukaj gre za dejanja in ne za leporečja. S prodajo energetskih družb kot so Petrol, hidroelektrarne, TEŠ, morda tudi nuklearna, peljete državo v energetsko odvisnost. Lastniki bodo po mili volji dvigovali cene energentov, ki jih bodo morali ljudje plačevati vedno dražje in s tem vemo, kam bomo pripeljali družinske in tudi druge proračune. Govorite o nujnosti ukrepov, ki jih je potrebno zadnje čase sprejemati v Državnem zboru, istočasno pa Vlada ni bila sposobna pripraviti pogodbe za črpanje kredita v vrednosti 440 milijonov, s katerim bi se poplačali tudi številni podizvajalci, naši slovenski podizvajalci. To nemarno početje Vlade nas bo v prvi fazi stalo nekaj 10 milijonov evrov, v nadaljevanju pa nekaj 100 milijonov evrov. Nobenega ne boli glava ali morda nihče ne želi odgovarjati, da bo HSE spravil na kolena in potem poceni odkupoval te omenjene družbe, kot sem dejal. Torej, v štirih mesecih ministru ni uspelo pripraviti pogodbe –, na moje poslansko vprašanje je odgovoril, da je to težko. Verjamem, izgleda da je za njega to že pretežko. Za to nemarno dejanje, katerega posledica bo toliko in toliko podražitev in seveda toliko in toliko izgub davkoplačevalskega denarja, je seveda potrebno tudi kazensko odgovarjati, ne samo z interpelacijo. Prepričan sem, da bomo o tem še veliko govorili.

Po enoletnem delu v Državnem zboru – kot je govoril kolega Potočnik – sem sam dobil

občutek, da se koalicija obnaša kot oseba, ki ima paraliziranega pol telesa. Takšni osebi rečemo: saj delate samo s polovico! Vi smatrate kot da drugega dela telesa, to je opozicija, tukaj ni. Takšni osebi po navadi rečemo, da je opravilno manj sposobna, če pa ne uporablja možganov, pravimo, da je – tiste druge polovice možganov – opravilno nesposobna. Poglejte, to se dogaja – nobenega našega predloga, nobenih naših dobronamernih misli niste sprejeli. Niti en naš predlog ni bil sprejet! To pomeni, da mislite, da smo bebeci, da nismo sposobni in v bistvu delamo tukaj v tem Državnemu zboru s polovico moči. To se potem prenaša na državo in to je izhod iz krize, spoštovani? Veste, tukaj so te konceptualne razlike, ki jih vi ne razumete, ne želite razumeti oziroma ne izkoristite te priložnosti, da bi koristili tudi naše sposobnosti, tudi naša pridobljena znanja ter jih vnesli v vašo zakonodajo ali v našo skupno zakonodajo. Za to nam gre!

Ne bom dovolil in dal možnosti, da boste samo vi v imenu vseh v naši državi odločali o tem, po kakšni ceni in komu se bo prodalo še to zadnje naše bogastvo in skupno premoženje. To je lahko skrajni ukrep in še takrat se mora točno vedeti, kaj bomo z denarjem od prodaje, v kaj bomo investirali, morajo biti izdelani načrti, programi in mora obstajati politični in družbeni konsenz, kajti tukaj gre za naše skupno premoženje. Vi nimate nič od tega, kar sem sedaj povedal, razen strašanske želje, da nekdo pride do bogastva na račun ljudi, ki jih vedno bolj tiščite v revščino.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Zdaj je pa na vrsti gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Hvala, gospa podpredsednica. Spoštovane kolegice in kolegi!

Danes se z velikim zanimanjem ponovno vključujem v razpravo v Državnem zboru, čeprav sem zadnje čase deloval zelo racionalno, ker se mi zdi, da te zadeve ne bodo obrodile nekih velikih pozitivnih učinkov ampak dostikrat izgubimo bistro in se gre v neko obtoževanje enega ali drugega in tako naprej. Nisem človek, ki bi dal pobudo za takšne zadeve, zato menim, da je potrebno danes razrešiti neke dileme.

Prva zadeva je, da prihaja do trka dveh konceptov glede razreševanja slovenskih sistemskih bank. Ne samo ekonomskih konceptov, finančnih konceptov ampak gre za dva politična koncepta, ki sta zasidrana v slovensko moderno družbo. Prvi koncept je tako imenovani koncept še vedno neke moderne tržne ekonomije z večjimi plastmi nekega planskega gospodarstva, ki ga, spoštovana opozicija, vi predstavljate. Drugi koncept pa je koncept neke moderne tržne ekonomije, na kateri funkcionirajo države, katere so nam bile v poplavi takratnih dogodkov 1990–1991 za vzor

in so nam še danes –, to so Švica, Avstrija, Nemčija, del skandinavskih držav. Po eni strani smo si prizadevali za spoštovanje človekovih pravic, temeljnih svoboščin, kar prejšnja skupna država nikakor ni osvojila, po drugi strani smo si pa želeli neke večje blaginje za vse naše prebivalce in prebivalke.

Nacionalni interes, o katerem poje hvalospeve, je v našem konceptu koalicije predvsem interes v sistemu blaginje ljudi – dviga blaginje, dviga kvalitete šolstva, na koncu tudi socialne države. Treba se je zavedati, da je v tržni ekonomiji stopnja socialne države vedno pogojena s stopnjo kvalitete gospodarstva, njegove moči, vpliva in predvsem nekih prednosti v svetu. Slovenski koncept je vsaj v prvi fazi posnemal del – kot večkrat rečem tukaj v parlamentu – nekih držav, ki so nam bile vzor. Torej, povzeli smo del teh sistemov, del germanskega prava smo nekako poskušali spraviti v naš pravni red, pozabili pa smo na nekaj osnovnih posledic te moderne slovenske družbe. Prihajali smo iz nekega planskega gospodarstva, kjer so bile te etično-moralne norme nekako predružačene v okviru nalog, s katerimi smo te sisteme povzemali.

Neplačevanje davkov, črne gradnje, vse to je v teh državah, iz katerih smo te sisteme povzemali, v poplavi nekih večjih kršitev na prvih mestih. Neplačevanje davkov – meni osebno, če ne plačam davka, če se grem sivo ekonomijo ali pa delo na črno, pomeni, da vam vsem nekako jemljem iz žepa, jemljem seveda tudi del te socialne države in tako naprej.

Tukaj je bil ta problem trka implementacije vseh teh sistemov v slovensko družbo, ki ni bil pravi. Ko smo se v zadnjih mesecih pogovarjali, kako rešiti problem slovenskih sistemskih bank, ki nam trenutno povzročajo največje probleme, je prišlo do trka dveh sistemov. Vi ste zagovarjali sistem, ki je bil sedaj neka praksa, v katerem smo dajali več kot 2 milijardi evrov samo zato, da poslujemo po sistemu večne dokapitalizacije slovenskih sistemskih bank. Danes se strinjam z razpravo, da so bile v te slabe terjatve vključene tudi zasebne banke ali pa tiste, ki imajo tukaj sedež nekih tujih večjih bank – ampak te banke so ta problem rešile v trenutku. Spomnimo se zgodbe o Hypo banki, kjer so zaznali nekatera večja kazniva dejanja in so v trenutku, ko so zaznali te zadeve, stopili zraven, zamenjali vodstvo, zamenjali nadzorni svet, takoj izpeljali neke postopke, ki v naših sistemskih bankah do sedaj niso bili možni.

In zdaj vas še sprašujem, recimo, da sem danes zelo neodvisen v teh razpravah, ali še naj naprej dajemo denar po istem sistemu, istim ljudem, istim tudi v srednjemu menedžmentu, ki je vedno v teh bankah – vsi ga pozabljamo, vsi ga podcenjujemo. Kot veste, obstaja podatek, da je v slovenskih sistemskih bankah zaposlenih skoraj 3 tisoč ljudi preveč in da te sistemske banke ne ravnajo najbolj

transparentno, ne ravnajo najbolj po načelih gospodarnosti in tukaj je tudi problem.

Kaj je bistvo tržne ekonomije? Ali ni to dobiček, ali ni dobiček tudi bistvo vseh tistih podjetij, ki so v državni lasti? Ko smo danes slišali, da je izplen dividend samo 90 milijonov ali nekaj takega, 500 milijonov pa je šlo iz proračuna za razne dokapitalizacije v zadnjih letih. To je naš minimum, kljub temu da imajo vsa ta podjetja v državni lasti monopolne položaje v Sloveniji. Ali se tudi tega zavedamo?

Kaj ima povprečni davkoplačevalec od družbe Telekom? V prejšnjem delu ste vsi govorili o Cerkvu – tudi jaz se ne strinjam s politiko Cerkve –, ampak treba se je pa vprašati, ali ni sramotno, da je Cerkev financirala izgradnjo najboljšega optičnega sistema, da imajo tisti majhni ljudje možnost dostopa do interneta. Na drugi strani smo imeli družbo Telekom, monopolno podjetje, ki je leta in leta jemala denar – davkoplačevalci so ji še pomagali zgraditi to omrežje –, na koncu pa velika večina naših ljudi še leta 2012 nima dostopa do interneta. To je problem. Mi se sestajamo s podjetji, ki imajo monopol, ne maksimirajo dobičkov, morali bi jih po trikratni ceni – ti dobički bi morali biti neverjetni, saj imajo ta podjetja monopol; in to je naš osnovni problem.

Moj koncept, in verjamem, da tudi koncept koalicije, je, da poskušamo s sistemom, konceptom slabe banke, ker menimo, da je implementacija tega sistema v slovensko moderno družbo – o kateri sem danes razlagal in ki ima vse te pomanjkljivosti moralno-etičnih vrednot – za nas najbolj optimalna. Po eni strani so bili ti ljudje v sistemskih bankah ključ problemov, ki jih imamo, po drugi strani potrebujejo dobesedno nek nadzor s sistemom – da se umaknejo vse te slabe terjatve na družbo, da se pogleda te slabe terjatve, da se v primernem času ti projekti, ki imajo probleme, torej ki so nasedli, odprodajo ali se izpeljejo te investicije do konca in se ti problemi razrešijo –, banke pa naj opravljajo svojo osnovno bančno dejavnost. V tem primeru financiranje gospodarskih družb, ki imajo neke izdelke, imajo storitve in ki so konkurenčne izven našega prostora – kot vemo, imamo neverjetno omejeno tudi plačilno sposobnost Slovenije in tu je ta problem. Mene ne skrbi, če so propadla slovenska gradbena podjetja, o katerih ste zdaj govorili. Imela so 12 let ali pa 20 let možnost graditi avtoceste – vemo za kartelne dogovore, stvari so pred sodišči –, imela so možnost nastopa v tujini. Povejte mi, zakaj jim to ni uspelo. Zakaj je vse propadlo? Ker v Bosni ali pa v Srbiji ta podjetja niso mogla imeti gramoza pri vsakem tovornjaku, nekdo ni mogel ukrasti še tri tovornjake zraven; zato ker so ta podjetja razpadla, ne samo moralno in etično, ampak ekonomsko, in tem vodstvom se lahko zahvalimo. To ni bil problem države, problem je bil v kartelnih dogovorih teh podjetij. Vsa manjša gradbena podjetja so še vseeno obstala, sedaj

pa me seveda skrbi, da bodo, če ne rešimo tega krča, tudi ta manjša podjetja, ki so konkurenčna, ki imajo dobra vodstva in ki ne dobijo financiranja s strani sistemskih bank, začela propadati. Bistvo vseh reformnih zakonov tu notri je samo nekaj: če bi imeli danes 50 tisoč delovnih mest več, bi lahko tukaj reševali neke manjše zakone in se ne bi rabili ukvarjati s totalnim kolapsom države, ki se nam pa bliža. V primeru, da to državo vodijo sindikati, da to v bistvu niso sindikati – po eni strani bi lahko dejal, da bistvo sindikatov izredno spoštujem. Sindikati so v procesu nastajanja držav, kapitalističnega gospodarstva, odigrali svojo močno vlogo – tu so prispevali k človekovim pravicam in svoboščinam –, ampak sindikati nastopijo takrat, ko imamo kaj deliti, drage dame in gospodje. Ko pa nimamo česa deliti, ko se nam ta kolaps bliža z neverjetno hitrostjo, ko ni časa, ni časa, dame in gospodje, potem pa ni druge rešitve, tudi če je ta rešitev s strani nekaterih strokovnjakov in ima določene pomanjkljivosti, je vseeno boljša kot rešitev, ki je do sedaj vladala. Predvsem se je še nečesa treba zavedati: predsednik Vlade hodi v države, kjer bi ljudje radi vlagali, ampak tudi zadnja prodaja obveznic na ameriškem trgu je bila relativno ugodna v tem času. Vprašati pa se je treba, če je bila ugodna prodaja vseeno posledica obljube predsednika Vlade, da bomo izpeljali določene reforme in da bomo rešili projekt slovenskih bank. Kaj naj naslednjič, spomladi, ko bomo znova prodali novo kvoto obveznic, reče predsednik Vlade v svetu? Ali naj reče da, ne izpolnjujemo nobenih obljub, ne ravnamo po načelu pakta suncervanda, ampak dajte nam! To je približno sistem Grčije, ne bomo izpeljali nič. Jaz bi obupal, jaz bi odstopil, jaz bi poskušal, kot poslanec ne vem, kaj naj naredim! Ampak kaj bo problem? Ko bo prišlo do kolapsa, se bodo ljudje umaknili; tistim, ki so pri slovenskih bankah držali in so imeli veze in poznanstva in so črpali vse te kredite, bo šlo še vedno dobro, imajo rezerve. V teh problemih bo vedno nasrkal tisti najmanjši človek, tisti, za katerega vi pravite, da se borite in to je večni problem. Zdaj nadaljevati s konceptom nekega delno planskega gospodarstva v reševanje slovenskih sistemskih bank je totalni nonsens in tu zdrži nobena ekonomska logika. Vsak sistem, ki ga implementirate v neko družbo, rabi še celo vrsto analiz o tem, kakšna je ta družba, od kod je nastala, kakšna je etična, moralna drža in vsi ti problemi, ki so, zdržijo samo ta koncept, koncept slabe banke. Seveda, slaba banka je slaba rešitev za tiste, ki so bili pri izviru doseganja kreditov brez kakršnekoli ekonomske logike privilegirani. Tudi je slaba rešitev za tiste ljudi, ki so bili pri tem koritu, ki so obvladali ta sistem zadnjih 22 let. Je pa dobra rešitev predvsem za slovenska podjetja, ki imajo konkurenčne produkte, ki imajo konkurenčne storitve, ki lahko kot dobri izvozniki nekako nosijo ekonomske posledice, ki lahko dvignejo blaginjo slovenskih državljanov in državljanek na eno višjo raven. Zato verjamem, da je žal zadnja

rešitev, da Ustavno sodišče presodi – da mu danes damo to karto, dobesedno –, ali ni prišel čas, ko je ta institut referendumu s strani enega sindikata, ki je v bistvu v manjšini, ali je ta pravica tega sindikata pred pravicami 2 milijonov ljudi in naj Ustavno sodišče torej v tem konceptu odloči.

Menim, da je prišel čas, da smo pred kolapsom sistema, ko se nam lahko ta socialna država in država v ekonomski suverenosti sesuje in tega si ne bi želeli. Bil sem udeležen pri začetku nastajanja te države, ne bi pa rad bil sedaj, ko bo ta država kolapsirala zaradi nekaterih konceptualnih nesoglasij nekega sistema, bivšega enopartijskega sistema, kjer ne pustijo, da bi to državo končno speljali na pot blaginje, na pot nekega tržnega resničnega gospodarstva z enodelno, dobro socialno politiko. Hvala.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Borut Ambrožič.
Pripravi se mag. Katarina Hočevar.

MAG. BORUT AMBROŽIČ (NeP): Hvala za besedo, predsedujoči. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Predgovornik mi je v bistvu dal potrebno iztočnico, s katero bi želel opozoriti, kot je omenil, na soočenje različnih konceptov glede reševanja oziroma sanacije našega bančnega sistema. Nesporno je, da je potrebna sanacija bank, vprašanje je očitno samo, kako jo tukaj prisotni opozicijski ali koalicijski poslanci vidijo oziroma vidimo. Zaradi ocen Banke Slovenije, Združenja bank in velikega dela strokovne javnosti menim, da do sedaj predstavljenih štirih modelov reševanja bank slaba banka predstavlja slabo rešitev. Gre za ureditev vprašanja slabih terjatev izven bank z ustanovitvijo posebne pravne osebe, na katero se prenesejo te slabe terjatve. Velik del bančne, ekonomske ali pa tudi pravne, strokovne, srenje ponujene rešitve koalicije ne vidi kot dobre, saj meni, da je s ponujenim načinom, z državnim denarjem, možno pokrivati izgube zasebnih lastnikov. Pomisleke imam tudi zato, ker ta posebna pravna oseba ne bo imela tako rekoč nobene odgovornosti do Državnega zbora in javnosti, ker ne bo vezana na določbe, ki veljajo za informacije javnega značaja. Pomisleke imam tudi glede omogočenega odkupa vseh terjatev bank z lastninskimi deleži bank v gospodarskih družbah, ki so se znašle v likvidnostnih težavah po nizkih, če želite, več kot ugodnih cenah za morebitne izbrane kupce. Dejstvo je tudi, da je Banka Slovenije pripravila svoj predlog zakona, ki pa ni bil upoštevan. Prav tako je dejstvo tudi, da našega bančnega sistema ne tvorijo samo tri banke, ampak več kot 20, ki delujejo v slovenskem bančnem prostoru. Predlagane zahteve, ki je na današnjem dnevnem redu, zato ne morem podpreti, čeprav pa je formalna

možnost, ki jo koalicija s to zahtevo uvaja, povsem na mestu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Katarina Hočevar.
Pripravi se gospa Renata Brunskole.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Sama bom sklep za ustavno presojo podprla, ker izhajam iz tega, da je potrebno v zasebnem in poslovnem življenju probleme reševati. Ta zakon razumem kot prvi korak, kot začetek normalizacije razmer v slovenskem bančnem sistemu. Treba ga je narediti čim prej in vsakršno oviranje ni v interesu Slovenije.

Začela bi s tem, da se Vladi očitajo dve stvari. Prvič, da varčuje. Sama prihajam iz običajnega slovenskega gospodinjstva in naučili so me, da če varčujem, moram imeti na koncu nekaj privarčevanega. Mi pa še vedno porabimo več kot ustvarimo in še vedno nič ne privarčujemo, le zadolžujemo se manj. Druga stvar, ki se očita tej vladi, je, da nimamo nobenih ukrepov na področju prihodkov proračuna in drugih spodbud gospodarstvu, pa praktično vsak teden predlagamo kakšen tak zakon. Eden takšnih ukrepov je tudi Zakon o ukrepih za sanacijo bank, ker je podlaga za spodbujanje kreditiranja in s tem temelj za oživljanje gospodarstva. Čeprav zakon dopušča tudi drugačno ukrepanje, pa največ govorimo o slabi banki in mislim, da večina prebivalcev ne razume, kaj to pomeni. Slaba banka bo izdala obveznice, za katere bo jamčila država in s temi obveznicami bo slaba banka od bank odkupila tako imenovane slabe terjatve in te banke bodo na podlagi teh obveznic v tujini lahko najemale kredite in kreditirale naše gospodarstvo. To se pravi davkoplačevalski denar se ne bo podaril ampak kvečjemu uporabil kot jamstvo oziroma kot poroštvo. Ob uspešnem upravljanju s temi terjatvami bomo večino tega dobili nazaj, s tem pa naredili veliko javno korist s popuščanjem kreditnega krča in zagonom gospodarstva. Le kako, če gre pa pri teh terjatvah dejansko za škrt robo? Bistvena prednost slabe banke je v tem, da za razliko od bank, ki zdaj in v tem trenutku potrebujejo kapital, lahko počaka nekaj let, da premoženje pridobi na vrednosti. Na primer med premoženjem bodo lahko tudi zdrava, vendar prezadolžena podjetja, ki se bodo preko slabe banke razdolžila. Slaba banka potem to premoženje proda in s tem skuša pokriti stroške svojega poslovanja. Če ji to uspe, država ne vložiti evra davkoplačevalskega denarja. Šele če ji to ne uspe, preko mehanizma jamstva za obveznice poplača izgube. Torej bodo bankirji vendarle prišli do davkoplačevalskega denarja. To so večinsko državne banke in bankirji smo na žalost mi – tako smo želeli v preteklosti. Sanacija bank, ki so v večinski lasti države, je

zgolj uveljavljanje odgovornosti lastnika, žal. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Renata Brunskole,
pripravi se gospod Ivan Gril.

RENATA BRUNSKOLE (PS PS): Hvala lepa.
Lepo pozdravljeni!

V Pozitivni Sloveniji dobro razumemo probleme težke gospodarske situacije v Sloveniji, vendar to ne pomeni, da se mora zakon o slabi banki v takšni obliki izvajati. Ta zakon je pripravljen tako, da bodo banke očiščene slabih terjatev, neplačanih kreditov in te slabe terjatve bodo šle v slabo banko in s tem v breme davkoplačevalcev – 5 milijard evrov, kar pomeni 2 tisoč 500 evrov na državljanke in državljane Republike Slovenije.

Zdrave, očiščene banke kot so NLB, NKBM in Abanka, v katerih ima lastniški delež država, bodo na trgu za prodajo, lahko tudi tujcem. Lahko se zgodi, da Republika Slovenija ne bo imela več vsaj deleža v kateri od bank v Sloveniji. Kaj to pomeni za razvoj slovenskega gospodarstva, podporo gospodarstvu in bančništvu? Slabo popotnico.

Na primer, Nova Ljubljanska banka v širšem evropskem bančnem prostoru pomeni pomembno banko, saj ima poslovno mrežo z izkušenimi bančniki in širokim spektrom bančnih storitev. Ima trg in vse tisto, kar bi si želela imeti vsaka tuja banka, tudi tista, ki si želi širiti svoj bančni prostor v Slovenijo in na finančne trge bivše Jugoslavije in še dlje. Očiščena banka bo zagotovo zanimiva in možno je, da so največji interesi, morebitni kupci, v resnici že znani.

V Pozitivni Sloveniji si želimo, da se kreditne mape odprejo. Ne želim več slišati, da se kdo od nas česar koli boji. Naj se ugotovi, kako so bili odobreni krediti tudi v letih od 2004 naprej, tudi v letu 2006, 2007, kdo je dobil kredite ali pa je mogoče izvajanje tega zakona velika želja koalicije, da se pri odpiranju map določi koalicijska prioriteta: katere mape in ne ravno vse mape po vrsti.

Zelo zanimivo bo videti tudi mape kreditov tistih podjetij oziroma finančnih družb, ki so v Beli krajini povzročile izgubo več kot 2 tisoč delovnih mest, predvsem v tekstilni industriji, v Beti Metlika, to sta Zvon Ena in Zvon Dva. Brezposelni ljudje se zaradi tega borijo za preživetje. Zavajajoče so izjave, da bo izvajanje tega zakona pripeljalo do odprave kreditnega krča – ne bo nič boljše zaradi tega zakona, ne bo zato več kreditiranja podjetij. S tem zakonom bo zmanjšan pomen regulatorja bančnega sistema Banke Slovenije. Banka Slovenija bo na stranskem tiru, praktično ne bo več opravljala funkcije, ki jo ima danes po Zakonu o Banki Slovenije. Minister za finance je na seji Odbora za finance povedal, da ocenjuje, da gre za neznanje in nepripravljenost regulatorja – torej Banke Slovenije. Po novem zakonu o slabi banki

banke praktično ne bodo več potrebovale Banke Slovenije. Zaradi zakona o slabi banki ne bo razvoja gospodarstva, ne bo odprave kreditnega krča, lahko pa bomo ostali brez bank, ki bi bile tudi v lasti Republike Slovenije. Referendum je ustavna pravica ljudi, da odločijo, da koalicija in Vlada ne prodajata slovenskih bank in dodatno ne obremenita ljudi z neplačanimi krediti, kar v temu trenutku omogoča zakon o slabi banki. Obrazložitev za ustavno presojo ne zdrži, je premalo argumentov, in je ne bom podprla.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ivan Grill, pripravi se gospod Franc Pukšič.

IVAN GRILL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Naj uvodoma pojasnim vsem tistim, ki nas spremljajo, da je danes zopet veliko zavajanja s strani opozicije predvsem, da slaba banka prinaša breme na naše davkoplačevalce. Prav nobene razlike ni, če bi šli v dokapitalizacijo – tudi tam bo dokapitalizirala država, če bi se tako odločili, z davkoplačevalskim denarjem. Edina razlika je v tem, vsaj izkušnje kažejo tako, da je vsaka dokapitalizacija pokrila finančne luknje, odtekanje denarja v privatne žepe in da do danes nismo odkrili niti enega krivca. Slabi krediti, nezavarovani krediti – to je bil v bistvu legalen način kraje tisočletja. Kraja tisočletja se je v Sloveniji že zgodila. Od teh 6 milijard slabih terjatev, kolikor se ocenjuje, sem prepričan, da sta dve tretjini denarja šli na privatne račune, ki se seveda tudi skrivajo v drugih državah. Sedaj bi zopet želeli, da davkoplačevalci z dokapitalizacijo pokrijemo to finančno luknjo in nobenemu se zopet ne bi zgodilo nič, tako kot do danes. To je slaba rešitev in takšne rešitve ne podpiram.

Tudi slaba banka ni idealna rešitev. Današnja vprašanja, koliko nas bo to stalo, žal nimajo odgovora – nihče ne more povedati, koliko bo to stalo, kajti finančne razmere na trgu se spreminjajo, in dlje odlašamo s tem, več bomo verjetno morali tudi prispevati in participirati pri temu. Sam trdno verjamem, da je rešitev s slabo banko boljša od dokapitalizacije. Prej je eden izmed razpravljavcev opozicije govoril, da so imele tudi banke v Sloveniji, ki so v lasti tujcev, slabe terjatve. Res je, poznam primer ene banke, ne bom je imenoval, ki je imela nekaj takšnih terjatev, za katere ni bilo mogoče dobiti denarja, ampak so se lotili te sanacije. Na kakšen način? S slabo banko znotraj te banke – povsem enak koncept, kot ga prinaša ta zakon, samo da je bila tam igrala sama banka s pomočjo matere iz tujine, ki jo je morala zraven sofinancirati, tukaj pri nas bi bila pa država. Tukaj razlagati o tem, kako bi lahko banke same sanirale te slabe terjatve – to je nemogoče! V tej banki, ki je ne želim omenjati je bil tisti oddelek, ki se je ukvarjal s slabimi terjatvami, povsem izoliran od tistih oddelkov, ki

so bili krivi, da je do slabih terjatev prišlo. Ukvarjali so se s firmami, ki so zabredle v težave, iskali so seveda tudi krivce in stvar so v glavnem sanirali. Tukaj je lahko verjetna enaka pot, če bi se seveda ta zakon uveljavil. Z vsakim dnem, ki ga izgubimo – to je zdaj že mesec dni – , je na izgubi, kdo drug kot Slovenija in tudi državljanke in državljani. Ne zavajati javnosti, ne zavajati oziroma ne se tukaj pretvarjati, da ne vemo ali da ne vedo, kje so tisti ključni razlogi, da se temu zakonu nasprotuje. Ta sindikat, ki je zbral te podpise in ki si bo zdaj v nadaljevanju, če ne bo Ustavno sodišče to prepovedalo, je v bistvu samo podaljšana roka posameznikov – oni so bili izigrani. Prepričan sem, da veliko ljudi, ki so podpisali to zahtevo, zakona ne pozna in se sploh ne zaveda, kaj so podpisali. Ključen razlog je v tem – gospod Jakič, verjetno ste o teh zadevah bolje obveščeni kot jaz, kam so šli. Pa prosim, če mi pustite, da dokončam misel. Trdno sem prepričan, da je ključen člen v tem zakonu, ki je najbolj sporen, ravno 33. člen, ki za štirikrat, za štirikrat podaljšuje rok, da zadeva ne more zastarati. Vemo iz preteklosti, veliko sodnih procesov ali veliko kriminalnih dejanj ali tudi raznih malverzacij je zapadlo, ker so stvari zastarale. Tukaj pa se bo ta rok podaljšal za štirikrat in to je verjetno največji strah za marsikaterega, ki zdaj v ozadju usmerja sindikate in skuša to zadevo tudi na ta način onemogočiti.

Tako, da bom ta sklep seveda tudi podprl in upam, da bo Ustavno sodišče ocenilo, da ima protiustavne posledice in da bo prepovedalo referendum, ker ni potreben. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Na vrsti je gospod Franc Pukšič, pripravi se gospod Roman Jakič.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Lep pozdrav kolegice, kolegi, podpredsednik!

Še malo – kmalu bo leto dni, odkar smo v koaliciji, odkar smo odgovorni za vodenje te države. Če bi opoziciji in sindikatom uspelo spraviti ta dva zakona o holdingu in slabi banki na referendum, če bi ta dva zakona na referendumu tudi padla, bi to pomenilo stop možnosti nadaljnega funkcioniranja naše države na način, ki vendarle še pelje tudi v vzpostavljanje boljših pogojev za gospodarstvo in za izhod iz tega velikega kupa dreka. Če nam to ne bi uspelo, nam ostane samo to, da dobimo evropsko trojko in bo ona povedala, česa vsega ne bo, na kakšen način bomo smeli in delali naprej. To bi po vsej verjetnosti pomenilo tudi predčasne volitve, padec koalicije in tako dalje. To je verjetno tudi cilj opozicije. Legitimen cilj opozicije, da ruši vlado, da ruši koalicijo. Vendar drage kolegice in kolegi, v kako slabem stanju smo dobili to državo – tega še sanjali nismo, preden se je zgodila zamenjava oblasti! Sam sem prejšnja tri leta v opoziciji iz tega mesta, iz

meseca v mesec, iz proračuna v proračun opozarjal takratno vladno koalicijo – precejšnji del teh poslancev je danes v Sloveniji z enim predznakom – na zadolževanje v samem proračunu in na neizkoriščenje evropskih sredstev. Ni bilo razpisov, ni bilo podpisanih pogodb, ni bilo projektov. Danes nam seveda z istim vatlom, ko se to obdobje končuje, vračajo: Kako pa boste vi to izkoristili? Ja, prekleto težko. Tudi pogajalska izhodišča za novo perspektivo 2014–2020 so za Slovenijo tudi iz tega razloga slabša, ker tistega, kar smo imeli na razpolago, nismo izkoristili.

Kaj se je zgodilo v zadnjih treh letih, ko nas je bivša vladna koalicija zadolžila za skoraj 8 milijard evrov in pri tem nič ustvarila, ne rezerv, ne dodane vrednosti, ne delovnih mest? Enostavno, za nekaj časa navidezno umetno ohranjanje delovnih mest, predvsem pa seveda pokrivanje teh tajkunskih kreditov za dalj časa. Strinjam se s tistimi, ki pravite, da tudi krediti, ki so bili – in se bo iz tega tudi videlo – dani Zvonu, da ni bilo pravilno. Seveda ni bilo pravilno, ampak ni bilo pravilno tudi to, da so bili dani krediti za izgradnjo Stožic, ki ne bodo nikoli vrnjeni. Ni bilo pravilno to, da je župan ali pa sedaj predsednik največje opozicijske stranke vzel telefon in poklical na banko in naročil, koliko denarja, koliko kreditov, koliko milijonov je potrebno dati, seveda brez garancije.

Kakšna je razlika med konceptom, ki ga predlagamo in konceptom, ki ga zagovarja opozicija? Vaši koncepti, kolegice in kolegi iz opozicije, so bili, mislim da najmanj trikrat, že preizkušeni in najmanj trikrat so se banke že dokapitalizirale. Povejte mi – od teh trikrat, dokapitalizacije – koliko ljudi, ki so odgovorni za to, da je prišlo do teh dokapitalizacij, danes sedi v zaporu. Koliko? Niti eden, niti vemo ne, kdo so bili krivci, da je do tega prišlo. S tem zakonom, torej o slabi banki, v samem zakonu piše, bomo te stvari uredili. Prvič, tako kot je bilo rečeno, podaljšajo se zastaralni roki. Drugič, vse tiste mape, ki bodo prešle na to družbo, ne bodo imele več tajnosti in zato bodo odgovarjali imena in priimki, levi in desni podpisi na pogodbah, odgovarjali tudi tisti, ki so sedeli v upravah in odgovarjali tisti, ki so sedeli v nadzornih svetih. Torej, to je en vidik.

Drug vidik, povejte mi, koliko bank v svetu se ukvarja s podjetji, s stanovanji? Koliko bank na svetu je lastnic gospodarstva? Običajno ne, bankirji in banke so banke, ki dajo kredite gospodarstvu in prebivalstvu. Tisti, ki se ukvarjajo s podjetji, s stanovanji in tako dalje, pa se naj ukvarjajo s tem. V tem primeru bodo ti slabi krediti prešli na to družbo in vse banke s potrebno dokapitalizacijo se bodo ukvarjale s tistim, za kar banke so – za kreditiranje gospodarstva in prebivalstva. Govorjenje, da bomo na ta način napravili 4 milijarde evrov, je seveda nadaljevanje obtoževanja. Eden od poslanskih kolegov iz Pozitivne Slovenije je rekel, da mu je žal, da je med nami toliko tega slabega duha obtoževanja – res je, tudi meni je

žal. To, kar se je dogajalo zadnja dva dneva je seveda katastrofa, – da se toliko obtožuje. Pa vendarle se kasneje izkaže, da tisti, ki so stopali pred novinarje, teatralno nastopali v Državnem zboru, niso govorili resnice. Tako je seveda tudi z nekaterimi današnjimi nastopi, ta duh obtoževanja s strani kolegov opozicije je, seveda za moje pojme, popolnoma destruktiven in nesprejemljiv. Govoriti: nam gre za socialo, vam gre pa za večanje dobička, kapitala in ne vem kaj takega – skratka, lepo vas prosim, kje so časi, kdo je tisti, ki je vodil veliko večino v teh 22 letih te države in ki je pripeljal državo v to stanje, v katerem smo danes. Govoriti o prodaji energetike, o nuklearkah, govoriti o prodaji termoelektrarn, hidroelektrarn in tako dalje – to je resnično nalivanje olja na brazgotine ljudi, ki delajo za zelo nizek denar, na brazgotine ljudi, ki so brez služb, na tiste, ki imajo nizke pokojnine in seveda na to stanje, ki se nam dogaja.

Da pošljemo to odločitev o tem zakonu o slabi banki na Ustavno sodišče, je enostavno nuja in prisila, prav zaradi tega, ker želi opozicija s svojimi postopki, s svojo teatralnostjo doseči prav še več negativnih učinkov – ali kakor je bilo rečeno: čim slabše za državo, tem boljše za vas v opoziciji! Vendar bi se morali zavedati, da to ne pelje v rešitev te države, žal. Morali bi vendarle v takšnih ključnih zadevah, sedaj ko je pomembna država, ko naj ne bi bili pomembni posamezniki, določene stvari speljati.

Kolegice in kolegi, do sedaj smo pokazali, da z državo znamo gospodariti – to je koalicija, ki ne deli; koalicija, ki varčuje; koalicija, ki zaradi teh varčevalnih ukrepov ne dobiva pozitivnih točk; koalicija, ki enostavno rešuje to državo. Resnično mi je žal, me boli, da tako napadete, tako zakon o holdingu kot seveda tega za katerega ste, milo rečeno, naredili to, kar ste, v zadnjih 15 minutah pred polnočjo, žal. Pri temu zakonu o slabi banki pa – dobro veste, da se s takšnim zakonom strinjajo, imamo soglasje tako od Evropske centralne banke, Združenje slovenskih bank ni proti, Evropska komisija se strinja, Mednarodni monetarni sklad se strinja in tako dalje, samo za opozicijo ni dober. Govoriti, da naj torej davkoplačevalci, naj ljudje odločajo o tem na referendumu, je seveda popolnoma nesprejemljivo. Res pa je, da z vsemi temi dejanji državo peljemo še na slabše kot pa bi jo lahko in morali.

V temu trenutku bi se dejansko morali ukvarjati s tem, kako izkoristiti še tiste 3,5 milijarde evrov nepočrpanega evropskega denarja, kaj vse bo torej možno narediti. Ne pa se ukvarjati s tem, na kakšen način osvoboditi banke teh slabih kreditov – torej trikrat ste to že poskusili narediti, pa niste dokončali dela, pustite tokrat. Tako v zakonu o holdingu kot tudi notri v tem, vse povsod je dovolj varovalk, da bodo stvari potekale preko Državnega zbora – nič ne bo potekalo za zaprtimi vrati in pod mizami. Res pa je da, verjamem, se marsikdo boji, da se bodo te kreditne mape, ki ne bodo

več tajne, odprle in za to bo marsikdo odgovarjal.

Prej je bilo rečeno, da v temu zakonu nič kaj ne pomeni štirikratno podaljšanje zastaralnih rokov, ker so v Kazenskem zakoniku in v Zakonu o kazenskem postopku kazni milejše in za obdolženca veljajo milejše kazni. Potem je treba še ta zakon oziroma tista dva zakona dodatno spremeniti in popraviti. Če resnično obstaja želja, da tisti, ki so državo pripeljali na rob propada, za to odgovarjajo, potem bi morali tukaj nastopiti enotno.

Sam bom, kar se tega tiče, danes podprl predlog, da gre na Ustavno sodišče. Po mojem ni nobenega razloga, da tega ne bi speljali tako, kot smo predlagali. Po vseh zagotovilih, tudi mednarodnih in evropskih, to ni edini način, ampak v tem trenutku – sodelovali ste pri pripravi te zakonodaje čez celotno poletje – smo prišli do točke, kjer smo nekatere stvari tudi upoštevali, protikorupcijske komisije, in tako dalje, in sestavili zakone in sedaj jih je treba speljati in izvajati.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Replika, gospod Srečko Meh, izvolite.

SREČKO MEH (PS SD): Govorjenje o tem, da je metanje peska v oči o prodaji recimo slovenske energetike, je seveda takšno sprenevedanje, da ga še nihče ni videl. Minister slovenske Vlade je s sindikati energetike podpisal pismo, s katerim se je obvezal, da bodo prodali samo 50 manj 1 delnico slovenske energetike. In drugič, opozicija ni sprožila tega referendumu. Sprožili ga so sindikati. Danes poskušamo povedati, da bi bilo prav, da se skupaj sestavimo in da poskušamo rešiti ta zaplet, ki so ga sindikati razumeli. Ne reči, da hoče opozicija samo slabo tej državi. Oprostite, tega nisem rekel, tega nikoli nihče od nas ni rekel. Rekli pa smo, da je to slaba rešitev – slabša od tiste, ki bi jo lahko našli skupaj.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Roman Jakič, pripravi naj se gospod Ivan Simčič.

ROMAN JAKIČ (PS PS): Hvala za besedo.

Koalicija, ne vem, če imate po škandalu kraje referendumskih podpisov še toliko obraza, da onemogočate sindikatu, da zbere podpise za referendum o slabi banki oziroma o slabem zakonu. Ne razumem seveda, da vam ni niti malo nerodno, zavedajoč se dejstva, da ste po mojem namerno izgubili 36 pol z več kot 400 podpisi tega istega sindikata, zadrževali odločbo do zadnje minute, nad poslance Pozitivne Slovenije pa redno in ciklično pošiljate kriminaliste preiskovat njihove lastne podpise. Sram vas je lahko. Ker je napad seveda najboljša obramba, me ne presenečajo današnje razprave. Ne preseneča in seveda mi je popolnoma jasno, da je v teh nastopih predvsem

SDS in Nove Slovenije in seveda nekoga, ki je prej bil v SDS, pa je pozabil, da je SLS bila v vseh vladnih koalicijah, samo ena velika zlagana retorika – retorika čistunstva. Predlagatelj, gospod Tanko, govori o slabih kreditih, zavedajoč se dejstva, da ve, da mi vemo, da on ve, da je za slabe kredite v veliki večini kriva politika SDS iz obdobja 2004–2008, ko je vlado vodil Janez Janša. Pravijo, da ko te kača piči, se bojiš zvite vrvi. In problem slabe izkušnje je danes pred nami, zato je verjetno okopavanje na dveh bregovih takšno kot je. Pač mi imamo slabo izkušnjo iz vladavine SDS in Janeza Janše v letih 2004–2008. Zato ne razumem, zakaj poskušate nam naprtiti – predvsem Pozitivni Sloveniji, če odmislimo mene pa ene treh tukaj, jih je kljub vsemu 24, ki še niso zasedalo tega mesta –, da smo krivi za vse, kar se je v zgodovini te prejšnje Vlade zgodilo. Dajte že enkrat objaviti vse te podatke, kdo je dobil kredite brez pravih garancij. Jaz ga nisem. Nisem dobil nobenega kredita brez pravih garancij. Svojega za hišo sem odplačal in to lahko preverite. Vi objavite vse – mislim pozivam vas, da objavite vse –, ne pa selektivno samo tistih, ki vam odgovarjajo za vaše politično obračunavanje z opozicijo. Popolnoma jasno mi je – in to lahko zasledim tudi na socialnih omrežjih –, da imate od svojega centralnega komiteja navodilo, da ponavljate eno in isto mantra laži in podtikanj. Gospa Irglova in gospod Grill, v resnici imajo vaš predsednik vlade in predsednik vaše stranke in notranji minister vaše stranke te dokumente. Mi jih nimamo. Če bi jaz imel ta dokument, bi ga danes objavil, cel spisek. Vi pa imate te dokumente, pa govorite o tem, da mi ne pustimo, da bi objavili te dokumente. Ne razumem več te igre – imate dokument, iz katerega izhaja, kdo je dobil slabe kredite, in ga skrivate pred javnostjo, nas pa obtožujete, da tega v javnost ne damo. Mislim, to je res zlagana politika.

Govoril sem tudi o moralni krivdi. Gospod Horvat iz Nove Slovenije, poglejte, vi ste v resnici pumpali žogo bančnega sistema, ki jo je uspela prerezati vaša najbližja zaveznica, to je slovenska Rimskokatoliška cerkev. / oglasanje iz dvorane/ No, najbližji ste. Če Rimskokatoliška cerkev ni zaveznica Nove Slovenije, potem pa ne vem, kdo v tej državi je. Ampak ta ista Rimskokatoliška cerkev je v svoji, bom rekel, materialni požrešnosti z Zvonom Ena in Zvonom Dva v zrak pognala skoraj milijardo evrov. Milijarda evrov je v resnici dvakrat toliko, kolikor smo se državljanke in državljani v Sloveniji odpovedali – nekateri prostovoljno, nekateri pod prisilo – ob prvem paketu varčevalnih ukrepov. Dvakrat toliko! Cerkev je vsakega državljan, samo Zvon Ena in Zvon Dva, zadolžila za 500 evrov od teh 2 tisoč 500, kolikor so državljanke in državljani zadolženi s strani slabih kreditov.

Zato še enkrat pozivam Vlado Republike Slovenije, da stopi pred javnost in objavi vse spiske, da bomo razčistili glede tega. Danes sem dvakrat slišal, pa bom citiral kolegicu

Irglovo, ki je rekla: "Klici za prijateljske kredite so prihajali od predsednika največje opozicijske stranke, Zorana Jankoviča." ... / oglašanje iz dvorane/ Povsem točen citat! ... / oglašanje iz dvorane/ No, ampak da so bili klici. No, ampak vic je v tem, mene samo zanima, ste dobili prisluhe? Imate kakšen dokaz, da je to res prišlo, ali o čem govorite? ... / oglašanje iz dvorane/

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Besedo ima gospod Roman Jakič, prosim.

ROMAN JAKIČ (PS PS): Najlepša hvala, gospod podpredsednik.

Pozivam Vlado, da to objavite in nehate maltretirati opozicijo, da je kriva za to, da ti krediti niso objavljeni. Še enkrat pa povem, če boste dali ta dokument opoziciji, ga bo rade volje sama objavila in se samoovadila, če že mislite, da smo za karkoli krivi.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Replika, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani poslanski kolega, dragi Roman!

Veste, očitati Novi Sloveniji, da smo mi zavezniki Cerkve ali da je Cerkev naša zaveznica, to je pa že malo preveč in vam kot večnemu slovenskemu politiku to le ne pritiče – mislim sem, da imate malo več širine. Sam vas osebno ne bom nikoli diskreditiral, vam je pa to kar v navadi.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Mislim, da sem naredil manjšo napako, ker, gospod Horvat, še niste razpravljali. Mislim, da niste. Ja, ker nisem vseskozi vodil seje. Bili ste pa kratki, zato se vam opravičujem za svojo pripombo.

Na vrsti je gospod Ivan Simčič. Pripravi naj se gospod Robert Hrovat.

IVAN SIMČIČ (NeP): Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani navzoči!

Vlada Republike Slovenije je 20. septembra 2012 določila Predlog zakona o ukrepih Republike Slovenije za stabilnost bank. Cilj: s sprejetjem zakona bodo v Republiki Sloveniji omogočeni ukrepi za krepitev stabilnosti bank in tako celotnega finančnega sistema, ki bodo dvignili bonitetne ocene bankam in celotni republiki Sloveniji ter omogočili lažjo dostopnost do virov financiranja. To je le eden izmed potrebnih pogojev za povečanje gospodarske aktivnosti, o kateri večkrat govorimo. Zakaj ukrep? Če reformnih ukrepov Republika Slovenija ne bo uveljavila ali jih ne bo uveljavila pravočasno, bo morala zaprositi za mednarodno finančno pomoč. Ukrepov ne bo več določala sama, ampak z nekimi gospodi iz Bruslja, ne strici – ne vem,

kako jih bomo imenovali. Mednarodni denarni sklad meni, da je zakon, ki bo urejal upravljanje terjatev bank, prvi korak k reševanju nakopičenih slabih terjatev, zakon o krepitvi stabilnosti bank pa bo pomagal reševati finančne težave številnih velikih, nefinančnih družb; protiustavnost obstoječe veljavne zakonske ureditve – namen prvega odstavka 21. člena Zakona o referendumih in o ljudski iniciativi je, da se z odločitvijo Ustavnega sodišča prepreči, da bi volivci na referendumu lahko sprejeli odločitev, ki bi onemogočila odpravo protiustavne zakonske ureditve. Še nekaj bi rad povedal, večkrat govorimo o referendumih. Glede na število izvedenih referendumov v samostojni Republiki Sloveniji, sploh v prejšnjem mandatu, ko se je na inštitutu izrazila zloraba, osebno menim, da bi bilo potrebno te omejiti – nikakor ne v ožanju pravice do referenduma državljanek in državljanov, temveč z nekimi razumnimi okviri. Dejstva kažejo na ignoranco ljudi glede udeležbe na referendumu, z nekaj izjemami: referendum o Evropski uniji in NATU. To nam mora veliko povedati o tem, kaj si ljudje sploh mislijo o referendumih. V ta namen, da se uredi institut referenduma, je že vložena novela Zakona o referendumih in o ljudski iniciativi. Vložen je tudi predlog za začetek postopka Ustave Republike Slovenije v tem delu. Pričakujem in upam, da se bo tekom razprave o teh aktih sprejela razumna odločitev. Samo v razmislek, če se institut referenduma zlorablja, kaže razmisliti o neki vrsti odgovornosti pobudnikov zahteve za referendum. Mogoče tudi o finančni odgovornosti v smislu delnega kritja stroškov izvedbe referenduma v primeru, da le ta ne uspe. Ni namreč poceni igrakanje z referendumom. V zadnjih 20 letih smo imeli 20 referendumov. Nekje 80 milijonov evrov smo porabili, realizacija v udeležbi volilnih upravičencev je bila uspešna na treh referendumih. To je nekje 70 milijonov evrov. Naj tukaj izpostavim proračun občine Ilirska Bistrica, iz katere prihajam. To je 5-letni proračun občine. Občina je, ne boste verjeli, druga po velikosti teritorialne, ozemeljske celovitosti v tej republiki, in mi v našem kraju ne poznamo recesije zadnjih pet, šest let, poznamo jo že zadnjih 22 let in več. Še kako prav bi prišli te milijoni evrov, o katerih danes govorimo! Kakšno gospodarstvo smo imeli pred letom 1991, si lahko ogledate v knjižnici v monografiji naše občine.

In če se vrnem nazaj na silne milijone, o katerih diskutiramo danes in kateri nam gredo v..., zato lahko samo povem, da ima zame prednost 50. člen Ustave – pravica do socialne varnosti – in 51. člen – pravica do zdravstvenega varstva – pred členom Ustave o civilni iniciativi. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Robert Hrovat, pripravi se mag. Dejan Židan.

ROBERT HROVAT (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Slabi in nezavarovani krediti so krivi, da danes govorimo o slabi banki. Glejte, bil sem izredno presenečen 10. julija letos, ko sem v enem od časopisov prebral, da je neko podjetje dobilo 50 milijonov evrov kredita in to podjetje, naj bi imelo samo enega zaposlenega. Kaj se je zgodilo kasneje – tako piše v tem mediju – 12. junija pa je vložilo vlogo za stečaj. Spoštovane kolegice in kolegi, se vam zdi to normalno? Če je to res, do 6 milijard, kolikor smo danes v minusu ali pa kolikor imamo slabih terjatev, sploh ni tako dolga pot. Toliko o tem, da bomo vedeli o čem pravzaprav govorimo. Govorimo o 6 milijardah slabih terjatev. Prej ste govorili o Rimskokatoliški cerkvi, o Zvonu Ena in o Zvonu Dva, tudi oni so med njimi in tudi oni morajo nositi odgovornost. Da se razumemo, tukaj se ne dela razlik naši - vaši, to je nepomembno. Zdaj rešujemo bančni sistem. Poglejte, kako se je vse skupaj začelo, da smo bili prisiljeni ali pa Vlada je bila prisiljena sprejeti zakone, o katerih zadnje dni veliko govorimo. Najprej se je Vlada seznanila s katastrofalnim stanjem v bankah z državnimi deleži. Stanje je bilo bistveno slabše, kot se je pa govorilo v prejšnjem mandatu, bistveno slabše. Bonitete padajo, slabša se položaj Slovenije in Vlada je sprejela en večji paket ukrepov za izhod iz krize. Eden od teh ukrepov je tudi zakon, o katerem danes govorimo – pravzaprav danes govorimo že o posledicah sprejetja tega zakona. Razlogi za ustavno presojo. Dejstvo je, da resnično obstaja možnost, da izgubimo suverenost. Dejansko obstaja tudi možnost, da izgubimo z Ustavo zagotovljene pravice – govorimo o socialnih transferih, o pokojninah, o plačah v javnem sektorju. Dejstvo je, da Slovenija denarja nima. Govorite o dokapitalizaciji. Kakšnih dokapitalizacijah? Na kakšen način? Minister je prej zelo dobro in nazorno pokazal oziroma povedal, kaj se bo zgodilo, če gremo v dokapitalizacije. Takrat bodo naše banke še bolj na udaru in možno je, da jih nekdo pokupi za zelo majhen denar.

Bilo je ogromno, ogromno usklajevanj. Mislim, da smo štirikrat obravnavali tukaj, v Državnem svetu, neskončno smo se pogovarjali o tem zakonu. Bančni sistem je zaradi slabih terjatev ohromljen. Bonitetne hiše nam kažejo, koliko so vredne slovenske banke. Denar je predrag, zato so ukrepi nujni. Danes je bilo veliko govora o razvoju Slovenije, kako je treba zagnati gospodarstvo, zagnati razvoj. Kako, na kakšen način? Razvoj gospodarstva je možen samo s stabilnim bančnim sistemom in tega ta trenutek v Sloveniji nimamo, nimamo ga. V zakonu je 19. člen, ki piše, da banke lahko tudi same predlagajo ukrepe za sanacijo bank. Nihče jim ne diktira, kako in na kakšen način. Same se lahko odločijo. Glejte, večina bank, ki nima

državnega deleža, je to že naredila in to je bilo narejeno že takoj ob vstopu v krizo. Sprašujem se, zakaj banke, ki so v državni lasti, tega niso naredile. Zakaj tega niso naredile NLB, NKBM, Abanka? Res se sprašujem, zakaj.

Mislim, da bo ta zakon en dodaten impulz za zagotovitev ukrepov, ki bodo omogočili stabilnost bančnega sistema. Zdaj pa prihajam do bistva vsega problema, o katerem tako na veliko in na široko govorijo opozicijski poslanci in poslanke. Seveda govorimo o 32. oziroma 33. členu, ki omogoča razkritje in kaznovanje za vse tiste, ki so spravili banke na kolena. Tukaj vidim logiko skritih ljudi brez obraza, ne bom več govoril o stricih iz ozadja. Kdo so bili tisti, ki so lobirali, kdo so bili tisti, ki so se okoristili in kdo so tisti, ki so to omogočili? Mislim, da je to bistvo vsega problema. Zakaj se poskuša na vse kriptlje nasprotovati temu zakonu? Govorim s strani opozicije, kasneje pridem do sindikatov. Mislim, da se štiti ljudi, ki imajo imena in priimke.

Ta lobi je očitno tako močan, da je dobil v primež tudi sindikate. Sindikat kemične, nekovinske in gumarske industrije – moram povedati, da sem bil tudi sam član tega sindikata, ko sem bil, še preden sem postal poslanec, zaposlen v podjetju Helios. V zadnjih izjavah sindikalistov oziroma sindikalista, ki ga tudi osebno poznam, jih skrbi, da se bo sanacija bank poplačala s prodajo podjetij in želijo, da prvo merilo ne bo maksimiranje cene, ampak dolgoročni obstoj teh podjetij in delovnih mest. Tukaj se pa jaz nekoliko distanciram od tega, ali pa delam razliko od tega, kako opozicija zelo vehementno zagovarja nasprotovanje temu zakonu in kaj pravzaprav želijo predstavniki sindikatov. Vsak ponedeljek imam vsaj kakšnega zaposlenega iz Heliosa, ki pride in sprašuje, kaj bo in kaj se bo zgodilo. Razumem jih, jaz jih razumem, da so – zdaj bom govoril o Zvonu Ena in o Zvonu Dva – naredili napako in za to napako mora nekdo odgovarjati. Mislim, da je zdaj čas, ko je predsednik Državnega zbora omogočil, da se ponovno zbirajo podpisi, da imamo mesec časa, da se naredi resnično korak nazaj, z ene in z druge strani. Veseli me, da je prej minister sam povedal, da si želi nadaljevati pogovore in pogajanja s Sindikatom kmetijske, nekovinske in gumarske industrije, to me res veseli.

S tega mesta pozivam Tomaža, predsednika tega sindikata – se pozna –, da tudi oni naredijo korak nazaj, da v tem mesecu najdemo skupno rešitev, ki bo resnično šla v smeri, da ne bi podjetja takšna kot so Helios in še nekatera na koncu pristala v rokah nekoga, ki bi jih kupil le zato, da bi jih zaprl in uničil. Mislim, da je to prava smer, dejansko pa je treba v tem trenutku, če želimo narediti korak naprej, poslati na Ustavno sodišče, da preveri ustavne posledice, ki bi lahko nastopile, če bi ta zakon padel na referendumu. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Dejan Židan, pripravi se mag. Truda Pepelnik.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Hvala predsedujoči. Še enkrat danes, lep pozdrav poslanke in poslanci!

Mogoče se spominjate, da sem vam na na zadnji seji, ko smo govorili o bankah, prebiral članke od gospoda Velimirja Boleta, dr. Ravnikarja, kot dveh avtoritet s tega področja v Sloveniji. Na koncu ste ugotovili, da nista pravi avtoriteti. Pa sem se danes odločil, da bom prebiral Nobelovega, poglejte Nobelovega nagrajenca za ekonomijo, celo v Sloveniji je bil – lahko pogledate knjigo, knjiga ima naslov *Ustavimo to krizo* takoj. Ta knjiga, ki je navodilo, ki ga nekatere države že upoštevajo, nekatere pa ne, je bila izdana v letošnjem letu. Ta knjiga razkrinka ukrepe sedanje oblasti. Delate točno vse, kar ta spoštovani profesor – to je profesor in Nobelov nagrajenec – opiše kot maltretiranje ljudi. Nič od tega, kar notri piše, da morate ukrepati, da ustavite to krizo takoj, ne počnete, vključno ne z bankami. Sedaj pa dovolite, da vam preberem, kar je profesor napisal na zadnji strani: "Katastrofe se nenehno dogajajo, zgodovina je polna povodnji, lakote, potresov in cunamijev, vendar je ta sedanja katastrofa tako strašna in to nas mora pošteno razjeziti zato, ker je povsem nepotrebna. Ni bilo kuge, ni bilo kobilic, nismo izgubili tehnološkega znanja, Amerika in Evropa bi morali biti bogatejši, ne pa revnejši kot pred petimi leti. Tudi narava katastrofe ni nekaj skrivnostnega, med veliko depresijo" – profesor tukaj govori seveda o Ameriki – "so imeli voditelji dober izgovor. Nihče ni resnično razumel, kaj se dogaja in kako naj ukrepa. Današnji voditelji tega izgovora nimajo, imajo potrebno znanje in orodje, da to trpljenje končajo." Tisto, kar potem sam dodam: vendar večina tega, vključno s slovensko koalicijo, ne upošteva.

Spoštovane poslanke in poslanci, zakaj je ta zakon, ki ste ga vi predlagali, tako izjemno slab? Prvič: namesto da bi dal učinke takoj, bodo, tudi če se dobro izvaja, učinki čez kar nekaj, nekaj, nekaj časa. Drugič: tudi če bi tovrstna rešitev uspela, bo za slovenske državljanke in državljane nekaj milijard dražja kot pa alternativne rešitve.

Zato se, spoštovane poslanke in poslanci koalicije, zelo veselim javnih soočanj, ki jih bomo imeli v naslednjih tednih. Upam in želim si, da pred javnimi soočaji preberete tole knjigo. To priporočam tudi slovenskim državljanom in državljankam, tudi zato, da ugotovijo, kako zelo jih vlečete za nos. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Truda Pepelnik, pripravi se gospa Patricija Šulin.

MAG. TRUDA PEPELNIK (PS DL): Hvala za besedo. Spoštovani!

Smo v težkih časih in sleherni izmed nas v tej državi se mora zavedati svoje vloge pri reševanju iz te krize. Največja odgovornost in teža pa je na nas politikih, ki moramo sprejemati odločitve in odločilne ukrepe, da stabiliziramo javne finance. Pri sprejemanju ukrepov pa je ključen dejavnik pravočasnost, saj bodo v nasprotnem primeru ukrepi še ostrejši. Prepričana sem, da si prav nihče izmed nas ne želi mednarodne pomoči za ceno izgube suverenosti, ki je najdragocenejša ustavna pridobitev, iz katere izvirajo vse druge temeljne ustavne pravice, kot so človekovo dostojanstvo in osebna varnost, demokracija, pravna država, socialne pravice in tako dalje. In prav z Zakonom o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, ohranjam svojo suverenost, zato mora biti cilj vseh nas premagati krizo, da iz nje izstopimo kot zmagovalci, da zaživimo bolje in da si ustvarimo varno in stabilno prihodnost. Znašli smo se torej v situaciji, ko moramo sprejeti tudi odločilne ukrepe za stabilizacijo javnih financ. Če Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank ne bo sprejet, bomo deležni nižanj bonitetnih ocen države in podjetij. Bonitetne ocene pa so ključni pokazatelj stanja v državi ter neposredno vplivajo na ceno financiranja, tako države kot tudi podjetij. Nižje bonitetne ocene lahko v našem primeru pomenijo nezmožnost financiranja države, če pa bo to že mogoče, bo denar bistveno dražji. Slednje pomeni bistveno več denarja za plačilo obresti, tako za državo kot za banke in podjetja. Podjetja pa bodo morala posledično rezerve iskati v drugih stroških, tudi v stroških dela, kar bo vplivalo na povečanje brezposelnosti. Z zaostritvijo finančnih razmer se bodo znižali tudi socialni transferji, takrat ne bo več možnosti pogajanj s socialnimi partnerji, saj se ne bo o čem pogajati. S tem se bo drastično poslabšal položaj šibkejših interesnih skupin ter študentov in upokojencev, kar lahko zelo nazorno spremljamo v nekaterih sredozemskih državah, ki niso bile sposobne pogledati resnici v oči in niso pravočasno poskrbele za ustrezne ukrepe. Prepričana sem, da s skupnimi močmi zmoremo iz krize in tako ohranimo svojo suverenost. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Patricija Šulin, pripravi se gospod Branko Ficko.

PATRICIJA ŠULIN (PS SDS): Predsedujoči, hvala za besedo. Pozdrav vsem prisotnim!

Danes se tukaj že dobrih pet ur pogovarjamo o več naših problemih, ne samo o naših bankah, in vsak ima lahko svoj prav ali pa tudi ne. Prav je, da se pogovarjamo. Verjetno si še nismo povedali vsega, je pa ključno to, da smo pogledali resnici v oči. Znašli smo se torej na točki resnice. Tudi v delu, da se naše banke

dušijo s slabimi terjatvami in da je nekaj za božjo voljo treba narediti drugače, kot do zdaj, da se zadeve popravijo, saj so naše banke tudi zelo slab serviser našemu gospodarstvu in našim podjetjem. Zelo radi se primerjamo tudi z drugimi državami, še najraje s Švico – to najpogosteje slišimo –, vendar vidimo samo njihov standard, ki pa ni prišel čez noč in ne po poti, po kateri stopamo mi. Po mojem mnenju smo še nekaj svetlobnih let oddaljeni od Švice, mislim v vseh njenih segmentih.

Če pa se vrnem k temu našemu zakonu za stabilnost bank – ta bi lahko veljal že en mesec. Torej, najprej smo ga sprejeli 3. oktobra, na katerega je Državni svet dal veto in potem ponovno 23. oktobra – torej objavljen in veljati naj bi začel naslednji dan po objavi v Uradnem listu. Ta zakon bi lahko bil že en mesec v veljavi, kar pomeni tudi začetek reševanja težav. Za te bančne mape, za katere se tako koalicija, kot opozicija strinjamo – če sem prav razumela –, da se odprejo, upam, da ne bo ostalo samo pri tem, da se odprejo, ampak da se resnično poišče krivce – tiste, ki so dajali kredite; tiste, ki so prejemale te slabe kredite, za katere se je že ob začetku, ko so bili dani in prejeti, vedelo, da se jih nikoli ne bo vrnilo. Da se to odgovornost potem napove tudi javno in objavi, da se za te ljudi poišče ustrezne sankcije, pa ne samo za te – v bankah je treba poiskati širšo odgovornost tudi, po mojem mnenju, pri vodjih kreditnih oddelkov, ki mogoče sami pri točno določenem kreditu niso podpisali kreditne mape, so pa zame odgovorni za dogajanje v banki, saj so nenazadnje dobivali plače, da svoje delo dobro in pošteno opravijo. Da ne bi tukaj pozabili tudi tistih, ki so banke oziroma poslovanje bank nadzirali. Tudi ti imajo veliko in ključno odgovornost. Upam, da se bo tudi tukaj – ta krog, ki je bil tako dobro sklenjen in dogovorjen – med temi ljudmi poiskalo tiste, ki so se s tem načinom dajanja kreditov okoristili, saj je pri marsikateremu premoženje vredno veliko več, kot je ta človek kdajkoli v življenju zaslužil, ali pa bi lahko zaslužil. Tako, da imamo še zelo veliko dela in upam, da ne bo ostalo samo pri odprtju map.

Na tej točki pa se moramo vsi skupaj vprašati o vseh naših vrednotah, o naši morali, o tem, kam smo prišli. Nekateri pravijo, da so se vrednote izgubile. Jaz pa pravim, da so se vrednote spremenile in so se v našem okolju začele obnašati in sprejemati drugače, tudi z naše strani. Če pogledamo, kaj se nam zdi normalno – ali pa že pogledamo stran, četudi vemo, da se to dogaja v naši okolici. V lokalnem okolju imamo ljudi, brez katerih dovoljenja se ne zgodi skoraj nobena večja stvar –, ne v firmah, ne na občinah, ne kje drugje. Tukaj imamo kartelne dogovore, za katere so priznali tudi gradbeniki. Imamo zelo veliko sivo ekonomijo, tudi kriminal, ki narašča in sem sama štejem tudi to sporno dajanje kreditov. Tako smo se na vse to v svojem okolju navadili in pogledamo stran, čeprav vemo, da se to dogaja. Če ponovno

navedem primer, ko je bil v lokalnem okolju nekdo pravnomočno obsojen za krajo v svoji firmi in se je za tega človeka v lokalnem okolju začelo zbirati podpise, da bi bil oproščen. Sprašujem, ali je to razumljivo z vidika morale in vrednot? Ker smo tranzitna država, imamo tudi zelo veliko preprodajalcev drog med nami, tudi ogromno prostitucije. Danes smo, kjer smo, in velikokrat slišim starejše, ko rečejo, da je kriza tudi za nekaj dobra in kot izgleda je res. Zmanjkalo je denarja in zato smo se prisiljeni pogovarjati o tej slabi banki in se bomo morali še o marsičem, preden bomo sploh pogledali ven iz močvirja, kajti zaenkrat se bojim, da še vedno lebdimo nekje v zraku zmote.

Rada bi še prebrala mnenje Mednarodnega denarnega sklada v zvezi z našimi bankami. Pravijo, da pozdravljajo ustanovitev Družbe za upravljanje terjatev bank, saj so slabe terjatve, ki jih je bilo konec julija letos v slovenskih bankah kar 13 %, glavni vir negotovosti in težav v gospodarstvu. Ob tem poudarjajo, da morajo biti pravila njenega delovanja natančno določena, Družba mora biti samostojna, politično povsem neodvisna in primerno financirana, če naj dobro opravi svojo funkcijo. Predvsem pa bi morala imeti omenjena družba vsa pooblastila, da hitro prestrukturira ali likvidira slabe terjatve. Tudi sicer Mednarodni denarni sklad privatizacijo bank in njihovo politično neodvisnost postavlja visoko med prioritete naloge Slovenije.

Za konec naj zaključim z enim pregovorom o denarju. Denar včasih res odstrani težave, vendar jih tudi naredi. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Branko Ficko, pripravi se gospa Marjana Kotnik Poropat.

BRANKO FICKO (PS PS): Hvala. Lep pozdrav.

Presoja ustavnosti, zakaj? Ker je tako naročil Janšev CK. Ne vem, zakaj tega ne razumete. Očitno je zgodba tako daleč, da tako pač mora biti. Za večino od vas v tem hramu je to verjetno O. K., ni pa za ostale, za narod, ki vas je sem poslal.

Zakaj referendum? Ker gre za davkoplačevalski denar. Naših argumentov seveda ne poslušate, bančne stroke tudi ne, podobnih izkušenj v Evropi, in to negativnih, tudi ne. Narod ima seveda pravico odločati o svojem denarju. Govorite o slabi banki. Pravilen izraz bi bil stabilna banka, sedaj pa naj bi to bila Janševa banka. Svoj pohod uničenja bančnega sistema je začel že v svojem prvem mandatu, ko je bil sesut bančni sistem – in vsaka čast, uspelo mu je. Način reševanja bank v Evropski uniji: stroka bi seveda morala biti prva. Dejstvo pa je, iz prakse prenosa slabih terjatev, da je to najdražja rešitev za davkoplačevalce in gre za reševanje privatnih lastnikov na račun državljanov.

Ponovno poudarim, da ta banka ne rešuje kreditnega krča za gospodarsko rast. Rešuje samo posameznike iz CK. To je lahko nagrada za privatne lastnike na škodo državljanov. Trenutna nervoza je seveda zelo velika – posli so že zmenjeni, tudi kadri, s poslanci so že zmenjeni, tujci so namreč že prevzeli nadzorni svet NLB in s tem pospešena prodaja slovenskih podjetij in same NLB. Namreč trije od šestih članov so že tujci, predlog je še za dva tujca, seveda je potem treba predčasno še dva domača razrešiti. To je NLB, ki je še dve tretjini v državni lasti. Že s tem ga kontrolirajo tujci, istočasno je to seveda kršenje obveznosti iz delničarskega sporazuma. Vprašanje je seveda, koga tujci zastopajo in čigave interese, in kdo jim to dopušča.

Da zaključim. To je reševanje privatnih lastnikov, to je največja možna obremenitev slovenskih državljanov, to je reševanje banke v tuji lasti, da seveda o zlorabah ne govorimo in s tem bodo tudi Zvonovi deblokirani in napumpani za ponovno zvonjenje. Zame to drugo ni nič drugega kot privatna Janševa banka in temu se je potrebno upreti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat, pripravi se gospod Marijan Pojbič.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS):
Hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Zahteva Ustavnemu sodišču za presojo ustavnosti posledic, ki bi nastale z odložitvijo uveljavitve ali zaradi zavrnitve Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank je sestavni del procedure. Procedure, ki jo predpisuje oziroma dopušča pozitivna zakonodaja. Ob sprejemanju zakona je bilo veliko razprav o vsebini le-tega in o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. Tudi danes so razpravljavci pred menoj razpravljali o tem, kaj se je v naši državi dogajalo, da smo pristali v bančnem krču. S temi razpravami se strinjam in se sprašujem, kako je možno, da v času, ko so se v bankah dogajali veliki krediti brez jamstev, Banka Slovenije ni nič storila. Menim, da nosi del odgovornosti za nastalo situacijo tudi vodstvo Banke Slovenije in da bi bilo treba nekaj reči tudi o tem. Za izhod iz krize pa je nujno potreben zagon gospodarstva, v tem smo si vsi edini, ta zagon pa se ne bo zgodil, dokler banke niso sposobne kreditirati gospodarstva. Zato je treba te banke sanirati. Sprejeli smo zakon in se v njem odločili o načinu, kako bomo to storili. Zavirati sprovajanje zakona sedaj, torej odlagati ga, pomeni poslabšanje stanja v naši družbi. Neuveljavitev zakona je namreč slabo sporočilo tistim, ki nam dajejo kredite. To pomeni, da bodo krediti, ki jih bomo še potrebovali za sanacijo proračunskega primanjkljaja, še dražji in pa tudi vedno težje jih bomo dobili. To nas mora skrbeti. Skrbeti zato,

ker bodo tisti, ki so odvisni od socialnih transferov, deležni še manj sredstev in kriza v naši družbi se bo samo poglabljala. Zato je nevarno, da bi ta zakon na referendumu zavrnili, predvsem zato, ker bodo tisti, ki so odvisni od socialnih transferov, deležni še manj pomoči in kriza se bo samo še poglabljala. Spoštovane poslanke in poslanci, sem zagovornica prava in pravne države, zato ne želim, da nekdo razume, kot da zahtevam, da se onemogoči referendum. Državljanke in državljani Republike Slovenije imajo ustavno pravico, da o zakonu odločajo na referendumu. V svoji razpravi želim samo opozoriti na posledice, ki bodo za državo in za njene državljane nastale z neuveljavitvijo zakona.

Torej, da zaključim. Ne bom podprla predloga zakona o zahtevi Državnega zbora Republike Slovenije za presojo ustavnosti posledic, ki bi nastale z odložitvijo uveljavitve Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank na referendumu iz ljubezni, ampak iz nuje. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marijan Pojbič, pripravi se gospa Sonja Ramšak.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala, spoštovani podpredsednik.

Redkokdaj naredim to, kar bom naredil sedaj, in to je, spoštovane članice in člani Poslanske skupine ali pa Jankovičeve liste, spoštovane poslanke in poslanci Socialnih demokratov – lepo vas prosim, nehajte nagajati slovenskemu narodu, nehajte nagajati ljudem, ki so za vas glasovali, nehajte nagajati ljudem, ki delajo za vas. Lepo vas prosim, ne počenajte tega! Če ne prenesete sedanje Vlade, če ne prenesete koalicije, če ne prenesete Slovenske demokratske stranke, potem nagajajte na takšen način, da ne bodo oškodovani Slovenke in Slovenci, da ne bodo oškodovani naši ljudje, da ne bodo oškodovani tisti, ki so za vas glasovali in tisti, ki delajo za vas!

Danes je bilo veliko govoričenja, da se v koaliciji bojimo referendum. Moram vam zelo jasno povedati, da se v koaliciji ne bojimo referendum – bojimo pa se posledic, ki bodo nastale, če zakon ne bo pravočasno sprejet. Ni nam vseeno, da zapravljamo še tisti denar, ki nam je ostal, da ga zapravljamo za referendum – zapravimo ga raje za to, kar je nujno potrebno v tej družbi in to je, da zagotovimo ljudem, da bodo lahko prišli do dela, da zagotovimo tistim, ki v tej državi delajo in čakajo na delo, da bodo za svoje delo prejeli tudi plačila. To mora biti primarna naloga vsakogar v tem Državnem zboru! Prepričan sem, da tukaj ni nikogar, ki bi lahko trdil, da ni najpomembnejše in največje dostojanstvo vsakega posameznika, da ima delo in da je za to delo plačan. Sem prepričan, da v tem Državnem zboru ni nikogar, ki bi trdil, da to ne drži. Prav ta predlagani zakon, prav ta

predlagani zakon, je tisti, ki bo ustvaril pogoje za to, da bodo banke ponovno začele financirati gospodarstvo. Vseskozi nas napadate in trdite in govorite, da je treba nekaj storiti na prihodkovni strani, da je treba nekaj storiti za to, da bo prišlo do novih delovnih mest. Sedaj, ko imate to priložnost – je treba pred slovensko javnostjo povedati –, nagajate z vsemi instrumenti, ki so vam na razpolago! Zato vas lepo prosim, pozivam vas k razumu. Pozivam vas, da se zavedamo, da je Slovenija v izjemno težki situaciji in pozivam vas, da stopimo skupaj pri nekaterih ključnih problemih. Nujno in pomembno in potrebno je, pred vso slovensko javnostjo zelo jasno povedati, da imamo izjemno, izjemno težko stanje in da za to potrebujemo eden drugega, da se dogovarjamo, pogovarjamo. V zvezi s tem zakonom je bilo nekaj mesecev porabljenih za to, da smo se usklajevali s koalicijo, da smo se usklajevali s socialnimi partnerji in tako dalje.

Se pravi vlada, koalicija, mi poslanci smo storili čisto vse, kar je od nas za pričakovati. Kaj pričakujejo od nas volivke in volivci, naše državljanke in državljani in naši ljudje? To, da delamo v njihovem interesu. To pobudo bom podprl ravno zato, ker sem prepričan, da se lahko rešimo referendumu – če to želimo in če stopimo skupaj, je ta opcija zanesljivo možna. Prihranili bomo pri denarju, ki ga zapravimo za referendum in Slovenijo bomo potegnili iz te težke situacije, v kakršni je.

Prosim vas, dajte vsaj enkrat prisluhniti slovenskemu človeku, slovenskemu narodu, če že mene nočete poslušati. Prepričan sem, da to kar trdim in govorim, misli tudi večina naših ljudi in naših državljanek in državljanov. Pojdite malo med svoj narod, pojdite prosim, ne sedite samo v Ljubljani in v nekem določenem krogu! Pojdite malo med narod in jih vprašajte, kakšno je njihovo mnenje o referendumu. Ne govorite mi, da je ključni problem, da je sindikat sproduciral ta referendum! Vprašajte se, kdo je stal za sindikatom, to je pomembno vprašanje.

Še enkrat povem, govorimo o sedanjem stanju, o sedanji situaciji in govorimo, da sedaj rešujemo Slovenijo, ne pa o tistem, kar je bilo včeraj, predvčerajšnjem ali pa pred 20 leti. Od tistega naše državljanke in državljani ne morejo živeti. Ljudje sedaj, v tem trenutku, od nas pričakujejo rešitve in zato vas prosim, ravno zaradi tega vas prosim, stopimo enkrat že skupaj za slovenski narod in naredimo nekaj za tiste, ki se za nas borijo in za nas delajo tudi v težkih okoliščinah. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Polonca Komar. /
oglašanje iz dvorane/

Replika, gospa Maša Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Spoštovani!

Razpravljajoči pred menoj se je zopet direktno obračal na skupino Pozitivne Slovenije

in na naše predhodne razprave. Zopet moram poudariti, da smo bili narobe razumljeni, da nas je gospod narobe razumel. Mi si prizadevamo za dobro te države, zato opozarjamo na slabosti in napake v tem zakonu in vas lepo prosim, gospod Pojbič, da nehate s tem populizmom in s tem pozivanjem k ne vem čemu.

Če se vam zdi referendum zapravljanje denarja, potem je to, da mislite, da je zapravljanje denarja za nekaj, kar je ustavna in človekova pravica, pač vaš problem. Da ima referendum slab pogled v državi je tudi v veliki meri vaša krivda in se ne znašajte na nas. Da nas pa pozivate v svoji nemoči k temu, da stopimo skupaj, je pa tako ali tako populizem brez primere. Mi nismo tukaj zato, da stopimo skupaj z vami, ampak zato, da kritiziramo, kontroliramo in da dajemo ukrepe in predloge za dopolnitev.

Če mislimo, da je zakon slab, nas ne pregovarjajte, da ni slab, s tem, da nas prosite, ampak nam dajte argumente, ki nas bodo prepričali v drugačno mnenje. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Replika, gospod Jožef Kavtičnik – ampak opozarjam, da če kdo omenja kakšno poslansko skupino, ne pomeni, da bo cela poslanska skupina potem tudi replicirala. Pravilo je, da če že, da replicira eden – ampak v redu.

Gospod Jožef Kavtičnik.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala, predsedujoči.

Zahtevek za referendum ni dala Pozitivna Slovenija, dali so ga delavci in delavke, državljanke in državljani, in lepo prosim, ne govorite o tem, da smo mi dali zahtevek, ali da mi stojimo zadaj. Prosim, ne delajte takšnih stvari. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Polonca Komar, prosim. Se opravičujem. Proceduralno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik!

Ne bom imel proceduralnega predloga, ampak bom samo kot predlagatelj povedal, da je bila tudi za ta zakon vložena zahteva s strani poslancev Pozitivne Slovenije in še nekaterih podpisnikov, tako da navedba gospoda Kavtičnika o tem, da oni tega niso vložili, ne drži. Res pa je, da je bila ta zahteva zavrnjena zaradi neizpolnjevanja določenih pogojev, zaradi tega, ker so bili podpisi kopirani. In če že, gospodje, dobite replike na način, ki ni poslovniško primeren, potem bodite vsaj dosledni v svojih trditvah in izjavah, ne da poskušate te zgodbe kar vrteti. Še posebej je to problem pri tistih, ki ste prišli iz izobraževalnega sistema v Državni zbor. To je sploh velika črna pika.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Torej, gospod Tanko, vi ste govorili kot predlagatelj. Moja napaka, ja. Drži?
Replika, gospod Kavtičnik.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Ne bom rekel, da mi je žal, da sem prišel iz izobraževalnega sistema, zato ker sem tam užival mnogo bolj kot tukaj in sem imel mnogo bolj korektno sogovornike kot tukaj.

Vložili pa smo referendum po tem, ko se je izgubilo ali odtujilo toliko in toliko podpisov, več kot 394. Takrat pa smo bili primorani, zavarovati in nekako zaščititi ta demokratični sistem v naši državi. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospa Polonca Komar, prosim. Naslednja dr. Andreja Črnak Meglič, se opravičujem. A, prej je še gospod Matjaž Zanoškar.

Gospa Polonca Komar, prosim.

POLONCA KOMAR (PS DL): Hvala lepa za besedo, predsedujoči.

V današnji izčrpni razpravi bi rada dodala nekaj osnovnih poudarkov. Kot prvo, uveljavitev zakona bo omogočila pogoje za obuditev slovenskega gospodarstva. Banke so preko financiranja gospodarstva ključni generator gospodarske rasti. Trenutno je slovenski bančni sistem v krču. Banke kredite zgolj reprogramirajo, pravega financiranja podjetij pa pravzaprav ni. Z uveljavitvijo zakona bodo banke slabe terjatve izločile iz svojih bilanc, se s tem očistile, s kombinacijo ukrepov, ki jih predvideva zakon pa bodo pričele ponovno namenjati sredstva za prepotrebno kreditiranje podjetij.

Naprej. Uveljavitev zakona omogoča ugotavljanje odgovornosti za odobravanje tveganih kreditov. Mogoče bo identificirati odgovorne za šibko finančno stanje bank, ki so osiromašili državno blagajno, ljudstvo in celotno družbo. Te krivce se bo sankcioniralo in zagotovilo, da se tovrstno dogajanje v bankah v prihodnje prepreči. Brez uveljavitve zakona bodo obstoječi krivci za nastalo stanje v bankah ostali na svojih položajih ter s svojimi dejanji nadaljevali brez kakršnih koli sankcij. Kaj moramo vedeti?

V primeru neuveljavitve zakona bo tuja finančna pomoč nujna. Če reformni zakoni ne bodo sprejeti, bomo Slovenci morali zaprositi tujino za finančno pomoč. O vseh ključnih odločitvah v državi bodo v tem primeru odločali tujci. Če smo bili Slovenci v svoji zgodovini tega že prevelikokrat deležni, ne dovolimo tega sedaj. Še imamo čas, da se z zadnjim vlakom rešimo, zato je sprejetje zakona nujno, ne samo za nas, temveč predvsem za generacije, ki prihajajo za nami.

Naj opozorim še na pomembnost časovne komponente pri sprejemanju zakona. V kakršnem koli primeru reševanja bančnega sektorja je ključnega pomena časovna komponenta. Dlje kot bomo z zadevo odlašali, ostrejši bodo ukrepi, ki jih bomo s časom vendarle morali sprejeti. Tudi če bi čez določeno obdobje dobili idealen recept za rešitev bank in posledično tudi gospodarstva, bi bilo takrat že prepozno in slednji ne bi dosegel učinka, ki ga pravzaprav potrebujemo že zdaj, že danes. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matjaž Zanoškar, pripravi se dr. Andreja Črnak Meglič.

MATJAŽ ZANOŠKAR (PS PS): Hvala za besedo, spoštovani predsedujoči, kolegice in kolegi!

Sam osebno mislim, da je ta čas, ki ga danes zapravljamo za to točko, odveč oziroma bi se ga lahko izognili, če bi vlada mogoče kot v prejšnjih primerih drugače postopala pri oblikovanju in sprejemanju takšne pomembne zakonodaje. Pomembno je to, da smo si enotni v tem, da se vsi zavedamo resnosti položaja, da se vsi zavedamo, da je potrebno revitalizirati naš bančni sistem, da bi lahko gospodarstvo delovalo naprej – v svojih najboljših pogojih jim dajejo tudi pogoje za našo prihodnost. Vendar Vlada in predlagatelj tako kot do sedaj, tudi danes oziroma v tem primeru predlagajo zakon, ki je edina rešitev. Zakon, ki je zelo ozko usmerjen, ki ni usklajen ne s socialnimi partnerji, ne z drugimi zainteresiranimi in potem ni za pričakovati druge variante in druge možnosti kot to, da se bo nekje sam postopek zaustavil. Da se bo postopek zakompliciral do take mere, da bo moral nekdo izkoristiti ta institut referenduma, da bo poskušal zavreti vse to dogajanje, ki je nastavljeno in gre po našem mnenju v nepravo smer. In to je to. Danes smo tukaj, ker smatramo, da zakon ni dober, da zakon ne rešuje teh stvari, ki so bile danes slišane: da bo zakon odvezal ta kreditni krč, da bo zakon omogočil, da se ne bomo zadolževali v prihodnje. Ta zakon ne bo omogočal vsega tega. Bojimo se, da ta zakon ni nič kaj drugega, kot pa predlaganje te finančne vrzeli iz enega kupa na drugi kup – v vsakem primeru to bremsa in ta vrzel ostane davkopllačevalcem. S tem nismo naredili ničesar. Naredili smo pa tisto, o čemer smo danes govorili: da bomo ustvarili čiste banke, ki bodo očiščene, ki bodo lahek plen za tuje vlagatelje oziroma za tuje kupce. Danes je bilo govora o tem, da s tem izgubljam suverenost; finančno, ekonomsko suverenost – popolnoma pravilno! In se strinjam s tem. Na tak način bodo kupci kupili naše banke, naše gospodarstvo bodo financirali tam, kjer bodo oni želeli. Če bo šlo za gospodarstvo, ki je konkurenčno v Evropski uniji ali kje drugje, kjer jim ne bo volja, da financirajo oziroma da

pospešujejo, da dajejo kritje, potem pač tega ne bodo naredili. Zopet bomo odvisni od njih, torej postavljeni skoraj v tak položaj, kot da bi bila pri nas že trojica iz Evropske unije in diktirala tempo in diktirala, kako se moramo obnašati. Torej, v vsakem primeru zelo, zelo slabo se nam piše. Vendar rekel bi, škoda je zamujene priložnosti – pa pravzaprav priložnost še je, da se predlagatelj, da se Vlada pogaja do takšne mere, da se najde skupna rešitev in skupni jezik. Poslušajte, kolegice in kolegi iz koalicije, ne vem – vi ste danes velikokrat poudarjali, da so evropske finančne institucije tako silno zadovoljne s tem predlogom našega zakona o slabih bankah, da mu ploskajo. A veste, kaj? Takrat, ko so tujci tako silno navdušeni za to, da sprejemamo take zakone, se pač takoj postavlja vprašanje: zakaj je pa ta aplavz, zakaj so pa tako silno navdušeni? To verjetno ni zato, ker bi bilo sprejeto kaj dobrega za nas. Verjetno je zato, ker vidijo novo priložnost, vidijo lahek plen, ki ga bodo dobili s tem, da bodo pobrali oziroma odkupili naše banke, ki bodo očiščene, ki bodo dobre, ki bodo vitalne in se bo z njimi lahko poslovalo. Škoda, da je ta razprava. Lahko je tudi ne bi bilo. Če bi se odločili drugače oziroma če bi se predlagatelj pripravil na boljše poslušanje z naše strani – mislim, da je zakon slab oziroma da je drag, zelo drag način za reševanje. Tukaj ni ponujena nobena druga alternativa. Samo ta, samo ena možnost. Ne razpravljaj in ne razmišljaj se o ničemer drugem. Mislim, da je zanesljivo še več alternativ. Rad bi kakšno boljšo alternativo – če bi pustili razpravo, če bi pustili še kakšen mesec, da se poenotimo. Poglejte, izgubljam čas! Tudi danes ga izgubljam. Tudi, če referendum bo, ga bomo izgubljali. Referendum je na koncu koncev veliko tveganje. Nihče od nas ne ve, kakšen bo izid in škoda je za Slovenijo. Škoda je zato, ker v tem času ne bomo mogli sanirati bančnega sistema, za katerega smo si enotni, da mora biti saniran čim prej, da bo lahko država funkcionirala naprej, tako kot mora. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima dr. Andreja Črnak Meglič.
Pripravi se gospod Tomaž Lisec.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ (PS SD):
Hvala lepa, gospod podpredsednik. Kogelice in kolegi!

Zahteva po presoji ustavnosti zahteve za razpis referendumu je seveda vaša legitimna pravica, je eno izmed orožij, s katerimi želite referendum preprečiti. Osebnostno s tem nimam problemov.

Imam pa velike probleme z vsebino vaše utemeljitve. Že zadnjič, ko smo razpravljali o podobni zahtevi za Slovenski državni holding, sem povedala, da so argumenti, ki jih navajate enostavno izredno šibki in imajo predvsem zelo trhlo pravno podlago. Navajate neke trditve, za katere verjamete, da jih bo Ustavno sodišče

povzelo in jim pritrdilo. No, najprej bi rekla, da govorite, da je obstoječe neustavno stanje in neustavne posledice mogoče odpraviti samo z uveljavitvijo zakona o slabi banki. Naprej trdite, da je uveljavitev zakona edini način odprave neustavnega stanja. Veste, v svetu obstaja cel kup rešitev, kako je mogoče reševati tudi probleme likvidnostnega krča bank in tako naprej in seveda probleme, v katerem smo se znašli. Vi pa trdite, da je to edina stvar in da je to edino protiustavno. Tisto, kar bi verjetno pred tem zahtevalo ustavno presojo je vaš zakon sam. Ta zakon sam je tako zelo slabo napisan, da vam je Zakonodajno-pravna služba povedala, da je vaš zakon o slabi banki v nasprotju z zakonodajo in Ustavo, notranje neskladen in da suspendira kar nekaj zakonov; Zakon o gospodarskih družbah, Zakon o bankah in hranilnicah, Kazenski zakonik, Zakon o sodiščih, Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije in Obligacijski zakonik. No, kar nekaj zakonov bi se temu reklo, kajne? To se pravi, da vlečete zadnje možne argumente, s katerimi bi referendum preprečili in to seveda pomeni izražanje ljudske volje okoli zakona, za katerega niste zbrali dovolj volje, da bi se dogovorili s koalicijo, da ne govorimo o socialnih partnerjih. Ljudje vam preprosto ne zaupajo, "that's a fact"!

Dejstvo je, da ste v vmesnem času nekajkrat spremenili lastno strategijo, kako boste reševali banke – od tega da ste obljubljali, da jih boste prodajali, da ne boste porabili niti dolarja oziroma evra državnega denarja in tako naprej, do rešitve, ki ste nam jo prinesli na dlani in pravite, da je edina možna. No, pa si pogledjmo, kakšni so načini reševanja sanacije bank v drugih državah – vzdrževanje likvidnosti bank s posojili centralne banke, dokapitalizacija, prenos slabih terjatev, garancije za bančne obveznosti, pomoč komitentom bank in kombinacija navedenega. Najpogosteje se uporablja kombinacija navedenega. Dejstvo je, da to, kar nam ponujate, predstavlja najdražjo možno rešitev in tisto, kar je najbolj vprašljivo je, da boste na ta način reševali tudi bančne probleme privatnih bank. To pomeni, da bodo slovenski davkoplačevalci, tudi tisti z zajamčeno plačo, sodelovali pri reševanju problemov privatnih bank.

Gre za moralni hazard, ki bo šel nedvomno na škodo državljanov. Ta rešitev je draga – najdražja mogoča, kar nam jih lahko ponujate. Problem je seveda v vrednotenju bank, prenosov z diskontiranimi vrednostmi in v njihovi nadaljnji prodaji, ve se, v zasledovanju čigavega interesa. Veste, odkup terjatev ne bo rešil gospodarske situacije, saj se z odkupom terjatev rešuje situacija bank le za eno leto. Glede na to, da Vlada z varčevanjem poslabšuje gospodarsko situacijo, se z odkupom terjatev ne bo povečalo kreditiranje gospodarstva. Mimogrede, pogledjte si primer Irske – ne glede na to, da se je zmetalo milijone in milijone v reševanje sanacije bank preko slabe banke, ne glede na to, da se je povečala zadolžitev države,

kreditnega krča v državi niso odpravili. Dejstvo je, da je slaba banka ključna prioriteta, ki jo zagovarjate sami, zato da bi zagotovili koncentracijo absolutne ekonomske moči v rokah Vlade in vzpostavili vzporedni pravni sistem, brez javnega nadzora z namenom privatizacije. Dovolite nam, da sumimo tudi to, da bo šlo za veliko okoriščenje posameznikov.

Zato seveda, "ne" sami vsebini, "ne" pa bom rekla tudi zakonu, ki je privlečen za lase. Hvala.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec, pripravi se gospa Alenka Jeraj.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Spoštovani, spoštovane!

Naj vam ob vseh zgodbicah, ki jih poslušam v zadnjih dneh in danes, povem še svojo zgodbo. Ni še znano, ali bo šlo za komedijo ali tragedijo, o tem bomo odločali danes – poslanci v naslednjih dneh in tednih, 9 ljudi v togah, morda pa na koncu dober milijon zainteresiranih Slovencev in Slovenk pod drobnogledom tujcev.

Živel je možki, ki mu je bilo ime Slovenija. Imel je pet bratov in dve sestri. Ker je imel občutek, da zaradi svoje dobre službe podpira vse ostale, se je odločil, da gre na svojo samostojno pot. Bratje in sestre so mu zamerili, a izbral si je svojo svobodo. Par dni je trajala njegova pot do svobode, a mu je uspelo in bil je srečen. Ni se zavedal, da je naredil napako. V prvih trenutkih svobode ni prekinil vseh zvez s svojo preteklostjo. Ta preteklost ga je mučila in bremenila vsak dan, vsako leto njegovega življenja. Zaradi tega in napak je postajal čedalje bolj siromašen. Vsi so nekaj hoteli od njega, njegov račun je postajal čedalje bolj prazen. Še več. Postal je odvisen od različnih tet in stricov, ki so ga nevede izčrpavali. Postajal je berač, odvisen od drugih in ujetnik tudi svojih sanj. Zmanjkalo mu je denarja, čeprav je sanjal o Švici. Sanjal je o bogatem vlakcu v smeri Francije in Nemčije, a se je zbudil na barki proti Grčiji. Nihče mu ni želel posoditi evra. Za kratek čas mu je nekdo posodil dolar, a tudi ta je usahnil. Celotno njegovo premoženje je bilo vredno le še desetino premoženja pred nekaj leti.

Preden je pristal v Grčiji, je dobil zadnji sunek razumnih vetrov k spremembi kurza. Strici in tete so želeli to zablokirati in ga poslati na čeri – vse bi dal, da bi se rešil. Ga bodo mar reševali tujci, ki znajo biti negostoljubni? Njegova slabša vest mu je govorila: dokapitaliziraj se. Spraševal se je, kako, če pa nima nič, niti se nihče ne zanima zanj. Videl je samo dve možnosti: dolgotrajno, a nevredno rešitev z dokapitalizacijo in drugo pot – gnilo in mokro jadro bi dal na stran in obrnil kurz z zdravim zaštitim glavnim jadrom.

Spoštovani, spoštovane! Zaključek zgodbe je v naših rokah. Poslanci in poslanke,

danes odločimo, da se ne smemo zaleteti v grške čeri in podpremo predlog sklepa, ki je pred nami. Druga pot je ta, da Ustavno sodišče odloči, da je smer proti grškim čerem pogubna, ter da ima neuveljavitev zakona slabe, zelo slabe posledice za državo in državljane. Na koncu ostane še tretja, zadnja pot za rešitev. Državljanke in državljani odločijo, da tako ne gre več naprej in podprejo rešitev, ki bo omogočala vsem nam, posebej pa še gospodarstvu, lažje preživetje.

Spoštovani, pozivam vas, da iz te drame ne naredimo tragedije in ohranimo preživetje Slovenije. Prekinimo 20-letno tradicijo moralnega hazarda, ki nas je pod blagovno znamko nacionalnega interesa, drago stal. Hvala.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Pozno sem dobil eno spremembo – ampak še pravočasno –, zato imam eno manjšo spremembo.

Na vrsti je mag. Alenka Bratušek in zopet se pripravi gospa Alenka Jeraj.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Hvala za to pravljico, tragedijo, dramo, karkoli že je, ampak mimogrede Slovenija je ženskega spola. Ne vem, kako ste določili, da je možki – ampak prav. Po vaše je Slovenija pač možki.

Zelo vesela sem, da je moja kolegica prej povedala, kaj IMF od nas pričakuje. IMF se, tako kot mi vsi, zaveda, da je sanacija bančnega sistema še kako potrebna, nikakor pa ne pravi, da je to edina možna rešitev in korektno je, da tudi to poveste ljudem.

Dve stvari sta bili prebrani in sicer: vsa pravila morajo biti natančno določena. Predlagam, da si še enkrat odprete vaš zakon, kjer boste videli, da se bo vse, kar se bo odločalo, odločalo v podzakonskih aktih. Spoštovane gospe in gospodje, v zakonu ni definirano nič – ne katere naložbe, ne po kakšni ceni, vrednosti, ne kdo, ne nič! Vse bo urejeno v podzakonskih aktih in prepričana sem, da je to zelo v nasprotju s tem, kar želi IMF. In drugo – to pa je pravljica –, da bo ta institucija politično neodvisna. To pa je res pravljica, spoštovane gospe in gospodje!

Absolutno je ta zakon slaba rešitev, to smo danes ali pa poslušamo že od desetih dopoldan. Obstajajo tudi drugačne, boljše rešitve, ki jih nočete slišati. Še enkrat vam povemo – tukaj in zdaj, vam in pred vsemi, ki nas gledajo –, takoj smo za to, da se vsi podatki razkrijejo in še enkrat vas pozivamo, vladajočo koalicijo, objavite! Ne zamegljevati in mešati megle okoli tega, kaj vse boste naredili. Naredili boste samo to, da ta – kako že – politično nemotivirana institucija, v kateri bodo sedeli sami vaši ljudje, pride do kreditnih map. Seveda boste potem izbirali, katere boste pokazali in katere ne. Prepričana sem, da tistih, ki so odločali o tem, zakaj je Zvon dobil tako

nezavarovane kredite, zakaj je T2 v Novi Ljubljanski banki dobil 88 milijonov kredita zavarovanega z 2 milijonoma – to boste skrili, boste pa selektivno kazali tisto, kar vi mislite, da je prav. Zato vas še enkrat pozivamo, če je treba spremeniti zakonodajo, jo pripravite, prinesite v Državni zbor in imate naše glasove. Javno povemo, imate naše glasove – ne zamegljajte!

Obstajajo druge rešitve, obstajajo drugačne rešitve. Če se hočeš odločiti, kaj je najboljša rešitev, moraš verjetno najprej vedeti, koliko je slabih terjatev – mi govorimo od–do, maksimalno 4 milijarde. Ne boste verjeli, da edini osnutek zakona, ki smo ga na delovni skupini videli – videli smo pa zakon samo enkrat, da ne boste prav pametni, kako ste ta zakon na delovni skupini usklajevali. V tistem zakonu je bilo predvideno neomejeno poroštvo, neomejeno! Tudi 20 milijard, če bi se vam zazdelo tako in bi mislili, da je tako prav – to je pa na žalost protiustavno in ste morali napisati 4 milijarde, čeprav danes ne znate razložiti, ali so to res samo 4 milijarde, ali sta 2 milijardi, ali je 6 milijard. Štiri se vam je zdela nekako pametna ocena.

Zelo čudno je, da danes ministra oziroma tudi državnega sekretarja ni z nami, čeprav mislim, da je njegova dolžnost, da kadar v Državnem zboru obravnavamo takšna gradiva, da bi se spodobilo, da posluša in nam skuša kaj dopovedati in ne razlaga samo tega, da on mirno spi. Če minister za finance mirno spi, ne vem, zakaj potem vsak dan grozi, da če ne bo tega, če ne bo tega, če ne bo tega, bo vsem skupaj še slabše. Ljudem, ki so lačni, ljudem, ki svojim otrokom nimajo dati kaj jesti, težko govorite, da jim bo vsak dan še slabše – ne vem, kaj je lahko še slabše od tega, da svojemu otroku nimaš dati kaj jesti. Danes pa govorimo o 5 milijardah, kot da govorimo o par 100 tisoč evrih. O 5 milijardah davkoplačevalskega denarja se pogovarjamo! Ko bomo enkrat nekaj, če bomo, prodali, bomo to dobili nazaj, ampak še ne vemo. Zaenkrat govorimo o 5 milijardah – polovici proračuna – in vam se zdi čudno, da si nekateri ljudje želijo o tem odločiti na referendumu. O 5 milijardah! Zelo neodgovorno je ljudem, ki domnevam, da stojijo za svojimi podpisi, govoriti, da jih je nekdo napumpal. Verjamem, da imajo Slovenke in Slovenci lastno pamet in vedo, zakaj se podpisujejo. Mislim, da si nihče v tem Državnem zboru ne bi smel dovoliti takšnih izjav, pa še kakšnih, mimogrede.

Povedala sem že, da tega vašega predloga, ki je mimogrede tudi slabo prepisan iz ene od prejšnjih zahtev, ne bom podprla. Prosim pa vas, da nehate zavajati Slovenijo, da nehate zavajati naše ljudi, da je to edina možna rešitev, ker to ne drži. Vse institucije in mi se z njimi strinjamo, pravijo, da je potrebno rešiti problem v slovenskih bankah, da je potrebno odpraviti kreditni krč, ampak spoštovane gospe in gospodje, ta vaša rešitev tega ne bo naredila. To vam je povedala Gospodarska zbornica, to vam je povedal direktor največje banke v državi:

to ne bo odpravilo kreditnega krča. Vi še kar vpijete, kako bo to vse lepo in prav. Samo 5 milijard večja luknja bo v javnih financah in zato sem prepričana, da če bi danes že imeli vašo čudežno trojko v Sloveniji, se o takšni rešitvi ne bi pogovarjali, ampak bi morali poiskati cenejšo, prepričana sem, tudi boljšo rešitev.

Za konec vas, tako kot veliko mojih predgovornikov iz Pozitivne Slovenije, še enkrat pozivam, da obelodanite vse – ne se skrivati in zamegljevati. Seznam dajte na mizo, dajte ga v javnost, v časopis, in ne samo izbrance, ampak vse.

PODPRESEDNİK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Alenka Jeraj, pripravi se gospod Ivan Hršak.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Hvala za besedo.

Podprla bom sklep o zahtevi Državnega zbora za presojo ustavnosti, ker že nekaj časa vsi skupaj govorimo o tem, da je treba banke stabilizirati – mi že nekaj let, pa nismo bili nikoli slišani –, da so v slabi situaciji predvsem državne banke, kljub mnogim dokapitalizacijam, kljub milijardam, ki so že bile vložene vanje. V to smo vložili ogromno denarja, rezultati so porazni. Govorimo o NLB, Novi Kreditni banki Maribor in Abanki. Poslušajo z izgubo medtem, ko večina drugih bank dela dobro, ob tem pa ni bilo nobenih težav izplačevati visokih nagrad, čeprav v gospodarstvu vemo, da nagrado dobi tisti, ki dobro posluje, ne pa tisti, ki dela minus in izgubo. Zadnjo soboto oziroma prejšnjo soboto smo lahko gledali demonstracije sindikatov od katerih bi človek pričakoval, da so za slabo banko, da so za to, da se ugotovi, kdo je dobil kredite, ob tem pa izigral delavce, jim ne plačeval socialnih prispevkov, jih odpuščal, jih nekaj mesecev vlekel za nos, da bodo dobili plače, pa jih potem seveda nikoli niso videli. Morda ob tem mnenje enega od novinarjev: "V normalni državi se sindikati nimajo kaj vtikati v pripravo proračuna državne banke, v upravljalca državnega premoženja." Skupaj z njim se sprašujem, ali je normalno oziroma zakaj sindikat učiteljev podpira referendum proti slabi banki? Zakaj Sindikat kemične, nekovinske in gumarske industrije podpira referendum proti slabi banki? Človek bi pričakoval, da imajo v gumarski industriji cel kup drugih problemov. Našla sem samo eno takšno podjetje, Sava Kranj, in morda je slučaj, da je bil predsednik uprave Save Kranj pred nekaj časa predsednik, torej član uprave Nove Ljubljanske banke. Pa še kakšen slučaj bi se tukaj našel. Vemo, da se v imenu sindikata gumarske industrije pogaja gospod Marko Golob iz AUKN, ki smo ga pred časom razrešili. Ne morem kaj, da se ne vprašam, kdo je koga našel, sindikat gumarstva njega ali morda gospod Golob njih – kje so se srečali in se dogovorili za takšno plodno sodelovanje, pri nas je seveda vse možno.

Sindikati so na demonstracijah nekajkrat tudi poudarili, da naj tisti, ki so odnesli denar na Ciper in v druge davčne oaze, denar prinesejo nazaj, zraven pa stojijo tudi tisti, na primer gospa Kožuh, ki podpirajo nekoga, ki ima denar na Cipru – to vsi vemo. Očitno se med seboj ne morejo najprej dogovoriti, kaj in kako bodo govorili.

Ob tem še – kolega Kavtičnik, lepo da ste uživali v šoli pri svojem delu. Vaš bivši sindikalist gospod Štrukelj že ob vsaki dodatni obremenitvi učiteljev, ali pa še preden bi jih kaj obremenili, razlaga, da preveč delajo in pripravljajo splošno stavko. Očitno imata tudi tukaj različne poglede, kaj in kako stvari v izobraževanju potekajo.

Nekajkrat je bilo povedano, da predlogov opozicije nismo upoštevali. Pri tem zakonu res ne, ker se v konceptu razlikujemo – vi verjamete v eno rešitev, mi verjamemo v neko drugo. Z rešitvijo, v katero vi verjamete, ponovno dajete milijone v vrečo brez dna, ki mimogrede potem nekam odtekajo, in to bi radi ugotovili, kam. Vaš koncept je pač drugačen od tega, ki ga zagovarjamo mi. Mi ne pravimo, da je slaba banka edina varianta, je pa varianta, v katero verjamemo. Zato jo tudi zagovarjamo, zato smo jo predlagali, zato je predlagan zakon. Od prvega dne, ko smo se začeli pogovarjati o slabi banki, imate cel kup idej, kako bi to morali storiti in postoriti ter kaj vse narediti, medtem ste imeli tri leta časa. Nekajkrat smo predlagali, ne predlagali, zahtevali izredno sejo na temo bank. Zahtevali, da se pogleda slabe kredite, da se pogleda, kaj se v bankah dogaja. Nekateri kolegi iz Pozitivne Slovenije ste bili v prejšnjem mandatu v SD, drugi v Zares, nekateri v LDS – vse to so bile koalicijske stranke v obdobju 2008–2011. Predsednik Zaresa, gospod Gantar, je bil celo predsednik Državnega zbora. Vsakič je zavrnil našo zahtevo za razpravo o tem, kaj se v bankah dogaja. Torej, tisti, ki ste v organih te stranke, in kar nekaj vas tu sedi – očitno ste lahko v več strankah naenkrat, ampak pustimo to, to je vaša zadeva, če uspete delati na toliko področjih.

Gospod Jakič, vaš predsednik, gospod Zoran Jankovič, je sam v Pogledih Slovenije povedal, da je hodil na sestanke na NLB in od uprave zahteval posojilo za projekt Stožice: "Da, sodeloval sem pri tem pogovoru, ker trdim, da bo to najboljši center." Leta 2009 je gospod Draško Veselinovič, prvi bančnik NLB, odstopil po treh mesecih in rekel: "Nekateri so me v medijih najprej močno kritizirali in nato še isti dan pritisnili na kolege v upravi, naj odobrijo posojilo določenemu podjetju." Tudi to, mimogrede, v mandatu 2008–2011, ko ni bila Janševa vlada.

To, da naj objavimo dokumente in sezname dolžnikov bankam oziroma tistih, ki so dobivali kredite: pri nas je z dokumenti precej komplicirana zadeva. Če se karkoli objavi, se zelo hitro zganejo razne službe, ki selektivno izbirajo, na kaj bodo reagirale, med njimi

informacijska pooblaščenka pa še kdo. In potem se za take prekrške plačujejo kazni. Zato je treba paziti, kako in kaj se objavi in kdaj se objavi. Najbrž, ko bodo stvari zrele, pa bodo lahko tudi objavljene.

Kolega Jakič je večkrat uporabil besede "naš centralni komite". Prosila bi vas, da tega ne uporabljate. Če centralni komite deluje pri vas, pri nas ga ni. Če imate tako stvari urejene, kot so bile nekdanje v centralnem komiteju, je to vaš problem, ne naš.

Govorjenje o tem, da kogar je kača pičila ... Vi se tako obnašate. Takrat, ko je bilo objavljeno, da je podpisov premalo, je zavladala izredna panika, izredne razmere, zbiranje podpisov, kar bolj spominja na pik kače, ne pa kar počnemo mi.

Podprla bom sklep o zahtevi Državnega zbora.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Kolega Jakič, kolegica vas je sicer imenovala, ampak niste bili napačno razumljeni, samo pojasnila je svoje stališče glede tega. Enako velja, kot vidim tamle, za gospoda Kavtičnika. Mislim, da nihče od vaju ni bil napačno razumljen. Zaradi tega ne morem dati besede za repliko, se opravičujem.

Na vrsti je gospod Ivan Hršak ... / oglašanje iz dvorane/ Proceduralno – kdo?

Gospod Jakič, prosim.

ROMAN JAKIČ (PS PS): Spoštovani gospod podpredsednik, že dolgo sva oba v parlamentu in to, kar ste naredili zdaj, je presedan, definitivno. Od kod vam in iz kje – ali mi lahko, prosim, citirate poslovnik –, da boste vi meni povedali, kako je mene gospa Jerajeva razumela ali me ni razumela. Ali mi lahko, prosim, preberete člen poslovnika, iz katerega izhaja, da ne morem dobiti replike, če me poslanka ali poslanec omeni ali pa omeni poslansko skupino. Prosim, da mi to obrazložite, da bom videl, kaj naj potem delam.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Gospod Jakič, to, da vas kolega ali kolegica omeni po imenu, še ne pomeni, da dobite repliko. Repliko dobite takrat, kadar ste napačno razumljeni in ocenil sem, da ste bili prav razumljeni, vendar da kolegica Alenka Jeraj misli drugače in to je tudi pojasnila. Zato vam ne dam replike – tako sem se odločil in nimam nobenega razloga, da spremenim svoje stališče. Na vrsti je gospod Ivan Hršak.

Proceduralno, gospa Maša Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Spoštovani predsedujoči, prosila bi vas, da pa resno razmislite o svoji odločitvi, ker to je res nekaj, kar se je v tem Državnem zboru zgodilo prvič.

Do zdaj je bilo vsesplošno sprejeto dejstvo, da ima nekdo, ki je bil omenjen z imenom in priimkom in to večkrat, kot je bil v

razpravi, pravico do replike. 70. člen Poslovnika pravi takole: "Vsak razpravljavec ima pravico do odgovora na razpravo drugega razpravljavca, v kolikor se ta razprava nanaša na njegovo razpravo, če meni, da je bila njegova razprava, ne samo napačno razumljena ali napačno interpretirana." O tem, kako on razume, da je bila njegova razprava interpretirana ali razumljena, z vsem spoštovanjem, ne morete odločiti vi. Njegova osnovna pravica kot poslanca Državnega zbora je, da o tem odloča. Vljudno prosim, da spremenite odločitev in gospodu Jakiču dovolite repliko, ker sicer odstopamo od vseh ustaljenih praks in od parlamentarne prakse, ki je bila uveljavljena v tem Državnem zboru. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK: V skladu z 282. členom, da o poslovniku in o načinu dela odloča predsedujoči, sem ocenil tako, kot sem ocenil, in vztrajam pri tem, da sem ocenil pravilno, zato dajem gospodu Ivanu Hršaku.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Časa ni več. Do konca tega leta je treba nujno sprejeti odločne ukrepe za stabilizacijo javnih financ, reformo trga dela ter seveda pokojninsko reformo. Neizpodbitno dejstvo je, da imajo banke kar 6 milijard evrov slabih terjatev, medtem ko državni proračun v letu 2013 predvideva prihodke v višini 8,6 milijarde evrov – primerjava je naravnost katastrofalna oziroma grozljiva.

Dosedanje reševanje slabih bank znotraj samih bank je pokazalo, da takšen način ni racionalen, zato podpiram predlagani način reševanja bank skozi tako imenovano slabo banko. Žal pa opozicija in sindikati niso za nobeno rešitev, ki jo predlaga ta Vlada, so pa vsi skupaj še kako za referendum. Pa vas vprašam, kaj pa ima sindikat skupnega s sanacijo bank? Da vam pomagam pri odgovoru – popolnoma nič! Jih pa skupaj žene ena sama želja oziroma zamisel, da preprečijo, da bi se skozi pogled v kreditne mape videlo, kdo je, komu je, pod kakšnim, če sploh kakšnim, zavarovanjem, podeljeval kredite. Danes je Alenka Bratušek iz Pozitivne Slovenije dejala, da so se najslabši krediti dodeljevali v času med 2006 in 2008, pod tako imenovano prvo Janševo vlado. No, če je to res, kar je Alenka rekla, potem se mora samo veseliti razkritja nepravilnosti, ne pa, da se je podpisala pod referendum o SDH, podpira pa seveda tudi razpis referenduma o tako imenovani slabi banki s strani sindikata KNG. Tu preprosto ni logike.

Pozitivna Slovenija je ves čas zatrjevala, da je proti referendumu, a je vseeno petnajst minut pred polnočjo vložila 30 podpisov poslancev za referendum o SDH, seveda s pomočjo gospoda Srečka Meha in pa dveh

nepovezanih poslancev. To kaže na njihovo nekredibilno politiko.

Na koncu moram jasno povedati, da vedno spoštujem odločitve volivk in volivcev, kakršne koli že so. Verjamem, da znajo pri svojem odločanju razumsko odločati, vendar pa se vseeno utemeljeno sprašujem, ali preprosti ljudje zadosti razumejo navedeni zakon, da se bodo lahko pravilno odločili, ali pa se bodo odločali le po tem, kdo jih je bolj prepričan ob spremljanju razprav v parlamentu, pa čeprav jih je prepričal tisti, ki v bistvu nima prav.

Iskreno upam, da Ustavno sodišče ne bo dovolilo nobenega od razpisanih referendumov, kajti v nasprotnem primeru se nam pa res slabo piše. Sklep za ustavno presojo bom seveda podprl. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Majda Potrata, pripravi se mag. Branko Grims.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik!

Nimam težav ne z referendumom, ne z zahtevo za presojo ustavnosti, zato o tem ne bom govorila. Sem pa v razpravah slišala marsikaj in si ob tem ne morem kaj, da ne bi spomnila na to, da smo spreminjali Ustavo in vanjo zapisali 3.a člen, s katerim smo del suverenosti prenesli na organizacije, ki delujejo v skladu s človekovimi pravicami, varnostjo in tako dalje. Zato je zame, po tistem, ko smo se v tako visokem številu odločili za vstop v Evropsko unijo, razpravljanje o suverenosti na način, na kakršnega razpravljamo tudi ob teh vprašanih, problematičen. Enako kot mi je problematično, da nas zdaj strašijo s trojko in pri tem ne vem, če imamo pred očmi, da trojko sestavljajo Mednarodni denarni sklad, Evropska centralna banka in Evropska komisija – predstavniki, se razume. Morebiti je ta strah posledica tega, da je bil tudi dr. Krušec leta 2010 član takšne trojke pa je hodil okoli in ima izkušnje s tem, kaj je govoril državam po Evropi.

Na vsako stvar lahko gledamo z različnih zornih kotov. Ne vem, zakaj imamo v teh razmerah, v katerih imajo ljudje upravičen občutek, da njihova pričakovanja niso izpolnjena, politiki in političarke pravico, da njihov strah še povečujemo. Slikati jim moramo realno stanje, ne smemo jih pa zastraševati. In ko govorimo o slabi banki – Socialni demokrati nikoli nismo govorili o tem, da imamo s konceptom, kakršen je v zakonu, težave, da je za nas nesprejemljiv. Slabo banko ste pa tako ali tako hoteli imeti tudi v Slovenskem državnem holdingu. Ampak saj ta rešitev je tudi v zakonu o slabi banki, ker se bodo tiste terjatve, ki se ne bodo mogle prodati po ukinitvi slabe banke, tako ali tako prenesle na Slovenski državni holding, in zgodba bo lepo dobila pentljico – se moramo samo za barvo odločiti.

Zdaj, teza o tem, kako so banke pomembne za gospodarstvo. Pravimo, da so srce ali pa da so hrbtenica, brez hrbtenice pa glava ne stoji. In zdaj logično vprašanje, zelo preprosto, ki ga vsak človek razume. Če so banke tako zelo pomembne za gospodarstvo, zakaj jih potem prodajati? Zakaj jih prodajati, če se zavedamo nekaj osnovnih dejstev: leta 2004 je bilo stanje v bančnem sektorju takšno, da smo imeli 1,9 milijarde rezerv, depoziti so bili večji od kreditov. Leta 2008 je to razmerje postalo; 12 milijard 900 milijonov več zadolžitvev kot depozitov. Kar pomeni – in te zadolžitve so iz tujine –, da smo bili že takrat odvisni od tujine.

Morebiti bi bilo dobro povedati tudi, če poznate podatke o tem, če veste, kako so ravnale zasebne banke ali tuje banke. Koga so kreditirale? Kaj je bil prvi ukrep zasebnih in tujih bank, ne samo v Sloveniji, tudi na Hrvaškem? Nehale so kreditirati gospodarstvo, pač pa so kredite dajale zasebnikom.

Kje je potemtakem v tem zakonu zagotovilo – ker sanirali bomo pa vse banke –, da se bomo s tem zakonom iz zadrege rešili? Ni tega zagotovila. Zelo žal mi je, da ne poveste ljudem tudi, da bodo odkupljeni krediti – tisti, ki bo kredite odkupil od gospodarskih subjektov, ki ne bodo sposobni vračati kreditov –, da bodo ti odkupi po diskontni ceni. Ko se bo ta odkup zamenjal z drugim odkupom, bo lahko nekdo na koncu za 20 % dobil nek gospodarski subjekt. Tisti, ki se ne bodo mogli prodati, pa se bodo preselili na SDH.

Tako, da sem si dala nekajkrat razložiti stvari, jih pri sebi obnovila – tako kot stara učiteljica –, da bi znala preprosto povedati tisto, kar je ljudem treba povedati preprosto. Vi jih strašite z nekimi zgodbami o tajkunih, ko pa so ljudje zaradi tajkunov tako ali tako že razjarjeni. Ko govorite o tem, da je koga strah kaj razkriti – ampak pogledajte, kako so ravnale banke z dodeljevanjem kreditov, katere so bile tiste, ki so pomagale napihovati kreditni balon, kdo je odgovorno ravnal. Potem se vprašajmo ali je res pametno, da verjamemo, da je vse, kar pride iz tujine, boljše od tistega, kar je doma, pa četudi prihaja iz stranke ali strank, ki imajo v svojem imenu "slovenska".

Kar pa zadeva moralo in še kaj drugega, dobro bi bilo, da bi visoki etični in moralni standardi v politiki obveljali, da bi tisti, ki kličejo k morali, opravili najprej pri sebi. Bilo bi zelo dobro, zelo koristno, saj bi verodostojnost Slovenije zrasla tudi s tem, ko bi se utrjeval ugled posameznih nosilcev pomembnih političnih funkcij. Hvala.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Branko Grims, pripravi se gospod Mihael Prevc. Prosim.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem prav lep pozdrav!

Pri temeljnih razvojnih vprašanjih te države bi morali vedno doseči konsenz, bi morali vsi slediti konsenzu kot neki vrednoti, vendar smo priče zelo žalostni situaciji. Nepripravljenost velikega dela opozicije za iskanje tega konsenza – kar je v resnici odraz hlastanja po oblasti za vsako ceno, pa če država propade, in se to potem odraža v političnih projektih, kot sta tudi referendum, ki sta v teh dneh pred nami – je v resnici tisto, kar v tem trenutku ogroža slovensko suverenost in s tem tudi temeljni ustavni red naše države. Že to je razlog, da Ustavno sodišče ne bi smelo dovoliti nobenega od teh referendumov, ker gre za temeljna razvojna vprašanja, ker gre za iskanje rešitev, ki bi premaknile voz z mrtve točke. Obrazložitev predlagateljev sindikata pri tem referendumu je po svoje tragikomična. Skrbijo jih delovna mesta. Kdo pa daje delovna mesta? Podjetniki – zlasti malo in srednje podjetništvo, ki je v vseh modernih družbah tisto, ki daje pogon celotni državi in je s tem tudi temelj njene suverenosti. Danes se suverenost ne brani primarno na bojnem polju, ampak se brani z dobrim in uspešnim podjetništvom. To podjetništvo za svoj obstoj, za svoje delo, potrebuje delujoč bančni sistem. V tem trenutku ga v Sloveniji žal ni. Metoda uveljavitve slabe banke je preizkušena v nekaterih državah, od Nemčije naprej, in marsikje se je izrazito obnesla. V marsikateri od teh držav, kjer so to pravočasno sprejeli, takrat ko je prejšnja vlada tukaj žal spala kot zimski medved – in smo po dveh letih slišali, da bodo enkrat pa že začeli z delom – so imeli že v tem času dodatni razvojni cikel. Gre za to, da poskušamo eno od teh metod preslikati v Slovenijo in da rešimo, kar se rešiti da. Stara modrost pravi, da je bolje pozno kot nikoli. Skrb za delovna mesta je torej skrb za delujoče podjetništvo. Ko sem malo prej poslušal razpravo, sem se vprašal, kje živimo, kje smo po vrednotah. Rečeno je bilo takole: banke v neki državi ne dajejo več kreditov državi, ampak jih dajo, pomislite, privatnikom. Ja, poslušajte, v Sloveniji smo se ravno pri prejšnjem referendumu srečali z dejstvom, da imamo kakšnih 14 milijard evrov neproduktivno betoniranih v državnem podjetništvu, če uporabim ta izraz. Medtem ko so privatni podjetniki – in tudi oni so podjetniki – neprimerljivo bolj uspešni po vseh makroekonomskih kazalcih in to ne samo v Sloveniji, ampak v katerikoli primerljivi državi tega sveta. Iz teh ideoloških spon se moramo vsi že enkrat izviti, da spregovorimo o modernih vrednotah na način, kot o njih govori cela združena Evropa. Da bomo vendarle pripravljeni iskati konsenz pri katerem koli vprašanju in v tem primeru govoriti o dodatnih usklajevanjih, na primer s socialnimi partnerji. Kaj pa to pomaga, če pri določenem delu opozicije prevlada hlastanje po oblasti? Kaj to pomaga? Potem so politični projekti, kot je vključno ta najnovejši s tem referendumom, in pa z onim, ki je zdaj že predmet presoje na Ustavnem sodišču – kajti

gre za politični projekt. Nič ne pomaga. To dokazuje ravno tisti drugi, ki pa je bil usklajen s socialnimi partnerji. Pa je to kaj pomagalo? Nič. Prav tako se je v eni od poslanskih skupin opozicije še z nekaj dodatki zbralo zadostno število podpisov in se je zahtevalo referendum. Kje pa je bilo takrat socialno partnerstvo, kje je pa tam socialno usklajevanje? Na to se je pa pozabilo. To seveda priča, da je v tem primeru to prazen izgovor, da gre za temeljno vprašanje vrednot, kaj postavljamo v ospredje, in da se v Sloveniji žal vedno znova vračamo na izhodiščno točko, da bi morala biti vrednota razvoja v tem trenutku, zaradi situacije, v kateri smo, na prvem mestu. Da bi vsi zmogli imeti toliko državniške moči v sebi – pokojni dr. Drnovšek jo je velikokrat pokazal – da bi znali svoje politične interese v danem trenutku podrediti temu iskanju skupnih ciljev, skupnemu razvoju. To pomeni dopustiti sedanji Vladi in koaliciji, da po najboljših močeh sprejmeta temeljne zakone, ki premaknejo ta gospodarski voz iz mrtve točke; da se dovoli, da se preizkušene uveljavljene kvalitetne metode, ki so se izkazale v primerljivih državah – recimo ravno Nemčija je z nami primerljiva zaradi podobnega pravnega sistema, gre za rimsko-germanski pravni red – preslikata v Slovenijo; da se poišče tiste druge možnosti ob dosedanjih, ki očitno niso delovale; da se uredi, najprej bančni sistem, potem pa še vse ostalo, kar duši slovensko podjetništvo; da se jim omogoči, da zadihajo s polnimi pljuči; da se podjetnikom omogoči, da odpirajo nova, kvalitetna delovna mesta, da tekmujejo enakovredno na evropskem in svetovnem trgu. Ampak ljudje božji za to najprej rabijo delujoč bančni sistem.

Nekdo je prej govoril: izgubljam čas, dopustimo referendum. Če bo prišlo do referendumu, to pomeni večmesečni zastoj. Osebno zaupam ljudem in verjamem, da bi lahko bil tudi na referendumu tak zakon potrjen, če bodo ljudem realno predloženi vsi argumenti za sedanji zakon. Ampak izgubljeni bodo meseci in izgubljenega časa tej državi nihče več ne more povrniti. Zaradi tega se postavlja vprašanje slovenske suverenosti. S polno močjo, bolj kot kadarkoli do zdaj. Če je ogrožena suverenost, je s tem ogrožen tudi ves ustavni red. Še enkrat poudarim – že to je temeljni in zadostni razlog, da Ustavno sodišče ne dovoli izvedbe nobenega od teh dveh predlaganih referendumov. Upam, da bo tako tudi storilo in seveda bom glasoval za presojo Ustavnega sodišča.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Mihael Prevc.
Pripravi se gospod Bojan Starman.

MIHAEL PREVC (PS SLS): Hvala lepa.
Spoštovane kolegice in kolegi!

Ko poslušam danes to razpravo – že več kot pet ur traja – je pravzaprav to kopija razprav, številnih razprav, ki smo jih na ta zakon

že imeli. Že na začetku tega mandata nam je bilo vsem jasno, da so naše banke v katastrofalnem stanju in da je seveda za zagon podjetništva in za ukinitve kreditnega krča sanacija bank nujno potrebna. Vsi v temu prostoru, vsi poslanci smo se s tem strinjali in se lotili reševanja tega problema. Žal smo se kljub usklajevanju, kljub veliki želji na eni in drugi strani, da najdemo nek skupen konsenz, nekako znašli na različnih bregovih z dvema različnima konceptoma reševanja naših bank. Eno je koncept, ki ga zagovarjate v opoziciji, dokapitalizacija bank – koncept, ki je bil že preizkušen in za katerega vemo, da ni bil dober, da ni rodil sadov. Zato smo se seveda zatekli k drugemu konceptu, ki pa je že preizkušen tudi v Evropi in so se ga poslužile tudi mnoge evropske države – ustanovitev posebne agencije za slabe kredite oziroma tako imenovana ustanovitev slabih bank. In zakon je bil kot takšen tudi sprejet.

Danes ste nekateri v opoziciji ponovno dobili priložnost, da ste, kar se tiče tega zakona o krepitvi stabilnosti bank, ponovno navedli cel kup navedb, s katerimi ste tudi manipulirali. Moti me predvsem to, da vedno in vedno ponavljate, da bomo s tem zakonom v banke vložili 5 milijard evrov, ko pa točno veste, da to ne drži, ko točno veste – in nešteto je bilo že pojasnjeno –, da gre v temu primeru za državna poroštva, za državna poroštva in to ne v takšnih številkah kot jih omenjamo. Te številke bodo v končni fazi bistveno, bistveno manjše. Ko omenjamo to številko, gre za zakonsko določene zgornje meje teh poroštev. V nadaljevanju me moti tudi občutek, da želimo s to pobudo, da gre zakon v ustavno presojo, preprečiti referendum. Ne ni – poslanci, koalicija, predlagatelji, mi tega referendumu ne moremo preprečiti, lahko ga prepreči Ustavno sodišče. Ustavno sodišče kot institucija ustavno-pravnih strokovnjakov, ki jim moramo zaupati. Jaz jim zaupam in prepričan sem, da bodo oni tisti, ki bodo ugotovili, ali bodo z referendumom oziroma s tem, da ta zakon pade na referendumu, s tem storjene ustavne krivice. Njihova vloga bo potem, da ta zakon ne bo šel na referendum.

Poglejte, po mojem mnenju je vprašanje – to vprašanje kot je način saniranja bank absolutno ni stvar referendumskega odločanja. Zato bom vsekakor podprl zahtevo za ustavno presojo te referendumske zahteve, ker sem prepričan, še enkrat poudarjam, prepričan sem, da če zakon pade, bodo s tem kršene temeljne ustavne pravice.

Država ima velik del odhodkovne strani proračuna zakonsko določene. Spomnimo samo na socialne transferje, ki znašajo okoli milijardo evrov, na doplačilo iz proračuna za pokojnine, ki znaša skoraj milijardo in pol. Če ne odpravimo kreditnega krča, si ne upam niti pomisliti, kakšna drastična krčenja se obetajo, tako na socialni ... / znak za konec razprave/ ... – zato bom seveda zahtevo za ustavno presojo referendumske pobude podprl.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Bojan Starman, pripravi se mag. Andrej Šircelj. Prosim.

BOJAN STARMAN (PS DL): Hvala lepa, imam malo časa.

Najdražje za nas je, da ne naredimo nič in čakamo. Ocenil sem, da nas to na dan stane približno 2 do 3 milijone, stane naše davkoplačevalce. 50 do 90 milijonov evrov na mesec. Zamislite si, kaj izgubljam – kakšno je danes stanje v naših bankah. Banke imajo napovedanih že 800 milijonov odpisov za 9 mesecev, centralna banka jih poziva k dodatnim dokapitalizacijam. Če hočemo dokapitalizacijo izvesti na tak način, kot bi jo radi nekateri, moramo takoj dati dodatno milijardo prihrankov v proračunu. Kje jih bomo dobili? Prosim vas, dajte jih na mizo, pa sem tudi za to, da se ta stvar naredi. Zato je res in s tem zakonom – če bi že veljal in škoda je, da ne velja – si dejansko sami sebi delamo tako škodo in onemogočamo, da bi se na nek način banke normalno sanirale, začele normalno poslovati, ker bi se otrsle teh kreditov in ne bi bilo potreb po dodatnih dokapitalizacijah. Ne vidim nobenega strahu, da bi kdo to razprodajal in tako naprej. To je zame popolna ekonomska neumnost in katastrofa, ko se tukaj igramo z našim premoženjem na tak način. Res je, pogledajte, nisem se veliko zmotil, koliko izgubljam vsak dan, ko dopuščamo tako stanje, ki je stanje popolne anarhije in zmede. Banke, podjetja ne dobivajo kreditov, tudi tu je posredna škoda ogromna; skratka, katastrofa je, kar počnemo in kar bomo zgleda počeli.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Podprl bom ustavno presojo tega zakona, predvsem zaradi tega, ker menim, da je treba sanirati bančni sistem v čim krajšem času. Mislim, da bi ga morali sanirati že pred par leti, pa ga nismo. Ob vsem spoštovanju do referendumu – cenim ga kot največji demokratični, lahko rečem tudi na nek način dogodek in izraz volje –, menim, da je časovna komponenta in tudi to, da bi zavrnitev takega zakona dejansko izredno poslabšala ekonomski, gospodarski, socialni položaj in s tem bi seveda bile tudi kršene ustavne določbe.

Danes govorimo o zakonu, ki je svojo pot začel v poletnih mesecih na podlagi dogovora med koalicijo in opozicijo, da se bančni sistem rešuje oziroma da se ga začne reševati s posebnim zakonom. Verjetno se marsikdo spomni, da je bila prva rešitev narejena tako, da je bil skupni zakon za tako imenovani državni holding ter za rešitev bančnega sistema. To je bilo storjeno na predlog opozicije in opozicija je bila v poletnih mesecih

dodobra seznanjena z rešitvami v tem zakonu in sodelovala je tudi v delovni skupini, ki je ta zakon pripravljala oziroma ki se je odločila za koncept. Žal tukaj veliko konceptov ni – nekaj jih je bilo naštetih. Na eni strani lahko govorimo o garancijah. Na drugi strani, da banke same rešujejo svoje terjatve, kar je seveda najbolj – če želimo – poslovno normalno, ali da namesto bank to rešuje neka tretja oseba, neka nova pravna oseba, ki lahko to naredi na nekoliko drugačen način.

Ta zakon vključuje: prvič, rešitev, da se te terjatve prenesejo na posebno pravno osebo. Zakaj? Zato, ker predvsem državne banke v zadnjih treh ali štirih letih, pa tudi prej ne, niso ustanovile svoje pravne osebe oziroma mogoče celo pravno osebo imajo, vendar tej pravni osebi niso dale naloge, da bi reševale sporne terjatve. To se ni dogajalo niti v letu 2008, niti v letu 2009 takrat, ko je prišlo do tega, da je bilo teh spornih terjatev največ. Njihova vrednost se dejansko še povečuje iz dneva v dan. Takšno rešitev smo poznali že v zgodnjih 90. letih. Takrat se je bančni sistem saniral preko agencije za sanacijo bank in navsezadnje moramo reči, da ta sistem v tistem času ni bil uspešen.

Drug koncept je, ali pa tisti, ki je tukaj največkrat omenjen, dokapitalizacija. Tudi ta sistem mi poznamo, saj smo v 20 letih dokapitalizirali dejansko vse banke, predvsem pa državne banke. Zakaj smo jih dokapitalizirali? Zaradi tega, da so zadovoljile kapitalisti ustreznosti, ki jo je Banka Slovenije predpisovala. Vsekakor ne gre stalno ponavljati en koncept in v banke stalno dajati davkoplačevalski denar, če se v sami banki ne zagotovi kvaliteta upravljanja in če se ne zagotovi tega, da banke nimajo več bremena slabih terjatev. Večkrat je bila tukaj omenjena stroka. Stroka se glede tega vprašanja deli v svetu, v Evropi in tudi pri nas. Imamo države, ki so uvedle sanacijo bančnega sistema preko tako imenovanih slabih bank – tudi v Nemčiji. Mislim, da imajo tam celo dve ali tri slabe banke in so tudi uspešno dejansko to naredili. Navsezadnje, omenjena je bila Irska. Irska napoveduje gospodarsko rast. Irska napoveduje gospodarsko rast in Irska je sanirala te banke na nekoliko drugačen način, predvsem zaradi tega, ker so bile na Irskem same zasebne banke. Ta primerjava z Irsko – je treba pogledati še kaj več, kot samo nekaj osnovnih podatkov, pa tudi če jih napišejo najbolj znani slovenski ekonomisti. Irska je morala naprej nacionalizirati banke, ker so bile to same zasebne banke. Banke so izdale obveznice in država je pokupila te obveznice zato, da imajo danes na Irskem v glavnem državne banke. Tako je rešila zasebne banke in primer ni isti, kot je tukaj, zato lahko ta netočnost da nekemu poslušalcu napačne informacije o tem, kaj se je dejansko tam dogajalo.

Omenjena je bila Banka Slovenije. Guverner Banke Slovenije je govoril tukaj in povedal, kakšno je stanje na bančnem področju.

Guverner Banke Slovenije je povedal, koliko imamo slabih terjatev po različnih metodologijah, ki jih je tudi navedel. Žal morda nekatere poslanke iz Pozitivne Slovenije niso bile prisotne na tem sestanku oziroma na tej seji Državnega zbora. Ne vem, morda so bile prisotne na Odboru za finance in monetarno politiko, kjer so guverner in ostali predstavniki Banke Slovenije posebej še enkrat obrazložili, koliko je spornih terjatev, kakšno je stanje v bančnem sistemu in tako naprej. Stanje imamo. Stanje je znano. Res je, da so to zaupni podatki in da ne moremo zdaj na glas govoriti, koliko je tega – saj me tako zavezuje zakon. Navsezadnje pa so bile neke stvari tudi že objavljene. Mislim, da bi si nekateri, ki govorijo, da nimajo podatkov, le-te pridobili oziroma bi lahko hodili na te seje. Nekateri, da tako rečem – oprostite – tisti, ki ste govorili: zakon je slab, ker je pač slab. To je politična ocena nekega politika in če zraven ne pove še, zakaj je slab in v katerih določbah je slab, potem me to ne zadovolji. Morda se lepo sliši, ampak govoriti o tem, da je zakon slab, ker je neuskladen, ali je pač slab zaradi tega, ker ga je pripravila ta vlada – to enostavno ne zdrži.

Ali bodo banke reševale oziroma ali bo slaba banka reševala tuje banke? Ne. Posebna komisija se bo odločala, katere terjatve se bodo kot slabe banke priznale. Druga zadeva: kako se bo vrednotilo? Kako se bodo te terjatve vrednotile? Vrednotile se bodo tako, da bo vse nadzorovala Evropska komisija. To je znano. Ker drugače bo šlo za državno pomoč, nedovoljeno državno pomoč in tukaj bo lahko veliko težav. Tako, da glede tega nimam težav, te zadeve realno rešuje zakon. Drugo, kar je seveda popolnoma zavajanje: danes nimamo poimensko navedenih slabih terjatev. Kar je bilo rečeno – gospa Bratušek, ki je žal ni tukaj, da bi ji povedal, da bi bilo verjetno poimensko navedenih slabih terjatev za pol ali celo knjigo. Te terjatve so – mislim, da ona ve, kako so razvrščene po posebnih metodologijah A, B, C, D, E in tako naprej, skratka tudi po bonitetah kreditojemalcev. Navsezadnje je bila leta 2009 tudi v nadzornem svetu Nove Kreditne banke Maribor, kjer so morali ravno nadzorniki te terjatve pregledovati in pregledovati, koliko ima ta banka terjatev do posameznih podjetij, do posameznih bank in tako naprej in tako naprej. Tako, da te zadeve, da se to ne ve – mislim, da bi ona pa to že morala vedeti. Katere mape? Strinjam se z gospo Bratuškovo, podpišem vse mape, nimam nobenih težav. Vse mape od prve do zadnje, če želite, naj se pogledajo in, če želite, naj se dajo tudi v javnost. Nobenih težav, da bi ene ali druge mape – od Grepa do Zvona, do SCT, do Vegrada, vse tiste, katerih podjetja so danes v stečajju. Podpišem takoj!

5 milijard – to je neka insinucija, ki je danes popolnoma fiktivna. Zakon bo deloval tako, da bodo slabe terjatve prešle na slabo banko in te slabe terjatve se bodo potem sčasoma začele, v bistvu že v prvem letu, prodajati – zato se bo tudi nekaj dobilo. Koliko

se bo dobilo? Mislim, da dlje kot bomo zavlačevali in kasneje s tem začeli, manj se bo dobilo – ker če bi leta 2009 imeli, bi bila vrednost teh nepremičnin, ki jih imajo danes banke, teh stanovanj in tako naprej, takrat veliko večja ali pa vsaj nekaj večja kot je danes. Tudi vrednost tistih podjetij je bila večja kot je danes. Če bomo zavlačevali še pol leta ali pa še eno leto, bo vrednost še manjša. Takšne so smeri razvoja, takšni so trendi.

Zato mislim, da tudi če lahko tukaj kažete neke knjige in tako naprej – jaz sem vesel, da berete in da se učite in da spoznavate in seveda bo treba tudi še nekaj narediti glede monetarne politike in sploh, kaj pravzaprav pomeni monetarna politika. Sem pa vesel, da berete in se učite.

To so tisti razlogi – za katere mislim, da ni nobenih dilem ali pa so dileme pojasnjene –, zaradi katerih bi moral ta zakon začeti veljati in predvsem se uresničevati. Hvala lepa.

PODPREDESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

V imenu predlagatelja ima besedo gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Čas, ki ga živimo ni ravno prijazen do te države in do njenih prebivalcev. Del tega, teh težkih razmerah, je nastalo tudi zaradi napačne presoje, katere so prioritete, ki bi jih bilo treba najprej reševati, tudi v prejšnjem mandatu. Nekdanji predsednik Vlade je dejal, da so takrat, ko so imeli odgovornost in ko so vodili Vlado, napačno presodili, kaj so prioritete. Vlada se je narobe usmerila in dejal je tudi, da del te odgovornosti prevzame nase. Že takrat, leta 2009, 2010, 2011, bi morali ukrepati na bančnem področju. Že takrat, ko so se pojavile težave s financiranjem, ko banke niso bile več sposobne odgovoriti gospodarstvu na njihove potrebe, bi morala tedanja vlada reagirati in ukrepati. Dogajalo se je, da gospodarstvo ni moglo priti niti do enostavne reprodukcije kreditov. Niti do enostavne reprodukcije. Pravzaprav, zgodilo se je celo to, da je že tedaj prišlo do tega, da se je pojavil inverzni proces, to se pravi, da so banke zmanjševale kreditni obseg in jemale iz gospodarstva kapital. To je povzročilo številne težave v delovanju gospodarskih družb. To je sprožilo verižno plačilno nedisciplino, nesposobnost in tudi marsikatera družba, tudi dobra gospodarska družba je propadla zaradi tega.

Mi smo v situaciji, ko se je pred kakšnim mesecem dobilo določena premostitvena sredstva s prodajo obveznic. Kot je pojasnil minister, bo to, kar je bilo prodanega na ameriškem trgu, zadostovalo do januarja, februarja, morda do meseca marca. Dobili smo na neki izjavi, na zaupanju, da bomo sprejeli določene ukrepe. Smo tudi v situaciji, ko bi vse te ključne stvari morali sprejeti po nekem relativno hitrem postopku, soglasno z vsemi, ki

delujemo v tem Državnem zboru ali pa s soglasjem velike večine, če ne posameznikov, pa vsaj poslanskih skupin. Vendar se pri vseh teh ključnih projektih zatika. Pojavljajo se diametralno nasprotna rešitve, diametralno nasprotni pogledi in manjšina vztraja do, pravzaprav lahko rečemo, do nezvesti s temi svojimi rešitvami. So legitimne, jim ne oporekam. Vendar, v tej državi prevzema ali pa ima koalicija največjo odgovornost, in pri teh ključnih odločitvah bi bilo morda včasih treba "našteliti garmina", kar pomeni, da bi se prilagodili in sledili rešitvam, ki so predložene. Rešitve, ki jih predlagamo niso v nasprotju z nobeno politiko katere koli institucije – ne Evropske komisije, ne OECD, ne česar koli. Skratka, so v okvirih in kontekstu, ki so predvideni za te zadeve.

Če hočemo februarja priti do novega potenciala, ker očitno sami iz svojih virov in s svojimi potenciali nismo sposobni zagotoviti delovanja javnih institucij, države, javnih zavodov in tako naprej, bomo morali ponovno na svetovni trg poiskati vire. Tam lahko dobimo, bomo dobili, če bomo pač pokazali in sprejeli nekatere potrebne korake. Tudi pri tej banki se že pravzaprav celo popoldne ukvarjamo z eno ali drugo varianto. Se pravi: ali dokapitalizacija brez, da se karkoli premakne iz banke, da se slabe terjatve umaknejo iz nje, ali pa z rešitvijo, kot jo predlagamo mi. Predlagali smo, da se iz bančnega sistema izreže tumor – tisto, kar je v tem bančnem sistemu slabo, kar je v tem bančnem sistemu bolno – in predlagamo, da se ukvarjamo in dodamo, če je treba, zdravemu delu toliko, da bo lahko zagnal tudi gospodarski del, ta nezdravi del pa zdravimo posebej. Mislim, da ta rešitev ni slaba, da je dobra, da je pregledna, da se banke ne ukvarjajo z vsem od A do Ž, kar že do zdaj niso mogle reševati, niso mogle sanirati, niso mogle urediti, in da ločeno peljemo sistem, ki bo lahko sledil potrebam gospodarstva, tudi z dokapitalizacijo, in ločeno drugi del, ki pa bo upravljan tako, da se bo lahko prodajal, lahko se bo saniral, lahko se bo dokapitaliziral in tako naprej. Skratka, stvari so odprte.

Žal, glede na to, kakšno ureditev imamo, zakona ne moremo sprejeti v variantah. Predlagati moramo čisto rešitev in glede na vse te presoje, ki so bile narejene, glede na zgodovino, glede na dosedanjo prakso, ki nam je povedala, da cenene rešitve z dokapitalizacijo, niso dobre, predlagamo korak v drugo stran, da se lotimo te stvari na drug način. Mislim, da je to povsem korektna odločitev, da je tudi povsem razumna odločitev. Očitno je, da ta zaprt bančni krog, tudi če ponovno damo milijardo evrov v ta sistem, ne bo storil popolnoma nič na tem področju – to bo nekaj časa v tem bančnem sistemu, odtekalo se bo naprej, porabljalo za takšne in drugačne namene, osnovnega namena, to je pa vzpostavitev potenciala za financiranje gospodarstva, pa na tak način ne bo mogoče doseči. Tudi nič ugotoviti, ker če bi bilo mogoče

karkoli ugotoviti, bi se to zdaj že ugotovilo, bi se tudi že zdaj sprožilo marsikakšne postopke. Ne samo, da čakamo na regulatorja, ampak se tudi znotraj bank ve, kdo so bili tisti, ki so podpisovali, sprejemali določene slabe ureditve, določene slabe rešitve, pa se proti njim ni ukrepalo. Bančna vodstva bi morala ukrepati zoper zaposlene, zoper strukturo, proti strokovnim ljudem – tistim, ki so obvladovali te procese. Če bančna vodstva tega niso storila, bi morala ukrepati proti tistim, ki so imeli licence – guverner Banke Slovenije. Nič od tega se ni zgodilo, nič od tega, in zato smo prišli v situacijo, v kateri smo.

Bilo je veliko očitkov glede posameznih zadev, tudi očitki, da se ni nič upoštevalo. V tem paketu imamo dva zakona, Zakon o Slovenskem državnem holdingu in zakon o tako imenovani slabi banki. Pri Zakonu o Slovenskem državnem holdingu je bilo veliko upoštevanega. Bilo je upoštevano, da se iz holdinga izloči slaba banka. Bilo je upoštevano, da Kapitalska družba ostane samostojna pravna oseba v okviru SDH; da Modra zavarovalnica ostane hčerinska družba Kapitalske družbe; da obvezni pokojninski sklad ostane na kapitalski družbi; da lahko predlog odpoklica članov nadzornega sveta naredijo vsi predlagatelji in ne le Vlada; za izvolitev članov nadzornega sveta se glasuje posamezno in da je potrebna absolutna večina; da se v zakon vključi protikorupcijska klavzula; da se v Zakon o slovenskem državnem holdingu vključi NEK; da je lahko namestnik predsednika nadzornega sveta KAD izvoljen na predlog organizacije upokojencev na ravni države in tako naprej. Še dvajset ukrepov, dvajset predlogov, ki so bili upoštevani, bodisi, da so jih predlagale opozicijske poslanske skupine, bodisi zainteresirana javnost, bodisi, da so se potem še dodali v razpravi. Pa smo kljub temu prišli v situacijo, ko je poslanska skupina z nekaj dodatki vložila zahtevo za razpis referendum. Torej upoštevanje predlogov opozicije, strokovne javnosti, drugih participantov v tem postopku, ni garancija, da se to ne bi zahtevalo. Res pa je, da v primeru zakona o tako imenovani slabi banki ni bilo možno upoštevat rešitev, predlogov drugih, ker je šla zadeva diametralno nasprotno. Tudi tam se je vložila poslanska zahteva za razpis zakonodajnega referendum. Tu smo bili pravzaprav priča celo neki zelo zanimivi situaciji, ko se je ugotovilo, da eden od predlagateljev referendum ni izpolnil pogojev – to je bilo še v tisti fazi, ko se je ugotovilo, da ni zadosti podpisov. Aktivirala se je rezervna brigada v Državnem zboru, to se pravi Poslanska skupina Pozitivne Slovenije, ki je takoj začela z zbiranjem podpisov. Tukaj je šlo za neko zadevo, ki pove marsikaj, ki pove o političnih povezavah, ki pove o tem, da se je pri tej zadevi v celoti orkestriralo in da se je igralo s figo v žepu, v obeh primerih. Argumentacije predstavnikov nekaterih poslanskih skupin, da niso bili njihovi predlogi upoštevani in da naj bi zato vložili podpise ali zahtevo za referendum,

ne zdržijo. Tudi v primeru, ko se je šlo maksimalno nasproti predlogom, ki jih je predlagala opozicija, se je zgodilo isto, prav s podpisi tistih, ki kritizirajo, da ničesar ne upoštevamo.

Veliko besed je tudi ob – lahko rečem temu – potencialnih stroških rešitve, ki smo jo predlagali. Prav zanima me, kolikšni bi bili potencialni stroški rešitve, ki ste jo vi predlagali. Niti eden ni povedal ene številke v tej razpravi danes – niti eden! Tudi nihče ni povedal, po kateri metodologiji je izračunal, da bi bila ureditev, ki jo predlagate z dokapitalizacijo cenejša od tega, kar predlagamo mi. Tudi nihče ni povedal po kateri metodologiji, na osnovi katere metodologije, je prišla ta številka 5 milijard evrov stroškov za ureditev, ki jo predlagamo. Žal ne gre drugače – mislim, da gre za nek domač, kuhinjski izračun, samo zato, da se napravi neka optično močna razlika in da se vzpostavijo argumenti za to, da se diskreditira neka rešitev. Mislim, da je to nekorektno, če že imate – v tako imenovani strokovni javnosti poslanske skupine na drugi strani – močne, strokovne ljudi, potem bi razdelili vsaj izračun na osnovi metodologije, da bi tudi drugi lahko naredili primerjavo, ali ti izračuni držijo ali ne. Na osnovi ustnih interpretacij katerega koli kolega iz katere koli poslanske skupine namreč ni mogoče ocenjevati, če gre za verodostojne podatke in za prave podatke. Tudi v prejšnjem mandatu smo bili priča številnim izjavam, vehementnim izjavam, ampak v nasprotno smer. Se pravi, veliko vas je poslancev, ki ste prišli v ta mandat iz prejšnjega mandata, pa ste tudi imeli diametralno nasprotno razpravo, pravzaprav pri identičnih zadevah. Morda bi bilo dobro, če bi kdo pogledal v svojo razpravo, recimo takrat, ko ste dali zahtevo za ustavno presojo zahteve za Družinski zakonik ali pa za Spiz 2 – isti, od iste osebe! Nekaj vas je tukaj, ki ste takrat pravzaprav z diametralno nasprotnih pozicij branili tisto, kar ste dali kot zahtevo za ustavno presojo Ustavnemu sodišču. Morda bi bilo dobro včasih pogledati argumentacijo, pa bi bil morda kakšen čustveni izliv v temu mandatu drugačen – da ne bi tako arogantno, tako grobo nastopili proti tistim, ki predlagamo neke podobne postopke, do katerih smo upravičeni in za katere menimo, da so utemeljeni.

Zdaj, če ne bomo uspeli v svojem predlogu s svojimi argumenti prepričati Ustavnega sodišča, bo tako ali tako Ustavno sodišče odločilo in bo dovolilo referendum. Če pa so argumenti dobri, če jim bo pritegnilo tudi Ustavno sodišče, potem se bo zgodilo tisto, kar bi bilo po moji oceni za državo najbolje. Pomeni, da sprostimo postopke uveljavitve obeh zakonov, da začnemo delati na sanaciji bančnega sistema, da začnemo na nek drug kvalitetnejši, primernejši način upravljati z državnim premoženjem. Na obeh področjih imamo strahotne deficite. Nič nam ne pomaga, če imamo državno srebrnino, tako na področju bank, kot na področju gospodarskih družb, če z

njo ne znamo upravljati in če iz tega naslova ne dobimo nobenih donosov. Kaj nam pomagajo deleži v pomembnih gospodarskih družbah, če je letna dokapitalizacija, ki jo moramo dati za to, da ta sistem sploh funkcionira, petnajstkrat večja od tistega, kar dobimo kot dividendo. Tega noben lastnik, ne zasebni, ne državni, ne more zdržati. Podobno velja tudi za banke. Permanentno nalivanje denarja v bančni sistem in trošenje tega, ne da bi kdorkoli za karkoli odgovarjal, je neodgovorno. Mislim, da je treba potegniti poteze, če hočemo še naprej zagotoviti delovanje državne infrastrukture, če hočemo, da bodo delovali podsistemi države, ali pa pustiti tako kot je bilo in se posipati s pepelom. Stvari bodo tekle naprej. Zaostanek, s tem, ko ne bomo nič naredili, pa se bo samo povečeval in poglabljal. Mislim, da je potrebno sprejeti sklep, da se da tudi omenjen zakon, tudi omenjena referendumsko pobuda, na presojo Ustavnemu sodišču in ono naj odloči, ali je ta predlog utemeljen, ali ne. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Ugotavljam, da amandmaji k dopolnjenemu predlogu sklepa niso bili vloženi. S tem zaključujem razpravo o predlogu sklepa in v skladu s prvim odstavkom 73. člena odrejam 10 minut odmora pred glasovanjem. Zberemo se ponovno ob 17.10. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 16.59 in se je nadaljevala ob 17.10)

PREDSIEDNIK DR. GREGOR VIRANT:
Spoštovane kolegice in kolegi, nadaljujemo s prekinjeno sejo zбора.

Glasovali bomo o predlogu sklepa o zahtevi Državnega zbora za presojo ustavnosti posledic, ki bi nastale z odložitvijo uveljavitve ali zavrnitve Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank na referendumu. Prosim, če preverite delovanje glasovalnih naprav, preden glasujemo in lahko preidemo na glasovanje.

Torej, glasujemo o predlogu sklepa – še obrazložitve glas. Najprej, kdo želi obrazložiti glas v imenu poslanske skupine? Nihče?

Mag. Alenka Bratušek v imenu Poslanske skupine Pozitivna Slovenija, prosim.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Hvala.

Danes smo že povedali, da je referendum ustavna pravica in prav tako je ustavna pravica preveriti, ali bi morebitna zavrnitev zakona na referendumu povzročila protiustavne posledice. Vse ostalo, kar pa delate okoli tega in še enega referenduma, pa je škandal in sramota za Slovenijo in za vse, ki ste v koaliciji. Danes ste nas tukaj v Državnem zboru utišali oziroma želeli utišati, ko predsedujoči ni dovolil replike, ampak tudi to očitno postaja vaša praksa.

Ta zakon je vsekakor slaba rešitev in prosim vas, da ne zavajate ljudi, da je edina možna rešitev. Je rešitev, pri kateri vztrajate, vsekakor pa obstajajo tudi alternative – čeprav je res, da se s temi alternativami niste želeli nikoli soočiti oziroma jih preveriti in dati na mizo.

Zdaj pa še enkrat, jasno in glasno, takoj razkrijte vse podatke, takoj! Ne prodajajte ljudem megle, da člen, ki ste ga zapisali v ta zakon razkriva poslovne skrivnosti za nazaj. Kar je še huje, da podaljšuje zastaralne roke – to velja za naprej, za vse stare kredite to seveda ne velja, in ne zavajajte ljudi. Še enkrat, takoj dajte vse na mizo, objavite – ampak vse! Ne selektivno izbirati, kar si boste zaželeli boste pokazali, kar se vam bo pa zdelo prav, da ostane skrito, bo pa ostalo skrito. Upoštevajte priporočila IMF, ki pravi, da je treba vse vnaprej jasno določiti – kar v zakonu ni – in da ta institucija ne sme biti podvržena političnim interesom, v vašem primeru vsekakor bo. Ljudje so se odločili in zahtevali ta referendum. To jim skušate preperečiti na vse kriplje; od tega, da izgubite podpise, od tega, da preverjate naše, od tega, da želite celo usmerjati delo policije. Govorimo o 5 milijardah davkoplačevalskega denarja in ljudje imajo pravico odločiti, ali so za to, ali so za cenejšo rešitev.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Dobro. Pred glasovanjem je želel glas obrazložiti še gospod Borut Pahor, prosim.

BORUT PAHOR (PS SD): Gospod predsednik, gospe in gospodje!

Sklepu o presoji ustavnosti zakona ne bom nasprotoval, pa ne zato, ker bi mislil, da je takšen koncept reševanja bank dober, pač pa zato, ker bi bile posledice zavrnitve tega zakona še veliko, veliko slabše – v finančnem, gospodarskem, socialnem in v političnem smislu.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala. Prehajamo na glasovanje o predlogu sklepa. Še? Dobro, potem bom odprl prijavo, čeprav ste razpravljali sedaj skoraj šest ur – vzemite to, prosim, v obzir. Opiram pa prijavo za obrazložitev glasu. Dobro, trije prijavljeni. Besedo ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Seveda bom glasoval za sklep, ki bo ta zakon poslal na Ustavno sodišče zato, da Ustavno sodišče tudi preveri zakon z vidika posledic, ki bi se zgodile – predvsem protiuslavnih posledic –, če bi ta zakon dejansko začel delovati.

Ta zakon ima alternative, ki so bile v Sloveniji že uporabljene – nekatere so bile uspešne; takrat, ko smo govorili o 90. letih, ko smo sanirali banke, predvsem Novo Ljubljansko banko in ko je z Agencijo za sanacijo bank dejansko prišlo do tega, da se je Nova

Ljubljanska banka tudi sanirala. Mislim, da se bo po isti poti, ali še boljši poti, saniral bančni sistem tudi tokrat.

Glede samih podatkov in glede tega, kdaj naj postanejo javni ali ne, še enkrat podpiram predlog gospe Bratušek – enkrat sem ga že, pa me žal ni slišala – in se popolnoma strinjam, da se razkrije vse podatke in tukaj ni nobenih težav. Žal mi je samo, da moram zdaj ponavljati, ker vas prej ni bilo v dvorani. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Rihard Braniselj.

RIHARD BRANISELJ (PS DL): Hvala, predsednik.

Glasoval bom za ta sklep in sicer si težko predstavljam, da bo kdor koli v tej dvorani proti takšnemu sklepu, da bi Ustavno sodišče, ki je prvo in edino poklicano o presoji ustavnosti pravzaprav odločilo o tem, ali je takšen referendum ustavno dopusten.

Govorimo o reševanju bank, banke pa so ustavna kategorija. Vplivajo na pravno in socialno državo, vplivajo na suverenost te države, vplivajo na gospodarsko pobudo in vplivajo na lastnino kot temeljno pravico te države. Glasoval bom za.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Še mag. Ivan Vogrin.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa.

Seveda predlogu za ustavno presojo ne nasprotujem. Menim pa, da za učinkovito, uspešno, gospodarno upravljanje državnega premoženja in državnih podjetij ni potrebno, da se država umakne iz teh podjetij, ampak je potrebno, da se politika umakne iz teh podjetij – to je bistveno. S tem zakonom se politika seveda ne umika iz teh podjetij in moje stališče do tega zakona je takšno, kot je, iz sledečih razlogov: pokazal sem že lastninske certifikate, ki so bili podeljeni leta 1993 – takrat se je začelo opustošenje slovenske države, zdaj se nadaljuje in to ni prav. Menim, da bi se morali takšni plebiscitarni zakoni sprejemati z bistveno večjo večino, kot pa z navadno večino, in da je seveda potreben nov družbeni dogovor, ki bo odstopal od obstoječe prakse na relaciji država, gospodarstvo, državljeni. Šele, ko bomo to dosegli smo na poti k izhodu iz krize. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala. Prehajamo na glasovanje o predlogu sklepa.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti 26.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 26.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

V skladu z Zakonom o referendumu in o ljudski iniciativi bo zahteva Državnega zbora posredovana Ustavnemu sodišču, ki mora odločiti v 30 dneh.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in zaključujem tudi 21. izredno sejo Državnega zbora. Hvala in lep pozdrav.

Seja se je končala 23. novembra 2012 ob 17.19.

INDEKS GOVORNIKOV

A

AMBROŽIČ, MAG. BORUT 37

B

BEVK, SAMO 22

BRANISELJ, RIHARD 60

BRATUŠEK, MAG. ALENKA 13, 25, 50, 59

BREZNIK, FRANC 35

BRUNSKOLE, RENATA 38

Č

ČEHOVIN, JERKO 32

ČRNAK MEGLIČ, DR. ANDREJA 49

F

FICKO, BRANKO 45

FRANGEŽ, MATEVŽ 15, 20

G

GAŠPAR MIŠIČ, GAŠPAR 29

GRILL, IVAN 39

GRIMS, MAG. BRANKO 54

H

HOČEVAR, MAG. KATARINA 38

HORVAT, JOŽEF 12, 42

HROVAT, ROBERT 43

HRŠAK, IVAN 53

I

IRGL, EVA 31

J

JAKIČ, ROMAN 41, 42, 52

JERAJ, ALENKA 51

JEROVŠEK, JOŽEF 26

JURŠA, FRANC 23

K

KAVTIČNIK, JOŽEF 34, 47, 48

KOCIPER, MAŠA 7, 25, 31, 47, 52

KOMAR, POLONCA 48

KOTNIK POROPAT, MARJANA 46

L

LISEC, TOMAŽ 50

M

MEH, SREČKO 32, 41

MÖDERNDORFER, JANI 30

P

PAHOR, BORUT 60

PEPELNIK, MAG. TRUDA	44
PLEVČAK, MARIJA	10
POGAČNIK, MAG. MARKO	27
POJBIČ, MARIJAN	46
POTOČNIK, ALOJZIJ	22
POTRATA, MAG. MAJDA	53
PREVC, MIHAEL	55
PUKŠIČ, FRANC	39
<i>S</i>	
SIMČIČ, IVAN	42
STARMAN, BOJAN	16, 56
<i>Š</i>	
ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ	9, 14, 56, 60
ŠULIN, PATRICIJA	44
ŠUŠTERŠIČ, DR. JANEZ	10, 20
<i>T</i>	
TANKO, JOŽE	7, 19, 21, 47, 57
TONIN, MAG. MATEJ	24
<i>V</i>	
VALENCIČ, KRISTINA	28
VEBER, JANKO	27
VOGRIN, IVAN	34, 60
<i>Z</i>	
ZANOŠKAR, MATJAŽ	48
<i>Ž</i>	
ŽIDAN, MAG. DEJAN	6, 44
ŽVEGLIČ, ROMAN	18

LEGENDA

- PS PS – Poslanska skupina Pozitivna Slovenija
- PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
- PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
- PS DLGV – Poslanska skupina Državljanska lista Gregorja Viranta
- PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojenecv Slovenije
- PS SLS – Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke
- PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije
- PS NS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti
- NeP – Nepovezani poslanec